

Subjektivní hodnocení důsledků užívání marihuany

Karin Černá

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Karin Černá
Osobní číslo: H11172
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální pedagogika
Forma studia: prezenční

Téma práce: Subjektivní hodnocení důsledků užívání marihuany

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti drogové závislosti, užívání marihuany a sociálně pedagogických aspektů drogové závislosti.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaných rozhovorů.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOOTH, Martin. Konopí: dějiny. Praha: BB art, 2004. ISBN 80-734-1348-5.

DEBNÁR, Viktor A. Konopí a marihuana: Spojené státy americké a cannabis v první třetině 20. století. Praha: Volvox Globator, 2005. ISBN 978-807-2075-843.

DUPAL, Libor. Kniha o marihuaně. Praha: Maťa, 2004. ISBN 80-728-7082-3.

ROBINSON, Rowan. Velká kniha o konopí. Praha: Volvox Globator, 2000. ISBN 80-720-7339-7.

ŠVARÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

ZIMMER, Lynn Etta a John P. MORGAN. Marihuana: mýty a fakta. Praha: Volvox Globator, 2003. ISBN 80-720-7463-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Šalenová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

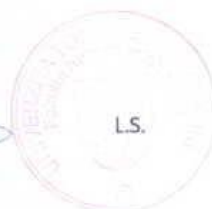
20. ledna 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

2. května 2014

Ve Zlíně dne 20. ledna 2014

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 27.4.2014

Karim Čeludá

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Dizertační, diplomové, bakalářská a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořízovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ústanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Teoretická část bakalářské práce je věnována konopným drogám, drogové závislosti a jejím sociálně pedagogickým aspektům, marihuaně a jejím účinkům. Cílem praktické části bakalářské práce je pokusit se porozumět subjektivnímu hodnocení důsledků užívání marihuany dlouhodobých uživatelů. Dále porozumět, proč je marihuana užívána a nahlédnout na hodnocení přímých účinků marihuany a dopadů na život, zejména společenský život uživatelů. Práce se tedy pokusí objasnit, jak marihuanu a vše, co je spojeno s jejím užíváním, vnímají samotní uživatelé. Cílů bude dosaženo pomocí analýzy polostrukturovaných rozhovorů s pěti vybranými dlouhodobými uživateli marihuany.

Klíčová slova: marihuana, drogy, konopné drogy, drogová závislost

ABSTRACT

The theoretical part of the bachelor's thesis deals with cannabis drugs, drug addiction and its socio – pedagogical aspects, marijuana and its effect. The aim of the practical part of the thesis is to try understand the subjective evaluation of the impacts of marijuana use on its long - term users. Furthermore, to understand, why marijuana is used and look at evaluation of direct effects of marijuana and its impact on the life, especially social life of its users. Thesis then try to explain, how marijuana and all what is associated with its usage, perceive its users. The aims will be achieved by analysis using semi – structured interviews with five long - term marijuana users.

Keywords: marijuana, drugs, cannabis drugs, drug addiction

Dovoluji si touto cestou poděkovat Mgr. Evě Šalenové, za odborné vedení, cenné poskytnuté rady a pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA KONOPNÝCH DROG	12
1.1 HISTORIE KONOPNÝCH DROG.....	13
2 SOCIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ ASPEKTY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI	15
2.1 DROGOVÁ ZÁVISLOST.....	16
2.1.1 Vznik závislosti.....	17
2.1.2 Psychické faktory vzniku drogové závislosti.....	19
2.1.3 Sociální faktory vzniku drogové závislosti.....	21
2.2 SOCIÁLNÍ DŮSLEDKY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI.....	24
3 MARIHUANA	26
3.1 PĚSTOVÁNÍ.....	27
3.2 UŽÍVÁNÍ.....	29
3.3 MARIHUANA A KRIMINALITA.....	30
4 DŮSLEDKY UŽÍVÁNÍ MARIHUANY	32
4.1 OVLIVNĚNÍ PAMĚTI.....	33
4.2 VNÍMÁNÍ POD VLIVEM MARIHUANY A JEJÍ DOPADY NA POZORNOST.....	34
4.3 ZMĚNY V EMOCIONÁLNÍM PROŽÍVÁNÍ A MYŠLENÍ POD VLIVEM MARIHUANY.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
5 VÝZKUM	38
5.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM.....	38
5.2 VÝZKUMNÝ CÍL.....	38
5.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	39
5.4 VÝBĚR VÝZKUMNÉHO SOUBORU.....	39
5.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR.....	40
5.6 VOLBA VÝZKUMNÉ METODY SBĚRU DAT.....	40
5.7 PROCES SBĚRU DAT.....	40
5.7.1 Respondent 1.....	42
5.7.2 Respondent 2.....	42
5.7.3 Respondent 3.....	43
5.7.4 Respondent 4.....	44
5.7.5 Respondent 5.....	44
5.8 ANALÝZA DAT.....	45
5.8.1 Kategorie 1 – Jsem uživatelem marihuany a mám pro to své důvody.....	45
5.8.2 Kategorie 2 - Požitky, prožitky a další přímé účinky po podání marihuany.....	48
5.8.3 Kategorie 3 - Společenský život v oparu marihuany.....	51
5.8.4 Kategorie 4 - Problémy vdechované společně s marihuanou.....	54
5.8.5 Kategorie 5 - Marihuana v zorném úhlu uživatelů.....	57
6 INTERPRETACE A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	60
6.1 VÝZKUMNÉ CÍLE.....	60
7 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	64

ZÁVĚR.....	68
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	72
SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Svou bakalářskou práci jsem se rozhodla věnovat marihuaně, protože mne vždy zajímalo téma drogových závislostí. Závislost na marihuaně jsem zvolila z důvodu, že je to téma velmi aktuální a v mém okolí se pohybuje mnoho lidí, kteří marihuanu užívají. Tato aktivní, návyková látka získávaná z rostlin konopí je jedna z dostupnějších a proto také hojně rozšířených drog. Je velmi oblíbená zejména mezi mladistvými uživateli, ale vyskytuje se také mnoho starších uživatelů této drogy. Mnoho lidí začne s jejím užíváním, aniž by věděli podstatné informace o této droze a o důsledcích jejího užívání. Využívají tedy jen její pozitiva, ale nesnaží se proniknout dále a zhodnotit i negativní stránky užívání. Často je brána také jako droga méně škodlivá, než ostatní drogy, a proto lidé snáze přistoupí k jejímu užití.

Ráda bych uvedla čtenáře do problému marihuanové závislosti, a proto v teoretické části své práce nejdříve popíši konopí, konopné drogy a jejich historii, považuji totiž za důležité, poukázat i na jiné drogy vyráběné z rostlin konopí, protože mají s marihuanou jistou podobnost. Další kapitola je věnována drogové závislosti, protože užívání marihuany do drogových závislostí spadá. Zabývat se budu vznikem drogové závislosti a jeho faktory, a také sociálními důsledky, které mohou plynout z drogové závislosti. Další část práce je věnována marihuaně, jejímu pěstování a užívání, což považuji za velmi zajímavou oblast. Zmíněna bude také kriminalita spojená s užíváním marihuany. Poslední část teoretické části se věnuje důsledkům plynoucím z užívání marihuany, neboť i v praktické části se budu tímto tématem zabývat.

Po vymezení teoretických východisek z oblasti drogové závislosti a užívání marihuany, následuje praktická část bakalářské práce, zaměřená na zkoumání subjektivního hodnocení důsledků užívání marihuany samotnými uživateli.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA KONOPNÝCH DROG

Existují 4 druhy konopí, a těmi jsou Konopí seté – *Cannabis sativa*, Konopí plané – *rumburk* – *Cannabis ruderalis*, Konopí rasta – *Cannabis rasta* a Konopí indické – *Cannabis indica* (Kubánek a Polívka, 2010, s. 29 – 32).

Nejznámějším produktem z konopí je v dnešní době droga – marihuana. Konopí má ale i mnoho jiných využití, některé z nich si uvedeme v této kapitole.

V minulosti se konopí používalo například k výrobě papíru, lan, oleje, potravin, plachet a jiných tkanin. Konopí se stalo nezastupitelným artiklem v mnoha odvětvích. Uvést mohou například loďní výbavu – plachty, kotevní lana, síť nákladní i rybářské, loďní grafy, námořnické uniformy, mapy i deníky. Mezi produkty z konopí patří také léčiva. Během rozšíření této rostliny se pro ni vytvářela nová a nová pojmenování (Debnár, 2005, s. 9, 10).

V této bakalářské práci se zabýváme konopím, protože právě z něj se získávají konopné drogy, které mají psychoaktivní účinky na člověka.

S konopnými drogami se člověk také setkal již v dávné minulosti. V nynější době se ale stále více dostávají do popředí. Do styku s nimi přichází stále více mladých lidí, kteří snadno upadnou do závislosti na těchto drogách. Mají totiž dojem, že se rozhodně nejedná o nebezpečnou drogu. Opak je ale pravdou, každá droga se může stát velmi nebezpečnou.

Nejstarší příběh vypráví o perském muži, který na „voňavé rákosí“ narazil při jedné ze svých procházek z kláštera (Booth, 2004, s. 13).

„Utrhl tedy několik listů, vložil si je do úst a cestou zpátky je sežvýkal. Obyčejně toho mnoho nenamluvil, ale tenkrát vrátil se do kláštera v rozmařilé náladě a s úsměvem na tváři.“ (Booth, 2003, s. 13)

Nevíme, zda je tento příběh zcela pravdivý, nicméně jistě správně popisuje dnes již prozkoumané a známé účinky konopí.

Dvě nejznámější drogy vyráběné z této rostliny jsou marihuana a hašiš. Hašiš se získává z pryskyřice samičích rostlin. Obsahuje více procent THC než marihuana. Ta se získává pomocí sušení listů květenství (Göhlert a Kühn, 2001, s. 51).

Předpokládáme, že v České republice je více uživatelů marihuany, než hašiše.

1.1 Historie konopných drog

Jelikož se v této bakalářské práci zabýváme marihuanou, je důležité si alespoň krátce vymežit historii konopných drog. Uvedeme pár stěžejních bodů týkajících se rozmachu konopných drog v historii.

Žádná rostlina nikdy neměla s lidstvem tak komplexní vztah jako konopí (Robinson, 1996, s. 136).

Konopí původně pochází ze střední Asie, odkud ho asi v 8. století př. n. l. Číňané dovezli do Indie. Vítězné tažení této rostliny se s islamizací roku 800 n.l. na Předním východě a v Africe nedalo zastavit. Později se tato nenáročná rostlina rozšířila dále do všech kontinentů (Göhlert a Kühn, 2001, s. 51).

Významnou roli při objevování konopí a jeho využití hrálo pravděpodobně zemědělství a to z důvodu, že rostlina miluje dusíkaté půdy, které se vyskytují na zoraných polích a rumišťích. Zemědělci tak aniž by věděli, poskytovali rostlinám konopí na svých polích velmi vhodnou půdu. Postupem času samozřejmě odhalili všestrannost této rostliny a začali ji pěstovat cíleně (Booth, 2003, s. 28).

Až do moderního věku se v Evropě marihuana nikdy intenzivně nekouřila. Bylo to pravděpodobně způsobeno neznalostí rolníků, ale i náboženskými zákazy. „Inkvizice zařadila konopí do kategorie čarodějného býlí, kam spadaly i halucinogenní houby.“ (Kubánek a Polívka, 2010, s. 11) Kouření konopí bylo považováno za smrtelný zločin čarodějnictví. Prvním, kdo seznámil Evropu s hašišem, byl Marco Polo, který se na své pouti do Asie setkal v roce 1271 se sektou assasinů, kteří mají své pojmenování od slova hashashin – poživač hašišu (Kubánek a Polívka, 2010, s. 11).

Později si hašiš oblíbili Napoleonovi vojáci při tažení do Egypta v roce 1798. Na světových výstavách od roku 1860 až do počátku 20. století bývaly velkou atrakcí expozice tureckého kouření hašišu z vodních dýmek. Ve většině větších měst Ameriky byly otevřeny kuřárny hašišu a přetrvávaly až do 20. let minulého století. Podle odhadů propadlo koncem 20. století hašišizmu neboli zneužívání konopí asi 200 miliónů lidí (Kubánek a Polívka, 2010, s. 11, 12).

Uvedli jsme si, že před objevením účinků konopí na lidský organismus bylo tedy konopí využíváno jen jako materiál pro výrobu. Až postupem času lidé odhalili jeho další možné využití, které je v dnešní společnosti tak frekventované. Postupně se poznatky o jeho účin-

cích dostávaly do povědomí stále většího počtu lidí. Nyní jsou marihuana a hašiš jedněmi z nejznámějších produktů z konopí.

2 SOCIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ ASPEKTY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

V této kapitole se budeme zabývat sociálně pedagogickými aspekty drogové závislosti. V následujících podkapitolách si nejprve vymezíme co to je drogová závislost. Jedná se o častý problém u jedinců v dnešní společnosti. Ve společnosti se vyskytuje mnoho podnětů ke vzniku drogové závislosti a také není velkým problémem se k požadované droze dostat. Proto mnoho jedinců velmi jednoduše do drogové závislosti upadá. Společnost se proti tomuto fenoménu snaží bojovat, nebo alespoň zmírňovat jeho negativní dopady. Drogovou závislost společnost může ovlivňovat pomocí prevence.

Prevence v nejvšeobecnějším pojetí označuje předcházení určitým problémům (Hupková a Liberčanová, 2012, s. 82).

Existuje prevence primární, sekundární a terciární (Výrost a Slaměník, 2001, s. 164).

Terciární prevence probíhá například zřizováním protidrogových center, které zajišťují základní služby pro drogově závislé, mezi které patří například výměna použitých injekčních stříkaček za nové a sterilní, aby se tak zamezilo pohazování použitých injekčních stříkaček.

Při sekundární prevenci jde o omezení dalšího rozvoje a upevnění poznaných psychických nemocí, poruch a ovlivnění jejich průběhu. V termínech drogového problému jde o včasné poznání problému a začátek léčby (Výrost a Slaměník, 2001, s. 165).

Společnost se také snaží bojovat proti vzniku drogové závislosti v rámci primární prevence, kupříkladu protidrogovými přednáškami, velmi často pořádanými ve školách. Další podkapitola se bude zabývat právě vznikem drogové závislosti. Příčin vzniku je velké množství. V dnešní době se jedná často o potřebu úniku z nepříznivé reality, která se jedinci zdá neovlivnitelná. Poté se zaměříme na stádia vývoje drogové závislosti a uvedeme jejich krátké charakteristiky. Dále uvedeme faktory vzniku drogové závislosti, které dělíme na psychické, které vychází z jedince a sociální, do kterých řadíme jednotlivce až po společnost. Na konci této kapitoly rozebereme sociální důsledky drogové závislosti.

Zajímavé je sledovat odpovědi na otázku, jak by se společnost měla zachovat k lidem závislým na drogách. Důležité je podotknout, že veřejnost je v tomto ohledu zčásti neinformovaná a zčásti zmatená. Valná většina uvádí, že každý narkoman by se měl jít povinně léčit a tuto léčbu si sám platit (Presl, 1995, s. 7,8).

Toto by bylo velmi těžce zrealizovatelné, společnost si to ale dle odpovědi neuvědomuje.

2.1 Drogová závislost

Drogová závislost, pokud je již skutečně závislostí, je jednoznačně onemocněním a je třeba ho jako takové chápat. Zároveň jde o společenský fenomén, protože s důsledky tohoto onemocnění se střetává nejen postižený jedinec, ale i společnost okolo něj (Presl, 1995, s. 46).

„Mezinárodní klasifikace nemocí definuje závislost následovně: Skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více.“ (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 15) Centrální charakteristikou syndromu závislosti je touha brát psychoaktivní látky, alkohol nebo tabák (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 15).

Definitivní diagnóza závislosti by se měla stanovit pouze tehdy, pokud během posledního roku došlo ke třem nebo více z následujících jevů: a) silná touha užívat látku, b) potíže v kontrole užívání látky, pokud jde o začátek a ukončení nebo množství látky, c) tělesný odvykací stav, d) průkaz tolerance jako vyžadování vyšších dávek, aby se dosáhlo stejného účinku původně vyvolaného menšími dávkami, e) postupné zanedbávání jiných zájmů a potěšení ve prospěch užívání psychoaktivní látky a také zvýšené množství času k získání nebo užívání látky, f) pokračování v užívání přes jasný důkaz zjevně škodlivých následků (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1999, s. 15, 16).

Pojmem závislost nazýváme také nadměrné užívání určité látky, nejčastěji však látky škodlivé. Závislost se vyznačuje zejména tím, že závislý člověk nemá vůli se své oblíbené látky vzdát. Problém nastává tehdy, je-li nadužívaná látka škodlivá a způsobuje negativní chování jejích uživatelů. Nejčastěji spojovaným slovem s pojmem závislost je droga. Slovní spojení drogová závislost je poměrně často používaným termínem v dnešní společnosti. Tomuto tématu se v lidské komunitě nelze zcela vyhnout z důvodu, že postihuje mnoho lidí. Je to sociálně patologický jev, kterému se snaží lidstvo vyvarovat, nebo alespoň zmírnit jeho neblahé důsledky ať již na jedince, nebo i celou společnost.

Za společensky nejnebezpečnější drogu je považován heroin, bývá také pokládán za nejtěžší drogu a návyk na ni bývá nejčastěji vyvrcholením drogové závislosti jedince (Marhounová a Nešpor, 1995, s. 74).

Heroin a mnoho dalších těžkých drog je užíván intravenózně, což je velmi nebezpečné. Jedním z velkých rizik tohoto užívání je přenos mnoha nemocí, dokonce i pohlavních. Tuto možnost závislí využívají především proto, že zajistí mnohem rychlejší nástup žádaných účinků látky. Na rizika obvykle příliš nedbají, droga odbourá jejich obavy.

Naopak látky v lehkých drogách nemusí vždy negativně ovlivnit život člověka. A pokud některé ano, nezpůsobují žádnou nebo alespoň ne tak rychlou změnu lidské osobnosti jako druhá kategorie. Nezpůsobují ani tak rychlé tělesné změny. To však neznamená, že nejsou nebezpečné. Například na rakovinu způsobenou kouřením cigaret, na kterých se lidé stávají závislí díky nikotinu, umírá velké množství lidí. Lehké drogy jsou ale ve společnosti mnohem častější a pochopitelně také akceptovatelnější.

2.1.1 Vznik závislosti

Závislost může být velmi těžkou životní kapitolou, která může postihnout každého z nás. Vzniknout může z mnoha různých důvodů. Nyní si uvedeme, co o závislosti říkají odborníci.

Mnozí odborníci se shodují na tom, že návyk vzniká na základě kombinací nejrůznějších faktorů. Návyk je tedy výsledkem vzájemného působení drogy na osobnost v čase za příspění zpomalovacích či naopak urychlovacích prvků ze strany společnosti a prostředí, životních podmínek a spouštěcích mechanismů (Riesel, 1999, s. 18).

Můžeme tedy říci, že na vzniku závislosti má mnohdy velký podíl společnost, ve které se jedinec nachází.

Nyní si uvedeme velmi zajímavý pohled na drogu od autora MUDr. Petra Riesela.

Slovo droga je rodu ženského. S jistou dávkou nadsázky můžeme říci, že od ní čekáme totéž co od matky – lásku a hýčkání, únik z obtížné skutečnosti do odpouštějící, slastné náruče. Očekáváme, že nám něco zadarmo dá, že uklidní naši nespokojenost, že nám zvýší sebevědomí a zbaví nás povinnosti být zodpovědný (Riesel, 1999, s. 15).

Toto jsou velmi časté důvody, proč lidé začnou drogy zneužívat. Na začátku závislosti uživatelé často nevidí nebo nechtějí vnímat budoucí negativní důsledky, které se vážou k zneužívání drog, a pouze využívají její požadované účinky.

Nyní si uvedeme přesněji, co může zvýšit riziko vzniku drogové závislosti.

Může to být kupříkladu dysfunkční primární rodina, a také partnyry, sourozence i děti uživatelů lze pokládat za osoby se zvýšeným rizikem vzniku drogové závislosti (Kalina et al., 2003, s. 17).

Vnějšími sociálními faktory vzniku drogové závislosti mohou být zejména nepříznivé sociální prostředí, nevhodná výchova, chybění nebo ztráta sociálních dovedností, schopností a možností integrovat se do komunity (Kalina et al., 2003, s. 80).

Z uvedených příkladů je zcela zjevné, že sociální prostředí má na vznik drogové závislosti významný vliv.

Vývoj závislosti se dělí do několika stadií, která mají svá specifika. Konkrétně jde o euforické počáteční stadium, kritické stadium navykání, stadium návyku a chronické stadium rozkladu. Počáteční stadium začíná euforií, ve které se s drogou volně nakládá, účinek je téměř pouze pozitivní. Postižený se zbavuje úzkosti, prožívá uvolnění, jakož i vzrůstající pocit sebehodnocení. Problémy se zdají lehce potlačitelné, a v euforii se často projevuje zvýšené sebevědomí (Göhlert a Kühn, 2001, s. 45 - 46).

V této fázi tedy nejsou od závislého pozorovány žádné negativní účinky, a proto ani nevidí důvod se něčeho obávat. Droga mu z jeho pohledu pouze pomáhá a podporuje ho.

Druhé stadium bývá označováno jako kritické stadium navykání. Ustupuje účinek drogy, zvyšování dávek se stává nutností. Tato fáze je velmi nebezpečná, protože po ní není cesty zpět bez pozdějších následků. Tělo již přestaví svou látkovou výměnu a hledá možnosti, jak se látek zbavit. Dostavují se poruchy koncentrace, pozornosti a schopnosti zapamatování. Typickým znakem jsou poruchy najít slova, toto je nápadné nevhodnými přestávkami v řeči a odpovědích. V této fázi již mohou nastávat první konflikty v zaměstnání a ve škole (Göhlert a Kühn, 2001, s. 45).

Jak se dozvídáme z této parafráze, jako další nastává kritické stadium. Organismus se začíná pomalu droze přizpůsobovat, protože mu nic jiného nezbyvá. Droga zde začíná silně působit na kognitivní funkce jedince, které mu mohou způsobit obtíže v jeho životě.

Třetí stadium je stadium návyku či závislosti. Dochází ke značnému zvyšování dávek na základě většího vývoje tolerance. Nastává ztráta kontroly nad užíváním narkotik. Je zde nejintenzivnější kriminalita spojená s opatřováním drogy. Vztahy v okolí se rozpadají. Nápadné jsou také změny osobnosti a úbytek na váze (Göhlert a Kühn, 2001, s. 47 - 48).

V tomto stadiu jak jsme si uvedli, již jedinec přestává mít své chování pod kontrolou. Dopouští se trestných činů, kterých by se nejspíše pokud by nebyl závislý, nedopustil. Na tuto cestu kriminality ho dovedla právě droga. Nežádoucí je také ztráta tělesné hmotnosti.

Čtvrté stadium se označuje jako chronické stadium rozkladu. Značně ubývá snášenlivost na drogu. Základem toho je počínající poškození orgánů. Projevují se postupující procesy tělesného rozkladu jako je například cirhóza jater či žaludeční vředy. Následuje rozpad osobnosti a dochází k duševnímu úpadku. V nejhorších případech se nemocný již ani nedokáže vyznat ve svém okolí, potřebuje ke všemu cizí pomoc, musí dostat poručníka nebo může být ubytován pouze v nějakém domově. Sotva má již kontakty s normálním sociálním prostředím. Samotné okolí takovým člověkem již pohrdá (Göhlert a Kühn, 2001, s. 48 – 49).

Jak vidíme, čtvrté stadium je také stadiem posledním. Do žádného dalšího už se jedinec dostat nemůže. Je to naprostý propad, konec člověka jako plnohodnotné lidské osobnosti. Nedbá ani na zcela zjevnou devastaci svého těla a stále pokračuje s užíváním drogy. Velmi trpí také psychická stránka člověka, která se vlivem drogy může naprosto změnit. Tomu nepřispěje ani to, že člověk často již není schopen udržet jakékoliv vztahy s osobami, které se v jeho životě vyskytovaly před začátkem závislosti.

Popsali jsme si tedy, jak probíhají stadia drogové závislosti. Není to věc žádoucí ani přínosná, a proto by se mělo velmi dbát na protidrogovou prevenci, zejména u dětí a mladistvých. Tohoto můžeme docílit například přednáškami ve školách, kde se studenti mohou dozvědět o negativěch drogové závislosti. Společnost by neměla dopustit, aby se v ní vyskytoval velký počet drogově závislých osob. Bohužel to, aby se nikdo do drogové závislosti nedostal, je téměř nespílitelným úkolem. Doufejme ale, že se s tímto problémem bude i nadále bojovat, a drogová závislost nebude pohlcovat další a další jedince.

2.1.2 Psychické faktory vzniku drogové závislosti

Existují faktory, které zvyšují riziko vzniku drogové závislosti (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 17).

Jednou skupinou těchto faktorů, jsou faktory psychické. Nyní si tedy řekneme o těchto psychických faktorech vzniku drogové závislosti.

Z řady pozorování vyplývá, že problém není v droze, ale zejména v člověku, který se cítí být neustále lákán a neodolá svodu ulpívat na jednoduchých a také nenamáhavých zdrojích

svého vlastního uspokojení. Dříve se soudilo, že existují osobnosti, které jsou zranitelnější obecně a také ve vztahu k drogám, že někteří lidé jsou handicapováni tím, že nechtějí, nemohou nebo ani neumějí zvládat problémy ve svém životě a uchylují se ke zdánlivému ulehčení jejich řešení pomocí drog, a soudili jsme, že ti, kteří drogy oceňují nejvíce a kterým zpočátku nejvíce pomáhají, jsou návykem a závislostí nejvíce ohroženi. Dnes se již ví, že drogy zneužívají zcela normální mladiství z důvodů jiných než psychogenních. Mezi odborníky převládá spíše názor, že každý se může stát závislým, pokud drogu zneužívá často. Jistá pravděpodobnost sklonu zneužívat drogy ale existuje u mladistvých, kteří trpí poruchami chování, například těch, kteří prožili nebo prožívají větší zátěž a také ti, kteří jsou oslabeni ve své schopnosti autoregulace duševní činnosti a nálady (Riesel, 1999, s. 19).

Nelze tedy předurčit, kdo se stane drogově závislým a kdo ne. Jsou ale vymezeny určité znaky, které mohou vést ke vzniku drogové závislosti.

Neexistuje ale tak nešťastná kombinace osobnostních charakteristik, která by nějakého jedince neovladatelně předurčila ke vzniku drogové závislosti. Neexistuje ani osobnost, která by byla proti drogové závislosti na sto procent chráněná. Za určitých podmínek, lze závislost vypěstovat v podstatě u každého. Lepší je možná hovořit o struktuře osobnosti, inklinující k „problémům“ v souvislosti s užíváním psychotropních látek. V tomto směru jsou dalekosáhle zkoumány otázky dědičnosti. Je prokázáno, že v rodinách osob závislých na alkoholu je riziko vzniku závislosti u potomstva zvýšeno, dokonce i když jsou odstraněny jiné působící faktory. O dědičnosti u takzvaných nelegálních drog se toho ví ale podstatně méně. Existuje jistě řada takzvaných biologických faktorů, které mohou rizika pozdějšího vývoje zvyšovat. Jde například o prenatální poškození plodu, vedoucí k narození oslabeného jedince, působí i zhoršující se životní prostředí, nevhodné nebo i škodlivé složení stravy a svoji roli může sehrát i příliš nízký či vysoký věk matky. Nezbytné je také zabývat se komplexní strukturou osobnosti jedince, který dosud drogou není zasažen. Nejčastěji je zmiňován sklon k poruchám v emoční sféře, především náchylnost k patologickému smutku. Jako další faktory jsou uváděny vlastnosti jako zdrženlivost, zvýšená sebestřednost, nestálost a snížená odolnost vůči běžné denní zátěži. Těchto faktorů lze zajisté najít celou řadu (Presl, 1995, s. 49).

Nemůžeme tedy jednoznačně říci, že se určitý jedinec stane drogově závislým. Naopak také žádná osobnost není plně zbavena rizika vzniku drogové závislosti.

Obecně by se daly tyto predisponované osobnosti zařadit do dvou skupin. Zaprvé jsou to osoby zvýšeně citlivé, zranitelné a úzkostné, mající problémy v komunikaci a trpící svojí neschopností navázat uspokojující partnerský vztah. Patří sem i osoby se skony k úzkostnému sebesledování a očekávání i objevování různých chorob. Je pak pochopitelné, že pokud se taková osoba setká s drogou stimulačního typu, která jí poskytne to, co se jí nedostává, může být toto setkání velmi významné. Zjištění toho, že stav intoxikace umožňuje překonat zatím nepřekonatelné, zasahuje plnou silou. Stejně silně pak působí i fakt, že je to jen posila dočasná a že návrat do normy je mnohdy spojen s nepříjemnými prožitky. Již samotná charakteristika stimulačních drog, kde je vyjádřen takzvaný psychický abstinenci syndrom, je pro vznik závislosti dostatečně riziková. Druhou skupinu lidí se zvýšeným rizikem vůči závislosti lze charakterizovat jako spíše extrovertní osobnosti. Projevuje se často snížená schopnost koncentrace, sklony k impulzivité a dramatisování spolu se zvýšenou sebestředností. Psychiatrická terminologie hovoří o osobách anomálních, nebo dokonce o osobnostech s psychopatickým vývojem. Pro tyto osobnosti bývá významným zážitkem setkání s drogou tlumivého typu, především s opiáty. Dochází u nich k nepoznanému stavu vnitřního klidu a míru, relaxaci a harmonii s okolím (Presl, 1995, s. 50).

Za nepříznivou okolnost se může považovat také nedostatek vytrvalosti, nestálost a neklid, vedoucí již ve školním věku například k záškoláctví a selhávání ve škole. Tyto okolnosti ale samozřejmě nevedou zákonitě ke zneužívání drog, záleží také na výchově a prostředí, na usměrňování, na životním stylu. Vše ale může ovlivnit dobrá a pozorná výchova rodičů a později i pedagogů (Riesel, 1999, s. 20).

Nelze tedy usuzovat dle výše zmíněných znaků, že se jedinec stane drogově závislým. Vznik závislosti ovlivňuje mnoho dalších faktorů.

2.1.3 Sociální faktory vzniku drogové závislosti

Mezi sociální faktory vedoucí ke vzniku drogové závislosti patří samotný jednatel, rodina, škola, zaměstnání, vrstevníci a společnost (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996).

U samotného jednatelce a hlavně u dětí a dospívajících může riziko vzniku drogové závislosti zvyšovat psychická labilita, duševní poruchy, poruchy chování. Dále také setkání s tabákem, alkoholem nebo drogou již v mladém věku, nebo úrazy hlavy. Riziko může zvětšovat taktéž nedostatečně správný postup, jak se vypořádávat se stresovými situacemi, nedostatek dovedností v mezilidských vztazích, nízké sebevědomí a mnoho dalších. Mezi faktory, které naopak mohou pomoci snižovat riziko užívání drog, patří vysoká míra du-

ševního zdraví, dobré zdraví tělesné, schopnost vytvářet citové vazby, dobré sebevědomí, dobrá schopnost vzdorovat nepříznivému vlivu okolí a další, jako jsou odolnost vůči neúspěchu, schopnost plánovat a řešit problémy, umění si navodit stavy dobré nálady jinými způsoby a tak dále. K menší náchylnosti k drogám také přispívá dobrá integrace ve škole, rodině a společnosti. V neposlední řadě jsou také důležité kvalitní způsoby trávení volného času (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 17).

Existuje tedy mnoho faktorů ovlivňujících vznik drogové závislosti u jedince. Jsou to příčiny vrozené, nebo také příčiny vyplývající z okolního prostředí. Máme zde vymezeny ale také ty, které mohou zamezit vzniku drogové závislosti. Je jich velmi mnoho. Patří mezi ně například postavení jedince ve společnosti, jak jsme si uvedli výše.

Dalším faktorem je rodina. Negativně může děti a mladistvé ovlivnit nejasné vytýčení pravidel týkající se chování, nedostatek času od rodičů, malá péče a nedostatečný dohled. Pokud jsou rodiče na dítě velmi přísní, také to může vyvolat vznik drogové závislosti. Konflikty mezi rodiči a nedostatečné citové vazby, schvalování drog a alkoholu v rodině a zneužívání návykových látek v rodině mohou také negativně ovlivnit vývoj dítěte a směřovat jej do náruče drogové závislosti. Počátek drogové závislosti může způsobit taktéž sexuální zneužití, časté stěhování rodiny, život mimo rodinu a bez domova. Naopak předejít drogové závislosti pomáhají jasná rodinná pravidla, přiměřená péče o dítě, dostatek času, pevné citové vazby, pozitivní hodnoty rodiny a vřelý styl výchovy (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 17, 18).

Aby se předešlo vzniku drogové závislosti u dítěte, je důležité s ním o drogách srozumitelně hovořit. K tomu by si rodiče měli opatřit potřebné informace a zvolit vhodnou dobu. Dalším významným prvkem k odvrácení vzniku drogové závislosti je umět předcházet nudě, čímž se posílí vazba dítěte na rodinu, stanovení pravidel a učení dítěte zvládat negativní emoce (Problémy s alkoholem v rodině, 2001, s. 84, 85).

Rodina a rodinné zázemí je důležité téměř pro každého jedince. I v rodině tedy můžeme pozorovat mnoho příčin vzniku drogové závislosti. Rodiče by se měli vyvarovat extrémnímu náklonu výchovy ať již na stranu liberální, tak i stranu autoritářskou. Pomoci předejít vzniku drogové závislosti u svého dítěte mohou rodiče mnoha způsoby.

Významnou roli hraje také škola a následně i zaměstnání. Chybou ve školách je, pokud spoléhají jen na jednorázové akce typu přednáška, a neexistuje žádná systematická prevence. Učitelé jsou vnímáni v tomto směru jako nepřátelští nebo lhotejní, nespolupracují s

žáky a zdůrazňují pouze jejich nedostatky. Atmosféra ve školách je často odcizená a postrádá nabídku pozitivních hodnot. Škola ale může naopak snižovat riziko vzniku závislosti dětí na drogách například tím, že provádí prevenci problémů působených návykovými látkami, při této prevenci spolupracuje s rodiči a spolupracuje s dalšími důležitými organizacemi, například zdravotnickými institucemi. Dobře je vnímáno to, když učitelé jsou ti, kdo pečují, dávají a pomáhají rozvoji žáků, dobře s nimi komunikují a dokáží rozpoznat jejich pozitivní možnosti. Pro selhávající žáky je potřeba hledat pozitivní a alternativní cesty, jak jim pomoci a ochránit jejich sebevědomí. Škola by měla vést žáky k prosociálnímu jednání, poskytovat prostor a možnosti pro rozhodování a pro vedení druhých, například v rámci peer programů (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 18, 19).

Školy by se měly snažit využít co nejvíce svých dostupných prostředků v boji proti vzniku drogové závislosti. Neměly by zanevřít ani na žáky, kteří již začali selhávat. Za tyto činnosti by měli odpovídat zejména učitelé, kteří jsou v téměř každodenním přímém kontaktu se svými žáky.

V zaměstnání jsou nepříznivými vlivy na rozvoj drogové závislosti stres, existenční nejistota, nárazovost, neperspektivnost, termínová práce, odpovědnost bez kompetence, napjaté pracovní vztahy a také například snadná dostupnost alkoholu a drog přímo na pracovišti. Negativně mohou působit také nadřízení a spolupracovníci zneužívající alkohol nebo drogy (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 19).

Pokud zaměstnavatel chce předejít vzniku drogové závislosti u svých zaměstnanců, měl by snížit množství stresu, poskytnout dobrou perspektivu svým zaměstnancům a poskytnout pocit smysluplnosti vykonávané práce. Dobré vztahy a komunikace na pracovišti také mohou snižovat riziko vzniku těchto závislostí (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 19).

Také vrstevníci mohou značně ovlivnit riziko vzniku drogové závislosti, jak již v negativním či pozitivním směru.

Negativně mohou ovlivňovat riziko vzniku například tím, že se bouří proti autoritám, mají s nimi problémy, vykazují protispolečenské jednání, mají pozitivní postoje k alkoholu a drogám, začínají brzy alkohol a drogy zneužívat a mají sklony své vrstevníky zesměšňovat a ponižovat. Neblahým jevem v tomto směru může být také to, že vrstevníci mají mnohdy větší vliv na dítě, než jeho rodiče. Samozřejmě ale i vrstevníci mohou působit pozitivně. Kupříkladu tím, že dítě bude mít vazbu na nějakou organizaci s dobrým progra-

mem, dále tím, že vrstevníci drogy a alkohol odmítají, jsou schopni přijímat dobré hodnoty dospělých, mají respekt k jednotlivým členům kolektivu a dokáží ocenit jejich přínos pro kolektiv. Vrstevníci také mohou aktivně odrazovat od alkoholu, tabáku a drog (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 19, 20).

Ve vrstevnické skupině se ocitne každé dítě. Každé je ale ovlivnitelné v odlišné míře.

Jako poslední faktor bude zmíněna společnost. Také společnost, tak jako všichni předehlí činitelé, může mít účinky jak pozitivní, tak i negativní.

Prispět k vzniku závislosti může společnost chudobou, nedostatkem příležitostí, nestabilitou, náhlou politickou a sociální změnou a nedostatečnou zdravotní péčí, sociální péčí a vzděláváním. Špatně působí také nedostatečné sociální zajištění, chudoba, špatné bytové podmínky, rasová či jiná diskriminace, jazyková bariéra, vysoká kriminalita a drogové gangy. Jako pozitivní vliv společnost může poskytnout přiměřené materiální podmínky, dostatek příležitostí k uplatnění při studiu či v zaměstnání, sociální stabilitu a dobré možnosti, jak trávit volný čas. Prispět může také dobrá zdravotní a sociální péče, odpovědný postoj ke zdraví ve společnosti, spolupracující sdělovací prostředky orientované prosociálně, rasová a náboženská tolerance, dostatečné sociální zajištění a přiměřené bytové podmínky a v neposlední řadě informovaní a zodpovědní političtí vůdci (Nešpor, Csémy, Pernicová, 1996, s. 20).

Společnost obklopuje každého z nás. Různí jedinci jsou však více či méně ovlivnitelní. Je ale velmi těžké vzdorovat vlivu společnosti, pokud působí negativně. Především proto, že společnost je všude okolo nás, a my jsme její součástí.

Sociální faktory jsou velmi důležitými faktory ve vzniku drogové závislosti.

2.2 Sociální důsledky drogové závislosti

Na začátku této kapitoly se zmíníme o chování lidí zneužívajících alkohol a jiné psychoaktivní látky. Toto chování vykazuje několik společných znaků, jako jsou krádeže alkoholu případně jiných látek v domácnostech, krádeže cenných předmětů a peněz, změna přátel, blízcí přátelé jsou rovněž závislí na alkoholu či jiných látkách, ztráta zájmu o studium nebo práci, tendence vyhýbat se členům rodiny, ztráta zájmu o dříve vysoce ceněné životní hodnoty, zhoršení vzhledu, snížení péče o něj, rozporná tvrzení, lži, rozpačité chování a problémy se zákonem, například drobné krádeže (Nešpor a Csémy cit. podle Marhounová a Nešpor, 1995, s. 77, 78).

Jedná se tedy o velmi viditelné znaky, které drogově závislý jedinec již těžce skryje před svým okolím.

Lidé s drogovou závislostí velmi často změni okruh svých přátel, změni svůj denní rytmus, mají zvýšenou potřebu peněz, změna nastane také u výkonu ve škole. V rozhovorech začnou být nesoustředění a neschopni pozorně naslouchat. Dále nastane změna osoby a kolísání nálad (Göhlert a Kühn, 2001, s. 41).

Ovlivněny jsou tedy komunikační schopnosti jedince a celkový styl jeho života.

Postižena drogou je nejen osobnost, která drogu zneužívá, ale i její okolí blízké i vzdálenější, například rodina i celá společnost, protože zneužívání drog způsobuje problémy sociální, mravní, ekonomické a další. Pokud dojde k rozpadu rodiny, nejvíce jsou postiženy děti. Zneužívání drog působí uživatelům a jejich potomkům mnoho problémů v oblasti sociální patologie (Riesel, 1999, s. 60).

Závislý jedinec přestává respektovat normy, neplní své povinnosti, přestává chodit do školy nebo zaměstnání. Také se mění jeho vztahy s lidmi, protože chování závislého člověka je pro jeho okolí často nepřijatelné. Mění se také hodnotová orientace jedince, nejvýznamnější postavení získává droga. Závislý jedinec se stává sobeckým, nespolehlivým a necitlivým k potřebám ostatních lidí. Přestává být soběstačný a parazituje na rodině. Pokud nemá rodinné zázemí, parazituje na společnosti. Hodnota drogy je pro závislého jedince natolik silná, že je pro její získání ochoten krást, provádět prostituci a podobně. Je schopen také využívat a podvádět i blízké lidi, a činí to tak dlouho, dokud nejsou tyto vztahy závažným způsobem narušeny. Závislý člověk mnohdy odchází z rodiny, přebývá u lidí s podobným problémem nebo se stává bezdomovcem. Hlubší a kvalitnější citový vztah nevydrží, ani když jsou na droze závislí oba partneři. Závislost na psychoaktivní látce ničí schopnost navázat a udržet citový vztah. Droga má větší subjektivní hodnotu než cokoli jiného. Nakonec přetrvávají pouze náhodné vazby s dalšími drogově závislými. Závislý jedinec mnohdy rozbíjí svou rodinu, selhává v roli profesní a společnost jím začne pohrdat (Vágnerová, 1999, s. 167, 168).

Drogová závislost tedy značně přetváří život závislého člověka.

3 MARIHUANA

Marihuana je označována jako aktivní droga, což znamená, že na požívače působí na rozdíl od sedativních drog spíše povzbudivě. Vypadá jako rozemleté části rostlin a získává se ze sušených částí rostliny. Má vlastnost zintenzivňovat momentální stav pocitů jejího uživatele. Má mnoho různých názvů, například anča, bahno, bang, gandža, gras, kif, haš, kostička, marjánka, plastik, roští, skunk, šit, tráva, travka, zelí, zeličko a tak dále (Göhlert a Kühn, 2001, s. 51).

Množství názvů se rozšiřovalo a rozšiřuje s postupnou stále větší oblíbeností marihuany.

Je to jedna z dostupnějších a proto také hojně rozšířených konopných drog. Je velmi oblíbená mezi mladistvými uživateli, a občas se jí říká takzvaně startovací droga. Toto přívlastko dostala díky tomu, že v některých případech se může stát prvním stupínkem k drogové závislosti na dalších drogách. Samozřejmě to není pravidlem, mnoho uživatelů zůstane u užívání marihuany a jiné drogy nikdy nezkusí.

Marihuana v sobě obsahuje THC, což je její hlavní účinná látka. THC se rychle ukládá v tukových tkáních, což vede k tomu, že při denním užívání je substance v moči prokazatelná ještě po jednom měsíci až 90 dnech (Göhlert a Kühn, 2001, s. 52).

Právě díky této látce se stala tak oblíbenou, navozuje totiž u jejich uživatelů požadované účinky.

Je označována jako lehká droga a je řazena do skupiny látek s takzvaným akceptovatelným rizikem. Samozřejmě, marihuana je droga jako každá jiná, má svá pozitiva i negativa. A právě jejich poměr ji zařazuje do skupiny méně rizikových drog (Presl, 1995, s. 31).

Ne všichni ji ale berou jako lehkou drogu a vidí v ní velké nebezpečí. Způsobuje nemalé množství konfliktů mezi rodiči a jejich dětmi, které začaly marihuanu užívat. Rodiče těchto dětí jsou často vyděšení kvůli neznalosti této drogy a pocitu, že jejich potomek záhy spadne do závažnější drogové závislosti.

K závislosti na marihuaně dochází u poměrně nízkého počtu lidí, protože marihuana nevyvolává fyzickou závislost. Dojde-li přece jen k abstinčním příznakům, bývají velmi mírné. Většinou není nic obtížného na tom, snížit spotřebu marihuany. Pro některé lidi, kteří ale marihuanu užívají často a intenzivně, je omezení užívání nebo úplné skončení obtížnější. Z epidemiologických studií vyplývá, že většina těch, kteří marihuanu vyzkoušejí, ji nezačne užívat často a dlouhodobě. Někteří lidé mohou marihuanu kouřit dlouho a

nesetkají se s žádnými nepříznivými fyzickými, psychologickými či sociálními následky (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 40, 41, 42).

Z toho usuzujeme, že marihuana je správně řazena do skupiny drog s akceptovatelným rizikem (Presl, 1995, s. 31).

Její uživatelé nespádají tak často do sociálního vyloučení, jako je tomu u drog s rizikem neakceptovatelným, které často naprosto změni ráz života osob, které je užívají.

3.1 Pěstování

„Snáze se člověk stává závislým na pěstování než na kouření. Murphy Stevens.“ (Dupal, 2009, s. 62)

O pěstování rostlin konopí uživatelé spolu rádi a často hovoří. Vyměňují si poznatky a snaží se svým rostlinám poskytnout co nejlepší prostředí, které jsou schopni zajistit. Marihuana se dá pěstovat venku i doma. Ať se již pěstitel rozhodne pro první nebo druhou možnost, každá má své výhody i nevýhody.

Tato kapitola je věnována pěstování marihuany z důvodu, že v praktické části se budeme respondentů ptát, jak marihuanu pro své účely získávají, a mnohdy je tomu právě díky vlastnímu pěstování.

Vypěstovat si rostlinu marihuany se dá buďto řízkováním nebo pomocí semen. Se semeny rostlin se velmi často obchoduje, ať už na internetu, nebo ústní dohodou a předáním.

Každý způsob má svá pozitiva i negativa. Pěstitelé si vybírají často řízkování kvůli menší finanční náročnosti. Je všeobecně známým faktem, že pěstitelé dávají přednost samičím rostlinám, před rostlinami samčími.

A proč jsou žádanější rostliny samičí?

Samičí rostliny jsou více potentní, a jejich potence je relativně stálá a vyrovnaná. Pokud se jim poskytne dobrý prostor k růstu, může samičí rostlina vyprodukovat až dvakrát tolik marihuany, než jedinec samčí (Dupal, 2009, s. 47).

Nyní popíšeme venkovní pěstování marihuany.

Pěstování venku, takzvané outdoor, je dlouho předem připravovaným procesem. Je velmi důležité vybrat co nejlepší místo, a pěstitelé si na výběru dávají záležet. Je obvyklé, že

si vybrané místo chodí kontrolovat, aby zjistili, zda je chráněné, utajené a s dostatkem světla.

Příznivé podmínky pro růst konopí představuje písčité, suchá a lehká půda. Dokáže ale vyrůst všude tam, kde se daří jen bodláčí a pampeliškám, s výjimkou jílu a podmáčené půdy (Stafford, 1997, s. 263).

Podmínkou pro pěstování v přírodě je blízký zdroj vody potřebný k zalévání, dostatek světla a nepřehledný terén. Používá se systém osamocených políček na odlehlých či málo dostupných místech, a to v lesích, nejčastěji lesních mýtinách, lesnických školkách, rumišťích za vesnicemi, opuštěných zahradnictví, v zemědělských kulturách a u sloupů vysokého napětí v polích (Kubánek a Polívka, 2010, s. 37, 38).

Zajistit dostatek slunečního světla může pěstitelům, kteří se rozhodli pro outdoor pěstování, působit potíže. Zejména proto, že takzvaná políčka se nacházejí často na skrytých místech, aby se pěstitelé vyhnuli odhalení nebo také nechtěnému sklizení od neznámých lidí. Vhodným místem je podle pěstitelů například okraj lesa.

V následující části popíšeme pěstování marihuany doma, jinak nazývané také indoor. Pro všechny rostliny je důležité světlo, stejně tak je tomu i u rostlin konopí. Je tedy důležité, aby o světlo nebyly ochuzeny ani ty rostliny, které jsou pěstovány uvnitř.

Jednou z výhod pěstování doma je, že lze poskytnout řízené prostředí podle vlastního uvážení. Například odvlhčováním vzduchu, správným větráním a osvětlováním (Dupal, 2004).

Pokud rostlinám zajistíme přírodní osvětlení, jsou schopny růst stejnou rychlostí jako ty, co jsou pěstovány venku, někdy dokonce i rychleji, pokud zajistíme dobrou teplotu (Dupal, 2004, s. 54).

Uvedli jsme si dva způsoby, jak se dá konopí pěstovat.

Dalšími možnostmi jak konopí pěstovat je in-door/out-door, tedy doma/venku, popřípadě greenhouse/out-door – skleník/venku (Kubánek a Polívka, 2010, s. 33).

Každý pěstitel preferuje jiný způsob, mnohdy je zvolený způsob podmíněn možnostmi daného pěstitele. Uvedli jsme si možné způsoby pěstování marihuany, v další podkapitole se budeme zabývat jejím užíváním.

3.2 Užívání

Popíšeme si způsoby, jak je marihuanu možno užívat. Každý z uživatelů preferuje jiný způsob, avšak u nás je nejznámějším a nejrozšířenějším kouření marihuanových cigaret, takzvaných jointů. Kouření těchto cigaret můžeme pozorovat na různých společenských akcích a podobně. Často nás může upozornit zápach pálicí se marihuany. Dále bychom rádi uvedli, že pro kuřáky těchto marihuanových cigaret je potěšením ne jenom samotná inhalace, ale už i balení marihuanového jointu.

Nicméně, marihuana se dá užívat dalšími různými způsoby a v mnoha formách. Například, jak již bylo uvedeno s tabákem v tlustých vlastnoručně stočených doutnicích – jointech – nebo také v dýmkách, ale také vlastnoručně postavených mechanických přístrojích. Oblíbené je také pečení konopných koláčků nebo sušenek a inhalování z vodních dýmek (Göhlert a Kühn, 2001, s. 52).

Dalším ze způsobů užívání je pomocí takzvaných bluntů, což jsou cigarety, ze kterých je vyprázdněn původní obsah, který je nahrazen směsí tabáku a marihuany (National institute on drug abuse, 2012, s. 1).

Existují recepty na marihuanové pečivo, lze uvařit čaj či polévku. Faktem je, že kouření této drogy je nejrizikovějším způsobem užití (Presl, 1995, s. 32).

V Indii a dalších oblastech, kde mají s marihuanou dlouhodobé zkušenosti, se z konopí často dělá nápoj na způsob mléčného koktejlu, nebo určitý druh bonbónů, známých jako majoun. Byla publikována již řada konopných kuchařek. Ve velké většině ale jde jen o přepis známých receptů, k nimž bylo přidáno konopí (Stafford, 1997, s. 301).

U nás užití pomocí nápojů či jídla není tak rozšířené, nejoblíbenější je, jak jsme již výše uvedli, intoxikace pomocí jointů, které jsou tudíž u tuzemských uživatelů viděny nejčastěji. Samozřejmě většina uživatelů vyzkouší více způsobů užití této drogy, a prokládají jimi svou nejoblíbenější zvolenou metodu užívání.

Jelikož je tedy marihuana značně rozšířenou drogou, objevují se tyto různé způsoby, jak je možné ji užívat. Uživatelé mnohdy samotný akt intoxikace považují za velmi důležitý, mohou ho až ritualizovat. Obvykle mají svůj vlastní vybraný způsob, u kterého často relaxují a užívají si této chvíle, ať již s přáteli, nebo o samotě, oddávající se uvolňujícím účinkům marihuany.

3.3 Marihuana a kriminalita

Rádi bychom tuto kapitolu uvedli poznatkem z odborného zdroje, který hovoří o alkoholu, marihuaně a trestných činech.

Americké policejní prameny připouští, že jakýkoliv přesun od konzumace alkoholu k marihuaně by téměř jistě snížil počet trestných činů (Zábranský et al., 1997, s. 18).

Je tedy zřejmé, že uživatelé marihuany nejsou tak častými pachateli trestných činů, jako uživatelé alkoholu.

Všechny seriózní vědecké i vládní komise zkoumající vliv užívání marihuany na zločinnost došly ke stejnému závěru – marihuana zločinnost nevyvolává. Drtivá většina uživatelů marihuany žádnou trestnou činnost nepáchá, s výjimkou držení marihuany. U uživatelů marihuany, kteří páchají jinou trestnou činnost, marihuana není příčinou. Téměř všechny studie potvrzují, že marihuana agresi spíše snižuje (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 89).

Častým porušením zákona ve spojení s marihuanou, je právě její nelegální pěstování. Proto se jím v této kapitole budeme zabývat.

Policie ČR a Celní správa ČR pěstování konopí pečlivě kontrolují. Při kontrole je potřeba vyhodnocovat kdo pěstuje, jaká je plocha, za jakým účelem a tak dále. Konopí se pěstuje nelegálně v domácnostech i v přírodě. V domácnostech je tomu například na balkonech panelové zástavby v truhlících na okrasné květiny, nebo za okny bytů. Tímto způsobem si někteří uživatelé pěstují konopí, aniž by ve svém okolí nebo rodině vzbudili sebemenší podezření z protizákonného pěstování konopí. Pokud je konopí pěstováno v přírodě, bývá tomu tak na odlehlých místech. Další možností pro pěstitele je pěstování konopí na zahradě. Je to poměrně běžná záležitost v celé ČR, především ale na Moravě. Tam se ale nepěstuje zpravidla jako droga, ale jako okrasná rostlina anebo také jako zdroj zobu pro ptáky. Většinou se jedná o pěstování malého počtu rostlin, o rozmezí 1 – 3 rostlin. Dalším typem pěstování je pěstování ve velkém. Organizované skupiny, ale i jednotlivci začali pěstovat konopí na profesionální úrovni a ve velkém množství. Provádí se v osamocených objektech, kde jsou samičí rostliny „Cannabis benedictus“ nebo „Cannabis indica“ pěstovány za umělého osvětlení, pomocí klasických květináčů nebo za použití hydroponie. Tato výroba je velmi efektivní a výsledný produkt obsahuje vysoký obsah THC. V posledních letech dochází k odhalení 10 – 20 výroben za rok. Pěstírny byly odhaleny v takových objektech, jako je bývalá bramborárna, zahradnictví, nebo i v rodinných domcích. Realizace takovéto

pěstírny není jednoduchá a vyžaduje mimo jiné mít dostupné velké nákladní auta a hlavně prostory kam je vše umístěno. V případě podezření, že v některém objektu dochází k nelegálnímu pěstování marihuany, stačí porovnat spotřebu elektrické energie oproti jiným obdobím. V případě pevných objektů bývají okna zakryta černou folií nebo zazděna (Kubánek a Polívka, 2010, s. 36 - 39).

Vidíme tedy, že způsoby nelegálního pěstování konopí jsou různé. Dále v naší bakalářské práci se budeme věnovat drogové kriminalitě ve Zlínském kraji.

Marihuana je společně s pervitinem nejrozšířenější nelegální drogou ve Zlínském kraji. Roste domácí produkce marihuany s vyšším obsahem THC, přičemž rostliny konopí jsou pěstovány v indoor pěstírnách a stále častěji také ve velkém objemu. Zvýšilo se také množství zachycené marihuany oproti minulým létům. Vyšší je také počet zabavených rostlin konopí a odhalených indoor pěstíren (Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Zlínského kraje za rok 2012, 2013, s. 10).

Jak můžeme pozorovat, problémy s marihuanou ve Zlínském kraji se stále množí. Marihuana se stává oblíbenější a tím roste i potřeba jejího pěstování.

4 DŮSLEDKY UŽÍVÁNÍ MARIHUANY

Důsledky užívání marihuany jsou závislé od množství vstřebávané látky, závisí také na člověku, na jeho psychice a dalších faktorech.

Důsledky se dělí na známky po požití a známky dlouhodobého užívání. Mezi brzké známky užití marihuany patří například zarudlé oči, bolest na prsou, která se může podobat dokonce pocitu před zástavou srdce, sucho v ústech, apatie, zhoršené soustředění a další. Známky dlouhodobého užívání jsou například neochota přebírat zodpovědnost, kolísání nálad, neplodnost u mužů, citové otupění, zhoršená pohybová kooperace, delší čas, potřebný k reakcím a tak dále (Marhounová a Nešpor, 1995, s. 79).

Dostavit se může i ztráta aktivity, pocit bezmocnosti nebo úzkosti. Marihuanové opojení, které se nazývá také rauš, je komplexní prožitek. Zahrnuje psychické, tělesné i emotivní reakce, pocity a vzruchy. Účinek se u stejného jedince může lišit, jednou to může být veselost, jindy zase pocit blaha a naplnění, nebo i polospánek s téměř halucinogenními sny. Marihuana se dá nazvat také zvětšovací zrcadlem, což znamená, že pouze umocňuje vlastní podstatu a naturelu člověka. Z tohoto důvodu se k užití marihuany má přistupovat v naprostém uvolnění, klidu, bez vnitřních i vnějších konfliktů a rozporů (Dupal, 2004, s. 29, 30).

Každý tedy na marihuanu reaguje odlišným způsobem. Záleží také na momentálním rozpoložení daného jedince. Někteří, zejména dlouhodobí uživatelé již vědí, kdy marihuanu použít mohou, a kdy se jí naopak mají vzdát, aby se vyhnuli negativním prožitkům.

Často bývá popisována výrazná nevolnost až zvracení, pokud je marihuana užitá spolu s alkoholem (Presl, 1995, s. 32).

Tyto následky nejsou nijak příjemné. Předpokládáme však, že ani tyto projevy neodradí uživatele marihuany od jejího dalšího užívání.

Mezi další důsledky patří také záněty průdušek, zvýšený krevní tlak, zmenšování kapacity plic. Zvyšuje se také náchylnost k infekčním chorobám (Riesel, 1999, s. 34).

Jsou to již závažnější problémy spojené s užíváním marihuany, ale uživatelé jim mnohdy nevěnují pozornost a nepovažují je za tak závažné, aby se kvůli nim vzdali své drogy.

Účinky látky obsažené v marihuaně, tedy THC, závisí také na podání dávky. Po jednorázovém použití může vyvolat stavy ovlivněné povahovými rysy, nebo i momentální náladou člověka.

Dále si uvedeme, že marihuana má podobné negativní účinky na zdraví člověka jako tabákové cigarety.

V kouři marihuanové cigarety je více rakovinotvorných látek, než u tabákových cigaret. Negativním jevem u kouření marihuany je také to, že kouř se natahuje mnohem hlouběji do plic, a nechává se tam působit po delší dobu, než je tomu u tabákových cigaret. Samozřejmě na druhou stranu, kuřák marihuany nevykouří denně takové množství jointů, jako kuřák tabákových cigaret (John a Presl, s. 33).

Marihuana ovlivňuje také duševní stav člověka, což uvádí MUDr. Petr Riesel ve své knize *Lesk a bída drog* z roku 1999.

Mezi důsledky může patřit také vyvolání latentních duševních poruch, připomínajících rozštěp osobnosti – schizofrenii, jindy může jít o nespavost, zmatenost, střídání nálad a může dojít až k sebevraždě (Riesel, 1999, s. 31).

Dalšími riziky užívání marihuany jsou úrazy či dopravní nehody pod vlivem drogy, snížená pozornost a krátkodobá paměť, což si rozvedeme v následující kapitole, zúžení zájmů, sociální a kulturní perspektivy a zvýšená pravděpodobnost rozšíření užívání dalších drog (Hajný, 2001, s. 19).

V této kapitole jsme si uvedli důsledky užívání marihuany, kterých je poměrně mnoho. Marihuana je však stále velmi rozšířená, i navzdory těmto jejím negativním důsledkům.

4.1 Ovlivnění paměti

Celkové zhodnocení možných dopadů užívání marihuany na kognitivní funkce je v odborné literatuře stále problematickým tématem (Preiss, Kučerová et al., 2006, s. 164).

Je všeobecným tvrzením, že marihuana a zejména její dlouhodobé užívání má negativní vliv na paměť. Avšak ne všichni odborníci s tímto tvrzením o marihuaně jednoznačně souhlasí.

Výzkumy zaměřující se na vliv marihuany na paměť člověka se rozdělují na dva způsoby a to výzkumy prováděné pod přímým vlivem marihuany a výzkumy na uživateli, kteří po dobu zkoumání nejsou intoxikováni. Zkoumány jsou dlouhodobé, eventuálně trvalé účinky konopí na poznávací procesy. V obou typech studií se používá jeden či více standardizovaných testů.

Z kognitivních procesů je nejzřetelněji ovlivněna paměť krátkodobá (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 75). „Testy krátkodobé paměti jsou jedinými kognitivními testy, které poměrně důsledně prokazují krátkodobé účinky marihuany. Některé testy paměti marihuana neovlivňuje vůbec.“ (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 76) Je tedy faktem, že marihuana oslabuje schopnost vyvolávat slova, obrázky či zvuky, se kterými se zkoumané osoby setkali v předchozím průběhu intoxikace (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 76).

Za uplynulých třicet let výzkumníci objevili mezi dlouhodobými uživateli marihuany a neuživateli jen malé kognitivní rozdíly. Výsledky se navíc v každé ze studií podstatně liší. Na základě těchto důkazů se nezdá, že by dlouhodobé užívání marihuany závažně a trvale negativně ovlivňovalo intelektuální schopnosti (Zimmerová a Morgan, 2003, s. 82).

Mnozí z uživatelů marihuany otevřeně přiznávají poruchy krátkodobé paměti po intoxikaci. Není však dokázáno, že by užívání marihuany nějak ovlivňovalo i paměť dlouhodobou. Sami uživatelé toto potvrzují, uvádí, že problémy s dlouhodobou pamětí se u nich nevyskytují. Užívání marihuany tedy nejspíše neovlivňuje uložení informací naučených již dříve.

4.2 Vnímání pod vlivem marihuany a její dopady na pozornost

V této podkapitole se budeme zabývat účinky marihuany na vliv a pozornost člověka.

Vědci mají dlouhodobé podezření, že vedlejší účinky užívání marihuany mohou zahrnovat přetrvávající narušení kognitivních schopností. Nejpravděpodobnějším vysvětlením je, že cannabinoidy zasahují do zpracování informací, které jsou získávány smyslovým vnímáním a to tak, že přerušují zprostředkování nervové aktivity mezi různými oblastmi mozku (Je cannabis neškodná droga?, 2003, s. 22, 23).

Je tedy vědecky dokázáno, že cannabinoidy obsažené v marihuaně působí přímo na mozek a jeho aktivity. Dále si popíšeme, jak konkrétně marihuana vnímání může ovlivnit.

Vnímání po požití může být zostřeno. Barvy jsou jasnější a také může docházet ke změně vnímání časových úseků (Dupal, 2009, s. 29).

Uživatelé tedy mohou mít problémy s orientací v čase. Toto potvrzuje také MUDr. Jiří Presl ve své knize Drogová závislost.

Mohou nastoupit i poruchy vnímání, spíše příjemného rázu, jako je subjektivně zpomalené vnímání času, zostření barev a chuti, dochází také k zostřenému vnímání zvuků a hudby (Presl, 1995, s. 32).

Vyskytují se i poruchy vnímání, přičemž se obsahy řadí zpravidla podle asociativních hledisek. Přístupují k tomu iluze a halucinace. Při konzumu marihuany může dojít k panicovým stavům úzkosti se zmateností a paranoiou, především pokud je užita velká dávka a v cizím prostředí (Göhlert a Kühn, 2001, s. 53).

Marihuana má tedy i mnoho pozitivních i negativních účinků. Jak můžeme vidět, k účinkům negativním dochází nejčastěji v případě, že se uživatel nachází v neznámém prostředí, nebo užije nevhodné množství drogy.

„Hodně experimentů také ukázalo, že intoxikace marihuanou snižuje pozornost, rychlost naučení se novému a krátkodobou paměť.“ (Konoptikum.cz, 2009)

Z tohoto důvodu vzniká nebezpečí dopravní nehody, pokud za volant usedne osoba pod vlivem marihuany.

Účinky marihuany popsané v této podkapitole se mohou u různých uživatelů lišit, u určitého uživatele se mohou vyskytovat pravidelně nebo naopak ojediněle.

4.3 Změny v emocionálním prožívání a myšlení pod vlivem marihuany

Dalším zajímavým faktem o marihuaně je, že její užití dokáže ovlivnit emocionální prožívání a také myšlení člověka. Považujeme proto za důležité, popsat si právě tyto účinky marihuany.

Popsat účinky marihuany není vždy snadné, protože jako u řady jiných drog efekt často závisí na osobnosti jedince, ale také na jeho aktuálním stavu a psychickém a fyzickém rozpoložení (Presl, 1995, s. 31).

Jak jsme se dočetli z literatury, konopí obvykle zesiluje převažující stav pocitů. Pro počátek kouření je většinou typická veselá nálada s nemotivovanými záchvaty smíchu a chichotáním. Konopí způsobuje větší uvolněnost a zintenzivňuje prožívanou náladu. Je přitom možné prožívat několik v podstatě neslučitelných pocitů zároveň. Při zvýšeném odhodlání riskovat se může projevit snížená kritičnost, a touto kombinací může dojít k nekontrolovanému jednání (Göhlert a Kühn, 2001, s. 52).

Marihuana také způsobuje euforii (Hajný, 2001, s. 17).

Je tedy zřejmé, že marihuana má na emoce velký vliv, a možná i proto je tak oblíbená. Při neintoxikovaném stavu totiž člověk zřídka kdy zažije to, co může zažít při užití marihuany. Lákavé pro začáteční uživatele je také nejspíše to, že jim může pomoci navodit veselou náladu, jak jsme si uvedli výše. Usuzujeme, že tímto se v některých případech mohou snažit utéci před realitou, která není vždy taková, jakou si přejí. Marihuana tedy může pomoci k odreagování, ale také je možné, že uživatele dlouhodobě negativně poznamená, jak si krátce uvedeme dále.

Nejdůležitější komplikací při chronickém, ale i sporadickém užívání je výskyt psychických poruch. „Podobně jako u psychóz ztrácí myšlení souvislost. Stává se zlomkovitým se snížením pozornosti.“ (Göhlert a Kühn, 2001, s. 52)

Toto riziko uživatelé marihuany dobrovolně podstupují. Uvedli jsme si, jak konopí dokáže ovlivnit myšlení a emoce člověka, a také nebezpečí spojená s užíváním marihuany. Bylo by dobré, aby si lidé, co se rozhodnou s marihuanou experimentovat, nejprve řádně nastudovali možné nežádoucí následky této drogy, které mnohdy neznají.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUM

Pro svůj výzkum jsem zvolila metodu kvalitativní, a to z důvodu, že pro sběr potřebných informací k mému výzkumu ji považuji za nejvhodnější a nejpřínosnější.

Kvalitativní výzkum je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci řady metod a postupů rozkrýt a poté reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a také vytvářejí sociální realitu (Švaříček a Šedřová, 2007, s. 17).

5.1 Výzkumný problém

Po delším a pečlivém zvažování, čím se bakalářská práce bude zabývat, jsem dospěla k rozhodnutí zvolit jako výzkumný problém subjektivní hodnocení důsledků užívání marihuany. Jak již formulace mého výzkumného problému napovídá, výzkum se pokusí nahlédnout na život samotných uživatelů marihuany, a zejména na jejich vlastní pohled, přístup a hodnocení marihuany a jejích účinků a důsledků, s důrazem zejména na problematiku sociálně pedagogických aspektů.

5.2 Výzkumný cíl

Hlavní výzkumný cíl je zaměřen na celkové hodnocení důsledků užívání marihuany, ať již přímých, či nepřímých. V dílčích cílech výzkumu se zaměřuji na jednotlivé oblasti užívání marihuany. S ohledem na předmět zájmu humanitních věd, se zaměřuji na důvody a příčiny, proč je droga užívána a tedy proč je fenomén marihuany v naší společnosti tolik rozšířený, dále se zaměřuji na společenský život uživatelů, jemuž se věnuje další z dílčích výzkumných cílů. Jako poslední dílčí cíl jsem zařadila zjišťování subjektivního hodnocení přímých účinků marihuany. Jsem toho názoru, že i pracovníci v sociální sféře by měli mít alespoň základní poznatky i o této problematice. Ve svých profesích se totiž mohou setkávat s klienty pod přímým vlivem této drogy.

Hlavní výzkumný cíl:

Porozumět subjektivnímu hodnocení důsledků užívání marihuany na vlastní život dlouhodobými uživateli marihuany

Dílčí výzkumné cíle:

1. Pokusit se odhalit, jaký vliv má užívání marihuany na společenský život jejich uživatelů.
2. Porozumět, proč je marihuana užívána.
3. Porozumět, jak marihuana působí na uživatele při podání.

5.3 Výzkumné otázky**Hlavní výzkumná otázka:**

Jak vnímají uživatelé marihuany důsledky užívání marihuany na jejich vlastní život?

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jaký vliv má užívání marihuany na společenský život uživatelů?
2. Z jakého důvodu marihuanu užívají?
3. Jak vnímají uživatelé přímé účinky po podání marihuany?

5.4 Výběr výzkumného souboru

Pro sestavení výzkumného souboru byla zvolena metoda záměrného výběru. Je to zřejmě nejrozšířenější metoda kvalitativního výzkumu. Při tomto postupu cíleně vyhledáváme účastníky podle určitých vlastností, což je současně také kritérium výběru. Tedy podle stanoveného kritéria vyhledáváme jedince, kteří naše kritérium splňují a jsou ochotni se zapojit do výzkumu (Mioviský, 2006, s. 135).

Přesněji byla použita metoda prostého záměrného výběru. Je to nejjednodušší varianta metody záměrného výběru. Je to metoda, při níž vybíráme mezi potencionálními účastníky výzkumu toho, který je pro výzkum vhodný a také s ním souhlasí. Tuto metodu jsem si mohla zvolit z důvodu, že osoby náležející do základního souboru jsou poměrně snadno dostupné (Mioviský, 2006, s. 136).

Pro výzkum bylo potřebné vybrat právě určitou skupinu respondentů, a to dlouhodobé uživatele marihuany. Byli tedy osloveni zejména lidé, o kterých sama vím, že jsou uživateli marihuany.

Tím, že výběr byl uskutečněn mezi lidmi nacházejícími se v mém okolí, byla zvýšena pravděpodobnost, že se výzkumu budou ochotni zúčastnit.

5.5 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří 5 respondentů ve věku od 27 do 35 let, žijící ve Zlínském kraji. Mladistvé respondenty jsem do svého výzkumu nezahrnula z důvodu, že výzkum se zabývá uživateli marihuany, kteří mají s touto drogou již velmi dlouhou zkušenost. Všichni respondenti s výjimkou jednoho, mají s marihuanou zkušenost více než 12 let. Tři z respondentů byli vybráni na základě toho, že jsem již dříve věděla, že jsou uživateli marihuany. Další dva respondenty jsem do souboru zahrnula na základě doporučení mých přátel. Před začátkem výzkumu jsem měla předběžný souhlas k rozhovoru od dalších třech uživatelů, bohužel ale, jakmile se čas uskutečnění rozhovorů přiblížil, schůzky z neznámých důvodů zrušili. Respondenti, kteří se výzkumu zúčastnili, přikládali rozhovoru vážnost a ve velké většině ve svých odpovědích byli velmi sdílní, což velmi napomohlo získání potřebných údajů. Tímto bych chtěla poděkovat všem aktivním respondentům, kteří se mého výzkumu zúčastnili.

Byla stanovena tato kritéria pro výběr respondentů:

- 1) Minimální věk 27 let z důvodu zajištění dlouhodobého užívání marihuany
- 2) Mnoholetá zkušenost s užíváním marihuany – nejméně 7 let

5.6 Volba výzkumné metody sběru dat

Pro získání potřebných dat byla zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru. Je to zřejmě nejrozšířenější podoba metody rozhovoru, neboť dokáže řešit mnoho nevýhod nestrukturovaného a plně strukturovaného rozhovoru. Rozhovor polostrukturovaný je náročnější na přípravu, než rozhovor nestrukturovaný. Musíme si vytvořit schéma, které bude pro nás jako tazatele závazné. Některé pasáže mohou být ponechány na tazateli, včetně znění a pořadí otázek, jiné části mohou mít naopak plně strukturovanou formu (Miovský, 2006, s. 159, 160).

Pro sběr dat pro mé téma se mi tato metoda jevila jako nejvhodnější, a poskytující nejširší možnost získání informací. Pomocí této metody se mi podařilo potřebné informace získat bez větších obtíží.

5.7 Proces sběru dat

Rozhovory proběhly na různých místech, nejčastěji dle přání respondentů, tedy na místech, která jim byla co nejlépe dostupná. Byly dohodnuty předem, aby byla s jistotou zajiš-

těna účast respondentů. Při průběhu rozhovorů jsem byla vždy přítomna pouze já a dotazovaný. Před začátkem rozhovoru byl každý respondent požádán o souhlas se zvukovým nahráváním rozhovoru, současně s ujistěním, že získané informace budou použity pouze pro účely kvalitativního výzkumu bakalářské práce. Rozhovory tedy byly zaznamenány pomocí tabletu. Byli ujistěni také o anonymitě respondentů. Byla vysvětlena také podstata rozhovoru, což je získání informací o jejich subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany. Po uskutečnění prvního rozhovoru byli další respondenti také informováni o přibližném počtu otázek v rozhovoru.

Snažila jsem se vést rozhovory tak, aby byly co nejvíce přínosné mému výzkumu. Například Jean - Claude Kaufmann ve své knize *Chápající rozhovor* popisuje určité body, které by se tazatel měl snažit využít.

Hlavní hvězdou je respondent, tazatel se mu musí snažit porozumět, pozorně mu naslouchat a dát tak najevo, že rozhovor má velký význam. Měl by také projevat dotazované osobě sympatie (Kaufmann, 2010, s. 60).

V mém případě nebylo nutné sympatie s respondenty předstírat, protože se skutečně objevily. K rozhovorům jsem přistupovala s patřičnou vážností, a byla jsem potěšena, že všichni respondenti přistupovali podobně.

Respondent potřebuje určité náznaky, aby mohl usměrnit svůj projev. Jedině zaujetí tazatele dokáže vzbudit zaujetí respondenta. Vhodný je tedy opak neutrality. Je tedy dokonce žádoucí neomezovat se na kladení otázek, ale také se smát nebo lichotit. Empatie jde ruku v ruce se sympatií a výzkumník musí být především příjemný, pozitivně naladěný a otevřený vůči všemu, co jeho protějšek říká (Kaufmann, 2010, s. 61, 62).

Projevy zaujetí a pozitivního naladění byly z mé strany nenucené. S potěšením jsem přijímala veškeré informace, které mi byly od respondentů poskytnuty.

Studium materiálu by mělo být aktivní a produktivní. Tam, kde není vůle objevovat, nejsou ani objevy. Výzkumník musí tedy neustále pěstovat svoji touhu po vědění, analýza materiálu by neměla být pasivní a nudnou prací, ale výzkumník by k ní měl přistupovat se zájmem a nadšením (Kaufmann, 2010, s. 89).

Zájem a nadšení jsem při své práci pociťovala neustále. Snažila jsem se vytěžit z rozhovorů co nejvíce potřebných informací. Polostrukturované rozhovory považuji za velmi

zajímavou výzkumnou metodu, proto jsem si ji také vybrala pro zpracování mé bakalářské práce.

5.7.1 Respondent 1

Prvním respondentem je ženatý muž ve věku 29 let, se dvěma dětmi. Marihuanu užívá již od školních let. Byl vybrán a osloven na základě doporučení. Byla jsem velmi zvědavá na naše první setkání. Na schůzku se dostavil s téměř hodinovým zpožděním, o tomto zpoždění mě ale pohotově informoval. Čekala jsem tedy na předem stanoveném místě, v domě našeho společného kamaráda. Před příchodem jsem zajistila, aby místnost působila příjemně, nachystala jsem tedy malé pohoštění. Místnost byla tichá a klidná, bylo zamezeno vnějším rušivým vlivům. Jakmile jsem zjistila, že dorazil, byla jsem velmi napjatá. Vstoupil do místnosti a přátelsky jsme si potřásli rukou. Dorazil i se svou rodinou, kterou mi také krátce představil. Požádala jsem jej, abychom se přemístili do vedlejší místnosti, kde budeme o samotě. K rozhovoru jsem mu podala alkoholický nápoj dle jeho přání. Krátce jsem mu připomenula, o co půjde, a byli jsme připraveni začít.

Při rozhovoru působil klidně a uvolněně, kouřil cigarety a popíjel alkohol. Byl přátelský, otevřený a působil příjemným dojmem. Na některé otázky odpovídal otevřeněji, při některých odpovídal více vyhýbavě a váhavě, oddaloval se od nich a vyprávěl o jiných věcech. Nad některými z otázek přemýšlel značně déle, některé naopak zodpověděl rychle. Bylo vidno, že se snažil nad svými odpověďmi přemýšlet a promýšlet je.

Po ukončení rozhovoru stále pokračoval v tématu o marihuaně. Začal mi vysvětlovat a ukazovat jak se balí marihuanová cigareta. Bezprostředně poté si zapálil marihuanu. Přiznal, že i během rozhovoru byl pod jejím vlivem.

5.7.2 Respondent 2

Jako druhý respondent byl vybrán muž ve věku 32 let, rozvedený, bezdětný. Marihuanu užívá 7 let. Byl také vybrán na základě doporučení. Není tak náruživým uživatelem marihuany, jako R1. Pro rozhovor byla také zajištěna poklidná místnost bez rušivých vlivů, které by mohly konverzaci narušovat, přesněji útulná malá kancelář. R2 se na místo dostavil s téměř 20 ti minutovým zpožděním, avšak také se pomocí telefonu omluvil. Požádal mne, abych mu den před naším smluveným setkáním připomněla, že se má konat. Na místě připraveném pro náš rozhovor bylo zajištěno malé občerstvení, aby se R2 cítil lépe. Přijel autem, tudíž nekonzumoval při rozhovoru alkoholické nápoje, ani nebyl pod vlivem mari-

huany. V průběhu rozhovoru jsem poté zjistila, že marihuanu zásadně nikdy neužívá před nebo během řízení automobilu. Při příchodu do místnosti na mne zapůsobil velmi mile. Byl klidný a při rozhovoru se snažil co nejvíce mluvit a poskytnout mi co nejvíce informací, nepůsobil však tak uvolněně jako R1. Dokonce jsem chvilkami pozorovala velmi mírný, téměř nezaznamatelný třes rukou. Bohužel se nečekaně posadil velmi blízko naproti mne a snažil se pozorovat mé poznámky k otázkám připraveným do rozhovoru. Často se mile usmíval, ale téměř nenavazoval oční kontakt, jen příležitostně, když říkal něco legračního, uvolněného. Pozorovala jsem, že pokud R2 mluvil o sobě, odpovídal na otázky týkající se přímo jeho, mluvil tišším hlasem, oproti tomu, když odpovídal na otázky obecnější, například „Má marihuana vliv na vnímání hudby/umění?“ Jeho hlas byl o poznání silnější, hlasitější a rozhodnější. Rozhovor se konal dopoledne ve všední den, podle toho, jak si R2 sám určil. Po ukončení našeho rozhovoru se rychle rozloučil a odešel.

5.7.3 Respondent 3

Třetí rozhovor se konal ve stejné místnosti jako předchozí rozhovor, avšak v jiný den. Dobu konání si určil R3 sám. Jedná se o muže ve věku 33 let, je svobodný a bezdětný. Marihuanu užívá 18 let. Byl méně výřečný jako předchozí respondenti. Z toho důvodu rozhovor trval jen polovinu času než předchozí dva, tedy kolem 15 ti minut. O tomto respondentovi jsem sama věděla, že je uživatelem marihuany a proto jsem ho také oslovila, aby se účastnil mého výzkumu. Bez výhrad ihned souhlasil. Na místo konání přijel na kole, přesně ve stanovený čas. Přivítání bylo přátelské, respondenta znám, avšak tato skutečnost se později ukázala jako ne příliš přínosná. Nebylo mi úplně příjemné a přirozené s R3 vést takovýto rozhovor. Bohužel, tuto skutečnost jsem předem neočekávala. Před začátkem rozhovoru mne pořádal, zdali bych mu mohla dovolit nahlédnout na otázky předem, aby se na ně mohl připravit. Omluvila jsem se s tím, že bych si přála slyšet jeho bezprostřední odpovědi. R3 trvalo déle, než se rozmluvil, ze začátku rozhovoru byl velmi stručný. Snažil se působit uvolněně, avšak cítila jsem, že tomu tak úplně nebylo i přes to, že před začátkem nahrávání jsem se snažila ho co nejlépe na rozhovor připravit, tedy uklidnit. S některými otázkami měl menší problémy, občas se zdálo, že si u některých otázek není zcela jistý, zda je správně pochopil. Bylo znatelné, že nemá zkušenosti s podobnými nahrávanými rozhovory. Po ukončení rozhovoru uvedl, že by nebyl schopen vést na mém místě takovýto rozhovor.

5.7.4 Respondent 4

Pro rozhovor byla také připravena příjemná tichá místnost, aby se R4 cítil dobře. Bylo přichystáno malé občerstvení. Rozhovor se konal na místě, které mi určil a kde se R4 zrovna nacházel. Doba byla stanovena na podvečer, jak si R4 přál. Tento respondent byl vybrán na základě doporučení našeho společného přítele. Předem jsem věděla, o koho jde, byla jsem tedy připravená, s kým budu rozhovor provádět. Jedná se o přátelského muže ve věku 35 let, rozvedeného, otce jednoho dítěte. Marihuanu užívá 15 let. Před začátkem našeho rozhovoru si přede mnou zapálil cigaretu marihuany, jak řekl, aby se dokázal více rozmluvit. Bylo vidět, že se na náš rozhovor těší. Před začátkem rozhovoru se mě také zeptal, zdali by si mohl otázky předem prohlédnout. Sděbila jsem mu, že nikoliv, jelikož bych si přála, aby odpovídal spontánně. Během rozhovoru působil uvolněně, nebyly na něm pozorovány žádné známky rozrušení, nebo nepříjemných pocitů z konání rozhovoru. Snažil se odpovídat tak, aby mi jeho odpovědi byly co nejvíce přínosné a použitelné do mého výzkumu. Nebral tedy náš rozhovor na lehkou váhu. Celkově bych zhodnotila, že měl k rozhovoru velmi kladný přístup. Po rozhovoru jsme ještě chvíli pokračovali ve vzájemné konverzaci, avšak nikoliv již na téma marihuana.

5.7.5 Respondent 5

Poslední rozhovor se konal na jiném místě než předchozí. Avšak také byla zajištěna místnost, kde mě a R5 nemohlo nic vyrušovat. Čas konání byl stanoven na večerní hodinu, dle přání R5, stejně jako u všech předchozích respondentů. Jedná se o muže ve věku 27 let, svobodného, otce jednoho dítěte. Marihuanu užívá 14 let. Byl vybrán na základě doporučení našeho společného přítele, již dříve jsem věděla, že je uživatelem marihuany. Rozhovor byl smluvený již dlouhou dobu před jeho konáním. R5 jsem vyzvedla automobilem na smluveném místě a přivezla ho na určené místo konání. Měl mírné zpoždění, když však viděl, že již čekám, zrychlil krok téměř do běhu. Než nastoupil do automobilu, požádal mne, abych počkala a on si mohl zakouřit marihuanu. Uvedl, že si před naším rozhovorem cíleně zakouří, aby byl uvolněnější. Přišli jsme do místnosti konání rozhovoru, a zeptala jsem se R5 co si přeje k pití. Působil přátelsky a příjemně, zdálo se, a později i uvedl, že se velmi těší na náš rozhovor, až mi bude moci poskytnout své zkušenosti s marihuanou. Před začátkem rozhovoru se mě zeptal, stejně jako dva předchozí respondenti, zdali by se na otázky nemohl podívat předem, toto jsem však s omluvou odmítla. Během rozhovoru byl uvolněný, mluvil zaujatě, bylo vidět, že ho náš rozhovor zajímá a baví. U některých otázek

se dlouze rozpovídal, což jsem se snažila podporovat opětovaným úsměvem a posunky naznačujícími, že se nemá ostýchat mluvit. Téměř neustále udržoval oční kontakt a velmi se do rozhovoru vžil. Rozhovor byl dlouhý, stejně jako první dva, tedy 30 ti minutový. Po ukončení nahrávání rozhovoru jsme ještě chvíli pokračovali v tématu o marihuaně.

5.8 Analýza dat

Rozhovory byly nahrány a poté přepsány.

Proběhla deskriptivní analýza rozhovorů, jejímž výsledkem je v podstatě utřídění a popis získaných dat (Valoušek cit. podle Miovský, 2006, s. 219).

Dále bylo provedeno otevřené kódování. Významové jednotky byly složeny z pojmů, které označují jednotlivé události. Data byla seskupena do kategorií, což jsou třídy pojmů. Tento proces seskupování dílčích pojmů nazýváme kategorizace (Mioviský, 2006 s. 228, 229).

Z rozhovorů vyplynulo 5 kategorií. První shrnuje poznatky o tom, proč uživatelé marihuany užívají a proč s užíváním začali. Druhá se zaměřuje na přímé účinky marihuany při podání. Třetí kategorie shrnuje poznatky o společenském životě respondentů, čtvrtá o problémech spojených s užíváním marihuany a poslední zahrnuje obecný pohled uživatelů na marihuanu.

Poté byla provedena komparace získaných dat a jejich interpretace.

5.8.1 Kategorie 1 – Jsem uživatelem marihuany a mám pro to své důvody

První zkoumanou kategorií jsem takto nazvala, jelikož se v ní budu zabývat, proč respondenti marihuanu užívají a jakou měli motivaci nebo důvod s ní začít. Pokládám to za velmi důležitý bod v životě uživatelů marihuany. Budu se snažit osvětlit, proč tedy dále pokračují v užívání a i za dlouhou dobu je nic nepřesvědčilo ke skončení užívání.

Respondent 1

Na otázku „Co Vás přivedlo k marihuaně?“ odpověděl R1 : „Možná né co, ale spíš kdo.“ Toto upřesnil tak, že k marihuaně ho přivedli kamarádi ve škole. Přímou motivaci nevedl, k prvnímu užití ho přivedla zvědavost. Roli v tom sehrál také kolektiv, ve kterém se pohyboval. Užívání marihuany bere jako způsob uklidnění a relaxace, také uvádí, že je to zvyk a „možná styl života“. Marihuanu užívá například, pokud je s přáteli, kteří ji také užívají, aby se více rozmluvil, a často debatují právě o marihuaně. Za kladný účinek marihuany

považuje například to, že se po užití cítí povzbuzený a má lepší náladu. Na užívání marihuany má rád průběh intoxikace, a také činnost kouření marihuanové cigarety jako takovou. R1 má pocit, že když svou závislost na marihuaně udrží v takové míře, v jaké užívá doposud, není to pro něj škodlivá droga, nevidí v ní pro sebe nebezpečí. Myslí si, že je to o přístupu, že marihuana může být člověku i prospěšná, tedy že on ji využívá pouze ke svému prospěchu. Přiznává ale, že v určitém období jeho života neměl svoji závislost plně pod kontrolou. Ke konci rozhovoru přiznává, že i nyní se považuje za závislého. Konopí celkově vnímá jako přínos pro společnost, poukazuje na jeho využití ať již v minulosti, nebo i nyní. Je vidno, že má o konopí mnoho znalostí. Pokud se zaměříme na to, proč marihuanu užívá, z jeho odpovědí vyplynulo, že je to pro něj zejména jednoduchý způsob uvolnění a zábavy. S tím se váže to, že marihuanu často užívá, právě když jde do společnosti. Poukazuje ale také i na to, že rád prožívá negativní okamžiky života, a ty umocňuje užitím marihuany. Pokud jsem se ho zeptala, zdali hodlá pokračovat s užíváním a pokud ano, tak jaké k tomu má důvody, uvedl „Je to na půl hobby napůl závislost“.

Respondent 2

Z analýzy rozhovoru plyne, že k marihuaně R2 přivedli přátelé, kteří ji užívali již dříve. Důvodem byla touha poznat, jaké má marihuana účinky. První kontakt byl tedy uskutečněn s kamarádem. Ze začátku marihuanu nekouřil často, spíše pouze příležitostně. Jedním z důvodů, proč R1 marihuanu užívá je, že ho umí dovést do dobré nálady, nebo ji zintenzivnit, aniž by musel pít ve velkém množství alkohol. Také mu poskytuje možnost více se ve společnosti uvolnit a bavit. Marihuana mu většinou dle jeho slov přivodí pozitivní náladu, uvádí „když jsem šťastný, tak prostě mě to vystřelí ještě nahoru“. Negativních zážitků s užíváním mnoho nemá. Dokáže ho dovést do stavu, který si v daný moment přeje navodit. Dalším pozitivem co uvádí je, že se po užití marihuany cítí lépe fyzicky i psychicky, než po užití alkoholu. Marihuanou tedy nahrazuje alkohol, protože to vidí jako lepší alternativu pro navození nálady. Také ho podle jeho slov umí nabudit. Jeho užívání ovlivňuje okolí a přátelé, R1 kouří častěji zejména, pokud je s těmi, kteří marihuanu užívají také. Marihuanu považuje za méně závažnou a škodlivou drogu, než alkohol a jiné drogy. Využívá ji například také jako uvolnění po pracovní době. I nadále hodlá s užíváním marihuany pokračovat, protože jak uvedl „hlavně mi to víc dává, než bere“. Líbí se mu tedy to, co mu užívání marihuany přináší. Ke konci rozhovoru znovu zopakoval, že marihuana je pro něj vhodnější než alkohol, nebo jiné látky navozující společenskou náladu.

Respondent 3

Jeho první užití marihuany bylo vedeno zvědavostí, tím že to chtěl zkusit, dostal se k ní přes kamaráda, který byl již delší dobu uživatel marihuany. Lákavé bylo, že marihuana byla něčím novým, neznámým, podle jeho slov „tehdy to byla taková móda“. První kontakt s marihuanou proběhl v jeho 15 ti letech. Ve své školní třídě byl jediným uživatelem marihuany. R3 uvádí, že marihuana mu přináší mnoho pozitivního do jeho života. Marihuana ho dokáže rozesmát, a dále uvedl, že se po ní dobře usíná. Ovlivňuje také jeho vnímání, například hudby. Dalším důvodem proč užívá marihuanu, je že podporuje jeho společenskou zábavu a po užití se dokáže více otevřít. Nevidí nebezpečí návyku. S užíváním marihuany hodlá i nadále pokračovat, dle jeho slov „nic mě k tomu nenutí, přestat“, nemá tedy důvod přestat, je to pro něj společenská, příjemná a bezproblémová droga.

Respondent 4

Poprvé se s marihuanou setkal prostřednictvím přátel, a také hudby, pohyboval se totiž mezi hudebníky, kteří marihuanu užívali. Marihuanu užívá zejména kvůli navození požadovaného psychického stavu, pozitivnímu naladění a také kvůli inspiraci k hudební tvorbě, jelikož je hudebník. Dalším pozitivem je pro něj příval energie, který jak říká, se po intoxikaci dostaví. Marihuana také pozitivně ovlivňuje jeho soustředění. Dále se díky marihuaně dokáže lépe společensky naladit. Po užití se také zintenzivní jeho emoční vnímání. Marihuanu považuje za méně zdraví škodlivou nežli tabákové cigarety. S užíváním marihuany hodlá příležitostně pokračovat i nadále, zejména z důvodu zlepšení psychického stavu, navození pozitivní nálady, odbourání stresu z dnešní společnosti a kvůli hudební inspiraci.

Respondent 5

R5 vidí celkově marihuanu velmi pozitivně. Nepovažuje ji za návykovou, absolutně to popírá, považuje ji za méně škodlivou než tabákové cigarety. Marihuanu začal užívat kvůli rodinným problémům, v mladých letech, přesněji ve 13 ti na něj padla těžká životní břemena, marihuana byla k dostání, a proto ji vyzkoušel. Na začátku užívání mu pomáhala odpoutat se myšlenkově od problémů, pomáhala mu k uklidnění, umožnila mu přemýšlet nad věcmi jiným způsobem. První zkušenosti byly s přáteli, kteří mu marihuanu podávali. Při úplně první intoxikaci se cítil pozitivně a vesele naladěný. Nyní mu marihuana pomáhá odbourávat stres, uklidňuje ho, pomáhá mu při komunikaci s lidmi, odstraňuje zábrany před lidmi. Je více otevřený k lidem. Například i uvedl, že před naším rozhovorem si cíleně marihuanu zakouřil, aby se lépe rozmluvil. Zlepší jeho společenskou náladu, dokáže lépe bavit lidi. Marihuanu také používá jako uvolnění po pracovní době, pomáhá mu proti úna-

vě. Odstraňuje u něj deprese, dokáže se také lépe přetvařovat před lidmi, pokud s nimi nechce řešit své problémy. Může mu také pomoci zlepšit jeho naladění. V době studií mu pomáhala při studiu, lépe se dokázal soustředit, ale pouze pokud se věnoval domácímu samostudiu. Občas užívá marihuanu také proto, aby se uklidnil v zaměstnání, pokud je ve stresu. Marihuanu hodlá užívat do svého stáří.

5.8.2 Kategorie 2 - Požitky, prožitky a další přímé účinky po podání marihuany

V druhé kategorii se budu zabývat daty, které poskytují informace o přímých účincích marihuany, tedy tím, jak marihuana působí na uživatele při intoxikaci. Zahrnuty jsou zde i poznatky, jak se lišily účinky při prvním podání, od účinků při pozdějším užívání.

Respondent 1

Nejprve jsem se snažila zjistit, jaké byly účinky při prvním podání. R1 uvádí, že první intoxikaci celkově více prožíval, než ji prožívá nyní. Mělo to na něj silnější účinek. V určitém minulém období ho marihuana ovlivňovala způsobem, že se mohl cítit naprosto vzdálený od okolí a světa. Nyní ji ale konzumuje již v menším množství, aby se takovýmto stavem vyvaroval. Marihuana ho dokáže uvolnit, uklidnit a podporuje prožívání jeho emocí, ať již pozitivních, či negativních. Dále uvádí, že účinky marihuany nemusí být vždy příjemné, zejména pokud člověk užije marihuanu ve větším množství, nebo společně s alkoholem. Uvádí, že marihuana ho umí rozesmát, povzbudit nebo také utlumit. Podle R1 může užití marihuany ovlivnit vnímání okolních věmů a popudit ke konání určitých aktivit. Jako další účinek uvádí zvýšení chuti k jídlu, což nevidí jako pozitivní a čemuž se snaží zabránit. Marihuaně připisuje kladný vliv na poslech hudby. Pokud se zaměříme na otázku jaký má marihuana vliv na učení, R1 říká, že podle něj marihuana nemá pozitivní vliv. V oblasti práce se také k marihuaně vyjadřuje spíše negativně. Zkušenosti s užíváním před pracovní dobou má, ale nebyly přínosné a proto to již nepraktikuje. V zaměstnání mu užívání marihuany dělalo problémy zejména při komunikaci s lidmi.

Respondent 2

První užití marihuany R2 popsal velmi detailně. Ovlivněny byly jeho percepční schopnosti i vědomí. Cítil se dle jeho slov, jakoby jeho vnímání bylo zpomalené, po chvíli se začal neovladatelně smát, což ho dokonce omezovalo v pohybu. Uvádí, „takže to se mnou tak jako docela zamávalo“, spíše ale v pozitivním smyslu. Po užití marihuany se dostaví u R2 úplně jiný stav, než po požití alkoholu. Tento stav popisuje jako lepší než po alkoholu,

cítí se klidnější. Účinek se liší podle toho, v jakém rozpoložení se právě nachází. Marihuana ho může povzbudit, ale také naopak utlumit. Zintenzivní tedy jeho rozpoložení v době užití marihuany. R2 si umí díky tomu, že již zná vyhovující množství, navodit stav, který právě chce, ze začátku tomu tak nebylo. Stává se ale, že při užití alkoholu a souběžně i marihuany se dostaví nevolnost. Může se stát, že podání marihuany ovlivní jeho krátkodobou paměť. Ovlivněno může být také vnímání hudby, dle R2 je vliv velmi podstatný, hudbu vnímá více a lépe ji prožívá. Podobně je tomu i u tance. Užití marihuany u R2 vede k větší zábavě a uvolněnosti, pokud se nachází ve společnosti. Může také negativně ovlivnit soustředění, tento stav se ale v průběhu intoxikace mění. Intoxikace ho přivádí k veselosti, obvykle do pozitivní nálady. Marihuana také velmi podstatně ovlivňuje chuť k jídlu, cítí R2 „chuťové pohárky se úplně rozevřou do maxima“. Chutě se mísí a dostavuje se u něj hlad. Kladně vnímá to, že si dokáže lépe a intenzivněji vychutnat chuť jídla. V rozhovoru uvedl, že užití marihuany má také vliv na jeho sexuální život, podle jeho slov je „takový jako akčnější“.

Respondent 3

Při prvním podání marihuany byly její účinky příjemné, ale byly jiné, než je tomu v současné době. Účinky se u R3 dostavují do pěti minut, vyznačující se tlakem v hlavě, postupně přichází smích. Ke konci působení přichází pokaždé hlad, a také se mu dobře usíná. Negativní účinky se mohou dostavit pokud R3 užije marihuanu ve špatné náladě, ale to se stává jen výjimečně. Marihuana má u R3 vliv také na krátkodobou paměť. V době, kdy R3 studoval, se mu špatně učilo, pokud užil marihuanu. Ovlivňuje jeho vnímání, například hudby. Může se stát, že užití marihuany ovlivní výběr hudby, kterou chce poslouchat. Pokud pod vlivem není, určitá hudba ho nezajímá, po užití se ale o daný žánr začne více zajímat. Dále marihuana ovlivňuje jeho chuť k jídlu, zintenzivňuje chuť, například na sladká jídla, ale i vše ostatní. Po užití marihuany se také cítí družnější a otevřenější, podobně jako po alkoholu. Negativně ovlivňuje řízení automobilu, proto to R3 již nepraktikuje.

Respondent 4

Účinky při prvním užití marihuany byly u R4 negativní, zejména z důvodu, že byl ve špatném psychickém rozpoložení. V současné době, pokud ji užije v dobrém naladění, umocní jeho pozitivní náladu, dokonce ji může i navodit. Dále zlepšuje jeho psychický stav. Marihuana u něj také zlepšuje inspiraci k hudební tvorbě. Dodává mu energii, a dobře působí v sexuální oblasti. Podporuje také jeho společenskou náladu. Vzhledem k tomu, že

již ví, v jaké situaci si může marihuanu zakouřit, neuvádí žádné záporné účinky. Nynější účinky se u R4 velmi liší od účinků při prvním podání. Při intoxikaci je ovlivněna jeho krátkodobá paměť. Lépe se ale soustředí, například při četbě, nebo získávání nových informací. Uvádí ale, že musí být plně soustředěný pouze na danou činnost. Vliv na vnímání hudby má marihuana u R4 velmi pozitivní, ale musí být dobře naladěný. Pomocí marihuany se dokonce dokáže lépe zaposlouchat do žánrů, které ho jinak neoslovují. Při užití marihuany se zvýší jeho chuť k jídlu, a také se často přejídá. Dále uvádí, že se zintenzivní jeho pocity.

Respondent 5

Při prvním užití neměla marihuana žádné účinky, ty se začaly objevovat až po delším čase, co marihuanu užíval. Ze začátku užívání ho marihuana uklidňovala, pomáhala mu přemýšlet nad jinými věcmi. První užití, které mu přivodilo účinky, bylo až po třech měsících užívání marihuany. Účinky nastaly hodinu po užití, byla to veselost, úsměvné mu připadaly i obyčejné věci, jako je například padání listů ze stromů, úsměvné mu přišlo téměř vše, měl kladnější postoj k lidem, například opadla i jeho averze k jiným národnostem. Byl bez zábran, pozitivně naladěný. První zážitek s marihuanou popisuje velmi kladně. Intoxikace po prvním užití u něj trvala mnohonásobně déle, než trvají intoxikace nyní. V současné době ho marihuana uklidňuje, je komunikativnější, je méně stydlivý, má menší zábrany před lidmi, dokáže být více otevřený v mezilidském kontaktu. Stává se lepším společníkem a je dle jeho slov příjemnější. Podporuje jeho společenskou náladu, lépe se baví, lépe umí bavit lidi kolem sebe. Po užití marihuany se může změnit jeho naladění, i k horšímu, zejména pokud již před tím měl špatnou náladu, nebo i pokud si vzpomene na něco negativního v intoxikovaném stavu, tak se jeho negativní naladění ještě prohloubí. Může také ale podpořit nebo dokonce navodit jeho dobré naladění. V partnerském vztahu je více aktivní. Odbourává u něj únavu. Po užití marihuany občas zapomíná, má zhoršenou krátkodobou paměť. Má problémy zejména, pokud se musí věnovat více věcem v jednu dobu. Uvádí, že „mozek nedokáže zvládnout třeba deset věcí naráz“. Například zapomene na pro něj méně podstatnou věc. V době jeho studií uvádí, že marihuana na něj dobře působila při studiu, lépe se soustředil, měl větší zájem o studium, ale pouze při domácím samostudiu. Ve škole naopak užití marihuany působilo negativně, nedokázal poslouchat výklad učitelů. Marihuana mu prohlubuje deprese, ale ne vždy, pokud jde do společnosti, pomůže mu naopak marihuana depresi odbourat. Dokáže mu změnit náladu k lepšímu. Zlepšuje jeho vnímání hudby a umění. Po užití marihuany dokáže hudbu lépe vnímat, více ji procítit,

slyší i podzvuky, které při neintoxikovaném stavu nevnímá. Uvádí, že vidí každou strunu, jak se chvěje a vydává tón. Dokáže se do hudby lépe zaposlouchat. Marihuana také velmi ovlivňuje jeho chuť k jídlu. Po užití má více chuti na jídlo, má větší hlad, konzumuje větší množství jídla. V práci mu užití marihuany pomáhá odbourat stres, dokáže být i výkonnější.

5.8.3 Kategorie 3 - Společenský život v oparu marihuany

V této kategorii se budu zabývat tím, jak užívání marihuany ovlivňuje společenský život uživatelů. Zaměřím se na vztahy rodinné, přátelské, partnerské. Poté na to, jak užívání marihuany ovlivňuje společenskou náladu uživatelů.

Respondent 1

R1 je ženatý a má dvě děti. Bylo zjištěno, že lidé v okolí R1 ví o tom, že užívá marihuanu. Jinak ale nedává na odiv svoji závislost. Na rodinný život užívání marihuany velký dopad nemá, neomezuje čas trávený s rodinou. Rodině dává absolutní přednost před marihuanou, rodina je pro něj důležitější. Podobně je tomu i z pohledu získávání marihuany, nijak mu nebrání ve společenském životě, ani ho časově neomezuje ve společenských aktivitách. Pokud se zaměříme na rodinný život, nevidí na užívání marihuany žádné negativní dopady. Problém podle něj může vznikat jen díky zápachu z marihuanových cigaret, který může obtěžovat ostatní členy rodiny. Vyplývá, že ho trochu mrzí, že pokud si jde zakouřit marihuanu, musí se vzdálit od partnerky, které pach vadí. Jako jediné rodinné problémy uvádí mírné popichování. Vyplývá, že i pokud by rodina měla výhrady, nenechá se ovlivnit a své návyky nezmění. Z analýzy rozhovoru dále vyplývá, že užívání marihuany sdružuje její uživatele. Zejména na začátku užívání to bylo sdružujícím faktorem. Sociální vazby bývají těsně spjaty s užíváním, ať již stávající přátelé dovedli R1 k užívání, nebo naopak užívání napomohlo vzniku nových sociálních kontaktů. Není to ale pravidlem, udržuje kontakty i s lidmi neužívajícími marihuanu, nestýká se ale s takovými, co mu jeho užívání vytýkají. Kladný vztah má k mladší generaci, zejména proto, že jsou podle něj benevolentnější ve vztahu k marihuaně. Užití marihuany považuje za vhodné, pokud se chystá do společnosti, cítí se potom uvolněnější a otevřenější, zejména pokud je s blízkými přáteli. V situaci kdy je s přáteli, kteří také marihuanu užívají, se díky marihuaně více uvolní a nacházejí společná témata k hovoru. Pokud ale potřebuje být reprezentativní a komunikovat s lidmi zejména v zaměstnání, nepřikládá marihuaně kladné účinky, spíše naopak.

Když se podíváme do minulosti, jeho školních let, na základní škole měl menší problémy s učiteli kvůli užívání marihuany. Na základní i střední škole měl kolem sebe vybranou skupinu spolužáků, kteří také užívali marihuanu. Naopak s lidmi, kteří to odsuzovali, se nebavil.

Respondent 2

První kontakt s marihuanou byl za přítomnosti kamaráda, na začátek jeho užívání měli vliv přátelé. Dále z rozhovoru vyplývá, že užívání marihuany je úzce spjato s přátelskými vztahy a uživatelé se spolu sdružují. R2 je nyní rozvedený. To, že užívá marihuanu, jeho okolí ví, dokonce i rodiče, prarodiče, přítelkyně. V rozhovoru uvedl, že účinků marihuany využívá i jeho babička, ale pouze z lékařského hlediska, pomocí konzumace čaje z marihuany. R2 se věnuje kolektivním sportům i individuálním zájmům. Marihuanu užívá, pokud jde do společnosti. Podporuje totiž jeho společenskou náladu, podobně jako alkohol. Pokud je doma s přítelkyní, marihuanu neužívá a podle jeho slov ani „nemám myšlenky na to, že bych si nabalil jointa a vykouřil ho“, pokud ale přijde kamarád, který marihuanu užívá také, rád si společně s ním marihuanový joint zapálí. V největším množství marihuanu užívá v případě, že je se známými lidmi, kteří ji užívají také. Vyplývá tedy, že nejraději kouří marihuanu s přáteli. Přátelské styky udržuje s lidmi, kteří marihuanu užívají, ale i s těmi, kteří ji neužívají. Má ale mnoho přátel, kteří jsou silnými uživateli marihuany. Ve svém kouření marihuany se kvůli ostatním lidem a společnosti neomezuje, nesnaží se to skrývat. Uvádí, že se v žádném případě necítí méněcenný než ti, co ji neužívají. R2 je extrovert a marihuana tedy podporuje jeho společenskou zábavu. Umí ho pozitivně naladit, pokud se baví, marihuana jeho veselost ještě umocňuje, ale v jiných případech ho také dokáže utlumit. Z analýzy rozhovoru vyplývá, že má fungující vztah s rodiči a užívání marihuany na ně nemá žádný zásadní negativní dopad. Podle R2 užívání marihuany vztahy v rodině neovlivňuje, rodiče si na jeho užívání zvykli, dokonce marihuanu také vyzkoušeli. Občas mají lehké výhrady, spíše jen narážky, nevnímají to ale jako závažný problém. Přítelkyně je trochu proti jeho užívání, občas ale díky němu také marihuanu vyzkouší. V minulosti na užívání marihuany měla negativní názor, zejména jelikož neměla zkušenosti s tím, jak na R2 marihuana působí, měla tedy obavu z neznáma. Nyní se s jeho užíváním dle jeho slov již smířila. V partnerském vztahu má marihuana vliv zejména na sexuální život, v pozitivním smyslu, což partnerka vnímá kladně, ale na druhou stranu vyplývá, že plně s tím ještě stále smířená není. Celkově tedy uvádí, že užívání marihuany vliv na partnerský vztah ur-

čitě má. Dále jsem z rozhovoru zjistila, že získávání, v jeho případě tedy pěstování marihuany, nemá vliv na vztahy ani ho časově neomezuje.

Respondent 3

R3 je svobodný. Jeho rodina a okolí ví, že marihuanu užívá. První kontakt s marihuanou byl společně s kamarádem, který byl již delší dobu uživatelem marihuany. Ve své školní třídě ale byl jediný, kdo marihuanu kouřil. Mnoho lidí v jeho okolí ještě marihuanu neužívalo. Marihuanu užívá společně s dalšími uživateli, v cigaretách ale i v jídle, například uvedl „výjimečně si upečeme koláčky“. Většina jeho přátel má na marihuany kladný názor. Rodiče byli ze začátku proti, postupem času si ale na jeho užívání marihuany zvykli a v současnosti se již problémy nevyskytují, vztahy v rodině jsou velmi dobré. R3 uvádí, že jeho otec dokonce marihuanu vyzkoušel společně s ním. Marihuanu vnímá jako společenskou drogu, cítí se po ní družnější a otevřený. Na společenskou zábavu má tedy pozitivní vliv. Na partnerský život podle něj marihuana negativní vliv nemá.

Respondent 4

V jeho školních letech marihuanu nebrali se spolužáky vážně. V současné době většina jeho okolí ví, že marihuanu užívá, je o tom obeznámena i rodina. Poprvé se s marihuanou setkal prostřednictvím přátel – hudebníků, poprvé nabídnuta mu byla od přítele. V současné době marihuanu získává prostřednictvím přátel, kteří mu ji nabídnou, vyskytuje se často ve společnosti, kde je marihuana užívána. Setkává se s kladnými i zápornými názory na marihuanu. Jako rodinný stav uvedl rozvedený. V rodině však podle něj nikdo nemá negativní názor, protože má pocit, že rodině jeho užívání žádným způsobem neškodí, nezpůsobuje žádné problémy. Pozitivní účinky vidí v sexuální oblasti. Kladně je také ovlivněna jeho společenská zábava. Nyní podle jeho slov žije částečně v partnerském vztahu, užívání marihuany má na něj kladný vliv.

Respondent 5

R5 je svobodný. Společnost okolo něj má k marihuaně kladný postoj. Lidé v jeho okolí vědí, že marihuanu užívá. Rodina také o jeho užívání ví, marihuanu několikrát užíval i před svou matkou, která se o jeho užívání marihuany zajímala. Rád se schází s přáteli u piva, kde také užívá i marihuanu. V průběhu rozhovoru také vyplývá, že se schází s přáteli, kteří taktéž užívají marihuanu. V začátcích užívání měl rodinné problémy, proto ji začal užívat. Dopomohlo tomu také to, že ji užívali lidé v jeho okolí. To, že začal marihuanu užívat, mu dle jeho slov pomohlo se psychicky vyrovnat s rodinnými problémy. Poprvé mu

marihuanu podali přátelé. Po prvním užití, které na něj zapůsobilo, měl kladný postoj ke všem lidem. Proběhlo to společně s jeho nejlepším přítelem. Když marihuanu začínal užívat, dostával ji od přátel, nebo s nimi vyměňoval například za alkohol. Nyní mu marihuana pomáhá při komunikaci, je méně stydlivý, nemá před lidmi zábrany, je více otevřený vůči mezilidskému kontaktu. Marihuana mu také někdy způsobuje problémy ve vztazích, například ublíží lidem ve svém okolí, aniž by chtěl. V jiných případech mu pomáhá před lidmi skrýt špatnou náladu, dokáže se lépe přetvařovat. Odbourává také depresi, pokud si zakouří marihuanu a jde do společnosti. Jeho přátelé mají většinou na marihuanu a její užívání kladný názor, ne ale všichni. Někteří mu vyčítají, že ji užívá, vidí v ní důvod problémů v jeho životě. Rodina se s jeho užíváním smířila, matka například již v jeho 13 ti letech. Marihuanu užívá také jeho sestra, má také mladší sestru, u které nechce, aby marihuanu začala užívat taktéž. V rodině ví, že pokud užije marihuanu, stává se dobrým společníkem a je příjemný. Marihuana tedy v rodinných vztazích problémy nezpůsobuje. Prožil rozchod s přítelkyní, matkou svého dítěte, ale nebylo to kvůli marihuaně. Sama přítelkyně marihuanu před začátkem těhotenství užívala taktéž. S jeho užíváním problémy neměla, uvádí, že marihuanu nikdy neužíval před dcerou, nechtěl, aby k marihuaně měla přístup. Po užití se zlepšuje jeho společenská nálada, dokáže lépe rozveselit své okolí. Tak tomu bylo i ve škole, kde často bavil své spolužáky. S učiteli problémy měl, párkrát se ocitl i u výchovné poradkyně, kde slyšel, že skončí velmi špatně. Kvůli problémům byla ve škole i jeho matka, která ale nijak proti jeho užívání nezakročila. Občas cíleně provokoval učitele tím, že dával na odiv své užívání marihuany. Věděl totiž, že jeho matka to nebude nijak řešit. V zaměstnání je nyní spokojen, občas marihuanu užije i před příchodem do zaměstnání, aby se vyhnul stresu, a lépe zvládal napjaté mezilidské vztahy v zaměstnání. Na partnerské vztahy podle něj užívání marihuany negativní vliv nikdy nemělo. Spíše vždy pozitivní. Popisuje jeden z minulých partnerských vztahů tak, že partnerce jeho užívání marihuany nevadilo, užíval i před ní, jediný problém uvádí, že byl moc aktivní a to partnerce občas vadilo. Dále ale říká, že měli spíše jen malé běžné problémy, které by se vyskytly i bez toho, že by užíval marihuanu. S marihuanou hodlá na nějakou dobu přestat, až když jeho dcera vyroste, aby ho při tom nemohla vidět a nemohla ho napodobovat.

5.8.4 Kategorie 4 - Problémy vdechované společně s marihuanou

Zde se zabývám hodnocením problémů způsobených užíváním marihuany, tedy jak je hodnotí samotní respondenti, jaký mají názor na možné problémy způsobované užíváním marihuany.

Respondent 1

R1 nevnímá, že by mu užívání marihuany způsobovalo problémy, má pocit, že má svou závislost pod kontrolou. Pokud se zaměříme na rodinný život, vyplývá, že to jeho rodinný život nijak neomezuje. Pouze ve smyslu, že partnerce občas vadí pach z kouření marihuany. Dokonce ani časová nebo finanční náročnost užívání marihuany není tak velká, aby mu činila jakékoli problémy. Problém vidí například v tom, pokud smíchá marihuanu s alkoholem, to mu podle jeho slov nedělá dobře. Dříve mu dělalo problémy ovládat se v konzumaci jídla po užití marihuany. Další problémem plynoucím z dlouhodobého užívání marihuany je zhoršení krátkodobé paměti, i když dále uvádí, že si myslí, že to není zapříčiněno pouze užíváním marihuany. Když jsem se zaměřila na souvislost marihuany s učením, neviděl v tom žádný problém. Malé problémy mu způsobovalo užívání na základní škole, kde byli učitelé proti, ale nijak závažné to nebylo. V práci problémy nyní nemá, dříve ale trochu ano, z toho důvodu se již vyhýbá užívání marihuany před pracovním výkonem. Problémy se zákonem měl v minulosti, ale pouze malé, jednalo se o přestupek, což je pro něj nepříjemná vzpomínka. Problém mu nedělá ani to, pokud se chce na nějaké období drogy vzdát, když je tomu třeba. Celkově má názor, že pokud se to nepřehání, nemusí způsobovat užívání marihuany žádné problémy. Přiznává ale, že je na marihuaně závislý.

Respondent 2

Z analýzy rozhovoru plyne, že R2 nemá problém kouření marihuany omezit. Pokud se nenaskytne příležitost, nedělá mu problém marihuanu nekouřit. Prvním problémem, na který jsem v rozhovoru narazila je, že pokud užije marihuanu ve větším množství, nebývá mu dobře. To samé se stává, pokud užije marihuanu společně s větším množstvím alkoholu. Problémy mívá s krátkodobou pamětí, zejména po užití marihuany. Dalším problémem, který mu v minulosti marihuana po užití způsobovala, bylo, že nedokázal plně ovládat svoji chuť k jídlu. V současnosti se ale již naučil své chutě více ovládat. V další části rozhovoru jsem se dozvěděla, že získávání marihuany mu žádné problémy nečiní, pěstování ho tedy časově nezatěžuje. Dále vyplývá, že občas se mohou objevit problémy ve styku s jinými lidmi, kvůli jeho užívání marihuany. Dalším problémem, na který jsem narazila je, že po užití marihuany má problém se soustředěním, a občas, pokud má špatnou náladu, dostane se kvůli účinkům marihuany do ještě horšího stavu. Ve vztahu s rodiči mu marihuana problémy nezpůsobuje, stejně je tomu tak i v zaměstnání. Pokud jsme ale mluvili o partnerském vztahu, není jeho odpověď jednoznačná, problémy marihuana tedy způsobuje, zejména způsobovala ze začátku jeho partnerského vztahu. Dále z analýzy rozhovoru vy-

plývá, že R2 nemá pocit, že by se marihuany nedokázal vzdát. V rozhovoru neuvádí žádné problémy se zákonem spojené s užíváním, pěstováním nebo přechováváním marihuany. Má dojem, že jeho pěstování v malém množství by mu žádné problémy přivodit nemělo. Uvědomuje si ale nebezpečí s řízením dopravního prostředku, pokud by musel podstoupit zkoušku na přítomnost THC v těle. Celkově tedy zhodnotil, že marihuana mu „více dává, než bere“, a proto ani nehodlá s užíváním skončit.

Respondent 3

Jeden z problémů, na které jsem při analýze rozhovoru narazila je, že marihuana u R3 ovlivňuje krátkodobou paměť. V době kdy studoval, mu nešlo studium, pokud před tím užil marihuanu. Pokud užije marihuanu ve špatné náladě, nejsou její účinky příjemné. Užívání marihuany ho časově neomezuje, ale přes produktivní období se musí pěstování marihuany věnovat každý den. Rodinné problémy jeho užívání nezpůsobuje, způsobovalo pouze ze začátku jeho užívání. V partnerských vztazích mu marihuana nezpůsobovala žádné problémy. V zaměstnání se také neobjevují problémy kvůli užívání marihuany. V jeho životě se nevyskytly žádné potíže se zákonem v souvislosti s marihuanou. Na marihuaně nevidí žádné nebezpečí návyku, vnímá ji jako bezproblémovou drogu.

Respondent 4

Při prvním podání byly účinky marihuany negativní, kvůli špatnému psychickému rozpoložení. V poslední době ale záporné účinky nepocítuje, protože ví, kdy si má marihuanu zakouřit a kdy ne. Uznává, že marihuana má vliv na krátkodobou paměť. Jako další problém R4 uvádí nadměrné přejídání po užití marihuany. V sociálních vztazích se setkává i se zápornými pohledy na užívání marihuany. V rodinných vztazích ale jeho užívání žádné problémy nezpůsobuje. Taktéž je tomu i ve vztahu partnerském. Pěstování marihuany ho časově nezatěžuje. Ani v zaměstnání se nevyskytují problémy spojené s užíváním marihuany, vyhýbá se užití marihuany před výkonem povolání. Nikdy neměl potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany.

Respondent 5

Užití marihuany negativně ovlivňuje jeho krátkodobou paměť. Po užití marihuany zapomíná, zejména pokud má rozjednaných více věcí naráz, nedokáže se soustředit na mnoho věcí zároveň. Občas se mu také stává, že tím nevědomky ublíží lidem, kterým ublížit nechce. Prohlubuje mu deprese. Při studiích nedokázal poslouchat výklad učitelů ve škole, při domácím samostudiu problémy neměl. Pěstování marihuany ho časově nezatěžuje.

Problémy má s tím, že někteří jeho přátelé jsou proti jeho užívání. V rodině orientační ani prokreační kvůli marihuaně problémy nemá, rodina není proti jeho užívání. Nemá negativní dopad na rodinné vztahy. Pouze v jednom z minulých partnerských vztahů partnerce vadilo, že byl kvůli marihuaně moc aktivní. Pokud se zaměřím na vliv marihuany na náladu, uvádí, že někdy se může po užití zarmoutit, zejména pokud „přeletí nějaká špatná vlna a je v ouzkých prostě, a prostě ta úzkost se mu prohloubí dál, že prostě ho to ničí ještě víc“. Ve škole problémy s učiteli kvůli marihuaně měl. V zaměstnání je nyní spokojený, problémy nemá, užívání marihuany mu při výkonu povolání nedělá problémy. Se závislostí podle něj také nemá problémy, má pocit, že závislý není. Uvádí, že problémy se zákonem spojené s užíváním marihuany nikdy neměl.

5.8.5 Kategorie 5 - Marihuana v zorném úhlu uživatelů

Do této kategorie jsem shrnula názor uživatelů na marihuanu, její aspekty a obecné důsledky jejího užívání, jejich hodnocení.

Respondent 1

R1 nevnímá marihuanu jako sobě škodlivou drogu. Uvádí ale, že se jí může stát, zejména pokud se užívá ve větší míře. Zdůrazňuje tedy, že pokud má člověk svoji závislost pod kontrolou, marihuana mu problémy v životě způsobovat nebude. Poukazuje ale na uživatele, kteří užívají marihuanu ve velkém množství, a tím si mohou uškodit. Také uznává, že marihuana ovlivňuje paměť člověka, zejména pokud ji užívá často a mnoho. Vidí konopí celkově jako přínos pro společnost.

Respondent 2

V době, kdy R2 marihuanu ještě neužíval, měl na ni názor takový, jaký byl ve společnosti prezentován, tedy že je méně závažná než například chemické drogy. Nyní R2 považuje marihuanu za neškodlivou drogu, na stejné úrovni jako alkohol. Přál by si, aby se lidé o marihuaně dozvěděli více a brali ji jako méně škodlivou drogu, která není nebezpečná. Takový názor na ni totiž má R2. Bojuje za to, aby společnost dostala marihuanu do podvědomí. Vnímá užívání marihuany podobně jako kouření cigaret, marihuana je ale dle něj méně zdravotně škodlivá. Dokonce uvádí, že podle něj „prostě třeba za pět, za deset let to bude normální si ubalit jointa, normálně tak, jak si někdo ubalí cigáro, jo a nikdo se nad tím nepozastavuje.“ R2 vnímá pozitivní účinky marihuany na zdraví člověka, například na Alzheimerovu nemoc, kterou trpí jeho babička. Podle jeho názoru je marihuana méně

škodlivá, nežli alkohol. Přiznává ale, že po užití negativně ovlivňuje jeho krátkodobou paměť, což doložil i popsáním situace, která se mu stala. Má ale pocit, že dlouhodobou paměť marihuana neovlivňuje. Vliv na učení to podle něj má spíše negativní, uvádí, že marihuana dle jeho názoru rozrušuje. Stejně tak vnímá užití marihuany před nebo při řízení dopravního prostředku, je to dle něj ale méně nebezpečné, než před nebo při řízení užití alkohol nebo jiné chemické drogy. S legislativou České republiky týkající se pěstování a přechovávání marihuany je spokojen, zdá se mu dostatečně benevolentní. Dále v rozhovoru uvedl, že by marihuanu rád doporučil lidem, kteří mají problém s příbytkem na váze, například i s anorexií. Marihuanu považuje za návykovou, ale myslí si, že záleží zejména na osobnosti člověka a závislost se dostavuje až po dlouhodobém užívání.

Respondent 3

R3 má pocit, že společnost si již na marihuanu a její užívání přivykla, její postavení se postupem času změnilo. Podobně vnímá i postoj společnosti k uživatelům marihuany, podle něj se také změnil, již není tak záporný jako dříve. Celkově si myslí, že většina lidí má na marihuanu kladný názor. On sám ji vnímá zejména jako společenskou drogu. Dále uvádí, že marihuana je zdravá, pokud se užívá v jídle. Uznává, že kouření marihuany ovlivňuje paměť, ale pouze krátkodobou. Dále z analýzy rozhovoru vyplývá, že mu v jeho školních letech chyběly protidrogové přednášky, protože se žádné nekonaly. Marihuanu nepovažuje za návykovou. Více škodlivé než marihuanu vnímá tabákové cigarety, zejména proto, že jich vykouří mnohem více, a také uvádí, že je těžší přestat s nimi, než s marihuanou. Ke konci rozhovoru uvádí, že se současnou legislativou České republiky týkající se pěstování a přechovávání marihuany je spokojen, ale že by byl pro úplnou legalizaci marihuany.

Respondent 4

Myslí si, že je ve společnosti marihuana zbytečně zakazována. Přál by si větší informovanost společnosti o marihuaně, protože podle jeho názoru má mnoho lidí negativní názor na marihuanu a její uživatele právě kvůli tomu, že jsou nedostatečně informovaní. Těší ho, že jsou v médiích uskutečňovány alespoň nějaké protidrogové přednášky na zlepšení informovanosti veřejnosti o marihuaně. Většina lidí co přednášejí, má podle R4 na marihuanu spíše pozitivnější názor. V rozhovoru se zmiňuje, že marihuana na každého člověka působí jinak. Uvádí, že marihuana má vliv na paměť krátkodobou, ale může ovlivnit také paměť dlouhodobou. Vidí pozitivní účinky marihuany na učení. V oblasti sociálních vztahů má pocit, že v některých případech může mít užívání marihuany vliv na rodinné vztahy.

Má názor, že užití marihuany má vliv na řízení automobilu. Razantně popírá to, že by marihuana mohla být návyková. Považuje ji za méně zdraví škodlivou, než tabákové cigarety. Souhlasí s postojem státu k marihuaně, považuje ho za pro sebe přijatelný, ale přál by si, aby byla povolena v lékařství, protože ji považuje za velmi léčivou rostlinu.

Respondent 5

Na začátku rozhovoru se dlouze rozmluvil na obranu marihuany. Domnívá se, že je velice špatně hodnocena, uvádí, že není zaznamenáno, že by uživatel marihuany někdy způsobil vážnou dopravní autonehodu, nebo že by někoho zabil a tak dále. Uvádí, že vždy to byl alkohol, ale ne marihuana. Poté uvádí, že marihuana měla v minulosti hojně využití. Zmínuje také její lékařské využití. Říká, že pokud by se více propagovala, dala by se využít úplně všude, ve všech oblastech. Dále popisuje, že občasné užívání marihuany rozvíjí mozek a myšlení. Nevidí ji jako „startovací drogu“. Uznává, že ovlivňuje paměť krátkodobou, avšak nikoliv dlouhodobou. Vidí ji jako prospěšnou při domácím samostudiu. Dále v rozhovoru uvádí, že se mu nelíbí prodej marihuany za peníze. Uvádí, že když se marihuana již legálně prodává a kupuje, každý by si to měl raději sám pěstovat. Je naprosto proti prodeji a kupování marihuany. Přál by si, aby se ve školách konalo více protidrogových přednášek, například přímo pouze o marihuaně. Říká ale, že na takovýchto přednáškách se mnohdy zveličují negativní věci spojené s užíváním marihuany, podávají se falešné informace. Uvádí příklad rozhovoru o výzkumu americké vlády, kde bylo zkoumáno, proč je marihuana nelegální a alkohol legální, ve kterém mluvil člověk, kterému marihuana pomohla. Dále v rozhovoru mluví o tom, že marihuana by se neměla užívat v zaměstnání, ale dle něj to na výkon manuální práce negativní vliv nemá. Poté uvádí, že nesouhlasí s názorem, že uživatelé marihuany nevidí červenou barvu. Má také pocit, že marihuana nemá negativní vliv na řízení automobilu. Marihuanu nepovažuje za návykovou, na rozdíl od alkoholu a cigaret. Absolutně popírá možnou závislost na marihuaně. Přiznává ale, že se vytváří závislost psychická. Považuje ji za méně zdraví škodlivou, než tabákové cigarety. Nesouhlasí s potíráním a zátahy na malé pěstitele, obhajuje coffeshopy. Uvádí, že se v nich nikdy marihuana neprodávala. Souhlasí s potíráním velkých pěstíren, kde se marihuana pěstuje pro výdělek.

6 INTERPRETACE A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT

Je třeba zdůraznit, že všechny výsledky vyjadřují subjektivní hodnocení samotných uživatelů.

6.1 Výzkumné cíle

Hlavní výzkumný cíl:

Porozumět subjektivnímu hodnocení důsledků užívání marihuany na vlastní život dlouhodobými uživateli marihuany

Hlavní výzkumný cíl, který jsem pro svou práci zvolila, tedy „Porozumět subjektivnímu hodnocení důsledků užívání marihuany na vlastní život dlouhodobými uživateli marihuany“ je možno vyhodnotit na základě provedeného kvalitativního výzkumu tak, jak uvádím níže.

Je zřejmé, že respondenti marihuanu hodnotí velmi pozitivně. Účinků marihuany využívají zejména pro zprostředkování lepšího mezilidského kontaktu, čímž se znovu potvrzuje, proč je marihuana považována za drogu společenskou.

Žádný z respondentů nespatřuje v užívání marihuany nebezpečí. Problematiku návyku hodnotí respondenti tak, že nevidí ani toto nebezpečí, vyjma R1. Byli by ale opravdu schopní se své drogy již nadobro vzdát?

Při získávání marihuany k osobní potřebě nevyvstává u respondentů žádný problém, když využívají možnosti vlastního pěstování marihuany. Pěstování v menším množství, tedy pouze pro vlastní spotřebu, je u uživatelů marihuany velmi častým jevem.

Nelze si nepovšimnout základního faktu, že marihuanu respondenti vnímají jako bezproblémovou drogu, kdy tento osobitý přístup k marihuaně se prolíná hodnocením subjektivních důsledků užívání u všech dotázaných.

Jen velmi sporadicky se respondenti vyjadřují k negativním důsledkům užívání marihuany. Přiznávají například, že marihuana má vliv na krátkodobou paměť, což je také jedním z obecně známých poznatků o marihuaně. Tento negativní důsledek užití drogy si respondenti velmi dobře uvědomují, přesto ale marihuanu užívají nadále.

Zásadně odmítají, že by byli na marihuaně závislí, pouze jeden z respondentů, a to R1, přiznává závislost. Je tedy marihuana opravdu tak bezpečná a neškodlivá droga? V každém případě, respondenti ji tak vnímat chtějí, a také vnímají.

V neposlední řadě nutno konstatovat, že všichni respondenti se vyjadřují jednoznačně tak, že hodlají pokračovat v užívání marihuany i nadále.

Dílčí výzkumné cíle:

1. Pokusit se odhalit, jaký vliv má užívání marihuany na společenský život jejich uživatelů.

Společenský život, vztahy rodinné, partnerské, vztahy mezilidské, sociální vazby, vztahy na pracovišti a ve škole, v každé z těchto nastíněných oblastí života se může projevit vliv užívání marihuany. Vyhodnocení prvního dílčího výzkumného cíle, tedy „Pokusit se odhalit, jaký vliv má užívání marihuany na společenský život jejich uživatelů“ dopadlo následovně.

Respondenti se po užití marihuany cítí lépe ve společnosti, marihuana má tedy kladný vliv na jejich společenskou náladu. Rádi marihuanu užijí, pokud jdou do společnosti, u R1, R3 a R5 podporuje komunikaci. Je patrné, že marihuanu nepojímají uživatelé jako obtížný návyk, ba naopak využívají jejích účinků záměrně a cíleně pro pozvednutí své nálady, což je obecně známým účinkem této drogy.

Sdružování lidí je mnohdy podmíněno specifickými zájmy, koníčky a hobby a není tomu jinak ani u uživatelů marihuany, kdy je užívání této drogy svým způsobem spojuje.

Rádi se scházejí s ostatními uživateli a marihuanu užívají spolu s nimi, marihuana je sdružuje. Dále vyplývá i to, že přátelské vazby jsou často spjaty s užíváním marihuany.

Rodiny a okolí všech respondentů ví, že užívají marihuanu, respondenti svůj návyk nemají důvod tajit, možná i z důvodu, že marihuana je ve společnosti více akceptovaná, nežli například chemické drogy. Lze konstatovat, že není mezi respondenty žádného, který by pociťoval negativní vliv užívání marihuany na svůj rodinný život, když všichni respondenti uvádějí, že marihuana v jejich případě nezpůsobuje rodinné problémy. Pokud se týká partnerských vztahů, s výjimkou R2 všichni respondenti uvádějí, že užívání marihuany nezpůsobuje problémy partnerské. Je ale možné, že respondenti si pouze nechtějí připustit, že by marihuana mohla takové problémy způsobovat.

S výjimkou R3 mají respondenti občas problémy s okolím kvůli užívání marihuany. Nejedná se však o závažné mezilidské problémy či konflikty. Potvrzuje se tedy, že marihuana opravdu není droga, která by zapříčiňovala konflikty mezi lidmi a je to spíše droga s uklidňujícími účinky.

S výjimkou R1 nikdo další neměl problémy se zákonem spojené s užíváním marihuany, R1 uvádí pouze přestupek. Je známo, že marihuana není droga, která by vedla uživatele k agresivnímu chování, které by bylo považováno za trestné. Lze však také předpokládat, že k danému tématu, tj. porušování trestněprávních norem, se respondenti nemuseli vyjádřit zcela otevřeně a pravdivě.

Problémy s marihuanou nikdo z respondentů nevidí ani v oblasti zaměstnání. Marihuana má ale vliv na vnímání člověka, je tedy opravdu možné, že by se problémy nevyskytovaly ani u respondenta, který marihuanu během zaměstnání užívá? Nicméně, on sám uvádí, že mu užití marihuany v zaměstnání problémy nezpůsobuje. Je nutno ale podotknout, že se stále jedná o subjektivní hodnocení.

V době studia měli s užíváním marihuany problémy R1, R3 a R5. Lze tedy vyvozovat, že vliv užívání marihuany na studium je zcela individuální.

2. Porozumět, proč je marihuana užívána.

Z vyhodnocení druhého dílčího výzkumného cíle, tedy „Porozumět, proč je marihuana užívána“, je možno konstatovat tyto závěry.

Pokud vyhodnotím okolnosti první zkušenosti s marihuanou, dostávám jednoznačný závěr, že všichni respondenti tuto první zkušenost absolvovali se svými přáteli.

Nezaznamenávám žádný případ, kdy by respondent užil poprvé marihuanu zcela sám, v ústraní, bez přítomnosti dalších osob. Je tedy patrné, že málokdy se uživatel sám, bez přítomnosti okolí nebo přátel, rozhodne marihuanu užít. Z výsledků rozhovorů mého výzkumného vzorku je evidentní, že marihuana lidi sdružuje, ale také sdružování lidí mnohdy zapříčiňuje okamžik prvního užití marihuany.

Marihuana je užívána především proto, že pomáhá navozovat žádaný psychický stav, což je považováno za obecně známý účinek této aktivní drogy. Také je považována za jednoduchý způsob uvolnění a zábavy, zejména společenské zábavy. Tento výsledek potvrzuje, proč je marihuana považována za společenskou drogu, jak také uvádí ve svých výpovědích R3. R2 marihuanu uvádí jako náhradu alkoholu, přivodí mu dobrou náladu. Je známo, že takto smýšlí poměrně velké množství uživatelů marihuany. Bohužel ale, často marihuanu užívají dohromady i s alkoholickými nápoji, což mnohdy nepřináší příjemné prožitky, jak zmiňuje v rozhovoru R1. R3 marihuana pomáhá více se otevřít lidem. R4 marihuana

pomáhá pozitivně se naladit. Zajímavé zjištění také je, že R5 marihuanu používá mnohdy k odpoutání od problémů, odstranění depresí, uklidnění.

Opět lze dospět k závěru, že marihuanu považují respondenti za pomocnou drogu a to ve smyslu, že ji využívají k výše popsanému psychickému uvolnění, navození požadované nálady, zlepšení komunikačních schopností a v neposlední řadě také k eliminaci nežádoucích důsledků stresu či řešení problémů.

3. Porozumět, jak marihuana působí na uživatele při podání.

Třetí a poslední dílčí výzkumný cíl „Porozumět, jak marihuana působí na uživatele při podání“ zahrnuje pestrou škálu důsledků vnímaných jednotlivými respondenty. Vyhodnocením tohoto dílčího cíle jsou následující závěry.

Všichni respondenti uvádějí, že při prvním podání byly účinky marihuany velmi odlišné, než je tomu nyní. Všichni respondenti se tedy s marihuanou postupně seznamovali a evidentně se snaží s drogou nakládat tak, aby naplnila jejich očekávání. Ovšem ale, ne vždy se to podaří, a jako každá droga, i marihuana se může vymknout z kontroly a způsobit nežádoucí důsledky.

Marihuana poskytuje zdroj uvolnění, díky ní dokážou lépe vnímat hudbu, což je obecně známým faktem. U všech se zvyšuje chuť k jídlu, což může být nežádoucí. Marihuana také u respondentů ovlivní krátkodobou paměť. K těmto skutečnostem se vyjádřili respondenti zcela jednoznačně. Jak již bylo konstatováno v předešlých výsledcích, respondenti se po užití lépe baví, mají lepší společenskou náladu a jsou více uvolnění, což je jedním z kýžených účinků marihuany.

7 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

Hlavní výzkumná otázka:

Jak vnímají uživatelé marihuany důsledky užívání marihuany na jejich vlastní život?

Je zcela evidentní, že respondenti hodnotí marihuanu velmi pozitivně, nevyjadřují téměř žádné negativní důsledky užívání marihuany na jejich životy. Dle R2 mu droga více dává, než bere, dle R3 se jedná o bezproblémovou, příjemnou drogu. Není toto hodnocení ale zapříčiněno pouze tím, že negativa vidět nechtějí? Marihuana dozajista, jako každá jiná droga, má své stinné stránky. Respondenti ji ale vidí spíše v dobrém světle. Nespátřují v užívání marihuany žádná nebezpečí, dokonce ani nebezpečí návyku, vyjma R1, který ke konci rozhovoru uvádí, že „je to na půl hobby napůl závislost“. Oproti tomu kupříkladu R5 říká, není reálné se stát na marihuaně závislým. Z vyhodnocení také jednoznačně vyplývá, že uživatelé marihuany využívají jejích účinků zejména pro zprostředkování lepšího mezilidského kontaktu, pro zlepšení nálady. Znovu se tedy potvrzuje, že marihuana je po právu považována za drogu společenskou a také drogu psychoaktivní.

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jaký vliv má užívání marihuany na společenský život uživatelů?

V odpovědi na tuto dílčí výzkumnou otázku nalezneme různé důsledky plynoucí z užívání marihuany ovlivňující společenský život respondentů. Jako první poznatek bych ráda zmínila, že respondenti vnímají užití marihuany jako podporu jejich společenské nálady. R1 se vyjadřuje následovně: „...určitě si rád zakouřím, když jdu do společnosti...je to pro mě, jak říkám prostředek k relaxaci, uvolnění a když jdu do společnosti, tak samozřejmě člověk se víc rozpovídá, víc se uvolní...“. R3 uvádí: „No tak, je to společenská droga, takže určitě to ovlivňuje, no. Člověk je takový družnější...“. Na oblast sociálního života tedy dle odpovědí respondentů má marihuana kladný vliv. R5 uvádí: „Člověk je i víc komunikativnější, nestydí se tolik, nemá ty zábrany před těma lidma...“ Marihuanu je možno pokládat za sdružující faktor jejich uživatelů, což potvrzuje například výpověď R1: „...že se sejdem...s přáteli... zapálíme...dá se bavit o věcech...dá se mluvit o tom pěstování...“. Podle respondentů užívání marihuany nemá vliv na rodinné ani partnerské vztahy, s výjimkou R2, který uvádí problémy partnerské. V rozhovoru R2 přiznává, že užívání marihuany působí menší vztahové problémy, zejména v minulosti, kdy partnerka nevěděla, jak na

R2 marihuana působí. V důsledku užívání marihuany se občasně vyskytují problémy s okolím, pouze u R3 tomu tak není. R5 uvádí, že v jeho okolí se najdou i lidé, kteří jsou skeptičtí vůči užívání marihuany a přesvědčují ho, aby užívání alespoň omezil. Nikdo z respondentů neuvádí problémy v zaměstnání spojené s užíváním marihuany. Pokud se zaměřím na trestněprávní oblast, s výjimkou R1 marihuana problémy nikdy nezpůsobovala. U R1, R3 a R5 marihuana způsobovala problémy v době studia.

2. Z jakého důvodu marihuanu užívají?

V této dílčí otázce je shrnuto, proč respondenti drogu užívají. Odpovědi respondentů se ve většině velmi shodovaly. Z rozhovorů vyplynulo, že marihuana je nejčastěji užívána z důvodu navození požadovaného psychického stavu, což je obecně známým důvodem, proč lidé marihuanu užívají. Z výpovědi R4: „...pozitivní...užívání marihuany je především...psychický stav...většinou dostanu dobrou náladu...“ R2 poukazuje na skutečnost, že při kouření marihuany ve chvíli kdy je šťastný, droga podpoří jeho spokojený stav. Dle respondentů je také považována za jednoduchý způsob uvolnění a zábavy, zejména zábavy společenské. R1 přímo uvádí: „Je to pro mě uklidnění, je to pro mě relaxace...“. R2 popisuje: „...radši si dám toho jednoho jointa, a vypiju míň alkoholu....“. Cítí se také klidnější, než po požití alkoholu, a to považuje za kladnou stránku užívání marihuany. R3 dokonce přímo uvedl, že marihuanu považuje za společenskou drogu. R4, který je hudebník, marihuanu používá k inspiraci pro svou hudební tvorbu. Nikdo z respondentů nehodlá s užíváním přestat, s výjimkou R5, který má v úmyslu přerušit užívání po dobu dospívání jeho dcery. Uvádí ale, že poté bude s užíváním pokračovat až do nejzazší možné doby, tedy do svého stáří. R3 se jednoznačně vyjadřuje: „Pro mě je to příjemná droga...společenská, bezproblémová.“ Nevidí tedy žádné důvody k ukončení návyku.

3. Jak vnímají uživatelé přímé účinky po podání marihuany?

Účinky při prvním podání respondenti popisují jako odlišné, než v současnosti. Je tedy zřejmé, že je rozdíl v účincích marihuany na začínajícího, nebo naopak stálého uživatele. Vyjádření R1 o prvotní zkušenosti: „...zážitkově i jako, hmm emocionálně, jak bych to řekl, silnější než třeba teď'.....byl jsem z toho víc vysmátý.....spíš, silnější zážitky z těch prvních počátků“. Pomocí marihuany se respondenti dokáží uvolnit, lépe vnímat hudbu. Za všechny respondenty cituji odpověď R4, kdy na otázku, jaký má podle vás užití marihuany na vnímání hudby odpověděl, „Tak to můžu posoudit přesně jako muzikant...to má velmi dobrý a pozitivní“. Také odpověď R2, který se vyjádřil, že hudbu rozhodně vnímá daleko

víc, a také ji více prožívá po užití marihuany. Dle R5 člověk dokáže vnímat i to, co ve stavu neintoxikovaném vnímat nelze, tedy podle jeho slov, to co vnímá jako obyčejný šum, při stavu intoxikace dokáže vnímat jako určitý tón. Užití marihuany ovlivňuje krátkodobou paměť respondentů. Potvrdili tak všeobecně známé tvrzení. Shodli se také na tom, že po užití marihuany je ovlivněna jejich chuť k jídlu. R5 uvádí, že opravdu velmi intenzivně. Zajímavé odpovědi na otázku jak marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu se mi dostalo od R2: „...třeba bych doporučil užívání marihuany prostě lidem, kteří nemůžou přibrat a mají problém třeba s anorexií...“. Jako jeden z dalších účinků marihuany respondenti popisují podpoření společenské nálady.

Shrnutí výsledků výzkumu pojednává o užívání marihuany, subjektivním hodnocení jeho důsledků na životy uživatelů a zahrnuje zásadní získané poznatky z provedených rozhovorů.

Z rozhovorů s pěti vybranými dlouhodobými uživateli marihuany bylo zjištěno, že užívání marihuany a sociální vztahy jejích uživatelů bývají často propojeny. Tento poznatek vyplývá ze všech pěti provedených rozhovorů, respondenti se velkou měrou shodují. Zajímavým zjištěním je, že první zkušenosti s marihuanou proběhly u všech respondentů společně s jejich přáteli a účinky drogy se velmi lišily od účinků pozdějších. Toto zjištění potvrzuje, že k marihuaně se počáteční uživatel nejčastěji dostane prostřednictvím svého okolí a přátel. Pokud zhodnotím uváděné první účinky marihuany, na R5 marihuana při první intoxikaci vůbec nezapůsobila, naopak na R1 droga zapůsobila velmi silně. Není tedy možné jednoznačně říci, zdali prvotní účinky drogy působí silněji, je to velmi individuální. Marihuana se jeví jako droga společenská, má kladný vliv na společenskou náladu respondentů. Rozhovory dokazují, že uživatelé marihuanu užívají právě v případě, kdy se chystají do společnosti. Důkazem toho, že marihuana je droga společenská, je i to, že marihuana často uživatele sdružuje. Můžeme ji tedy pokládat za sdružující faktor uživatelů, ale na druhou stranu sdružování v mnoha případech vede k častějšímu užívání drogy. Jedním z pozitiv marihuany, které respondenti uvádějí, je její schopnost navodit požadovaný psychický stav, tedy například uvolnění. Těchto jejích účinků respondenti záměrně využívají. Marihuana je hodnocena v rozhovorech velmi pozitivně a je vnímána jako bezproblémová. Z těchto důvodů, a také z přímého vyjádření respondentů z rozhovorů vychází, že všichni hodlají i nadále pokračovat s jejím užíváním.

Ráda bych podotkla, že informace obsažené v odpovědích respondentů se ve značné míře shodovaly a lze z nich tedy vyvodit určité závěry, týkající se návyku na marihuaně. Jsem

si ale vědoma, že vzhledem k typu výzkumu výsledky nelze zobecňovat a platí pouze pro respondenty tohoto výzkumu.

Výsledky výzkumu mohou být prospěšné při práci s uživateli marihuany, například pro orgán sociálně právní ochrany dětí, kurátory, pracovníky v nízkoprahových centrech pro děti a mládež, pracovníky v kontaktních centrech a dalších. Výsledky mohou pomoci lépe porozumět jejich chování, ve stavu intoxikovaném i neintoxikovaném. Z druhého dílčího výzkumného cíle je možné pochopit důvody, proč je marihuana užívána a proč její oblíbenost stále stoupá, což je velmi důležitým bodem v otázce marihuanové závislosti. Z celkového výzkumu lze lépe nahlédnout do života uživatelů marihuany. Lze také odhalit náhled samotných uživatelů na marihuanu, jak svoji závislost vnímají. Dále jaké problémy marihuana v životě jejich uživatelů způsobuje, a jsou li tyto problémy zásadní nebo naopak. Všechny profese, které docházejí do styku s uživateli marihuany, by se měly snažit co nejlépe pochopit život, chování, prožívání, a vlastní pohled uživatelů marihuany na jejich závislost.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo porozumět subjektivnímu hodnocení důsledků užívání marihuany na vlastní život dlouhodobých uživatelů. Byly stanoveny také tři dílčí cíle, které shrnují poznatky z jednotlivých oblastí užívání marihuany, tedy poznatky o vlivu užívání marihuany na společenský život dlouhodobých uživatelů, poznatky o důvodech, proč je marihuana užívána a v poslední řadě informace o přímém působení marihuany na její uživatele.

V teoretické části práce jsem se pokusila prezentovat za pomoci odborné literatury informace o samotné marihuaně, jejích účincích a také o sociálně pedagogických aspektech drogové závislosti, abych předešla podklad pro část praktickou.

Pro navazující praktickou část, kterou považuji za stěžejní část práce, bylo zapotřebí získat vhodné respondenty a uskutečnit s nimi rozhovory na téma jejich návyku na marihuaně, což se zdařilo. Respondenti při rozhovorech spolupracovali, a proto bylo možné vytěžít z rozhovorů potřebné informace. Získané nahrávky rozhovorů byly přepsány a kódovány pomocí otevřeného kódování. Z jednotlivých kódů postupně vznikaly kategorie, které seskupovaly kódy s určitou podobností. Jednalo se o pět různých kategorií, které z rozhovorů vplynuly. Práci s rozhovory považuji za velmi zajímavou, a velmi vhodnou pro výzkumy týkající se pedagogických věd. Je možné nahlédnout do hloubky získaných dat a to považuji za velké pozitivum tohoto druhu výzkumu. Dále byly položeny dílčí výzkumné cíle, z nichž jeden se týká společenského života uživatelů marihuany, druhý poznatků, proč je marihuana užívána a poslední dílčí cíl shrnuje informace o tom, jak marihuana na uživatele působí při podání. Tyto oblasti považuji za nejzajímavější, a proto jsem také tyto dílčí cíle ve své práci zvolila. V rozhovorech bylo možno nalézt mnoho užitečných informací k těmto výzkumným cílům.

Zpracováním své bakalářské práce bych pomocí získaných informací od svých respondentů ráda přispěla k poznatkům o důsledcích plynoucích z užívání marihuany, a také pomoci pochopit jaké důvody vedou jedince k prvnímu vyzkoušení drogy, dále jak samotní uživatelé drogu a svou závislost na ní vnímají a hodnotí.

S ohledem na to, že drogová závislost, zejména pak užívání marihuany nevymizí z naší společnosti a bude stále aktuálním problémem, který je nutno řešit, je také mým záměrem případně přispět do diskuze, zda subjektivní vnímání vlastních uživatelů odpovídá odborným závěrům.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Tištěné dokumenty:**

- BOOTH, Martin. *Konopí: dějiny*. Praha: BB art, 2004. ISBN 80-7341-348-5.
- DEBNÁR, Viktor A. *Konopí a marihuana: spojené státy americké a cannabis v první třetině 20. století*. Praha: Volvox Globator, 2005. ISBN 80-7207-584-5.
- DUPAL, Libor. *Kniha o marihuaně*. 2. vydání. Praha: Mat'a, 2004. ISBN 80-7287-082-3.
- GÖHLERT, Fr. - Christoph a Frank KÜHN. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky a terapie*. Praha: Ikar, 2001. ISBN: 80-7202-950-9.
- HAJNÝ, Martin. *O rodičích, dětech a drogách*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0135-9.
- JOHN, Radek a Jiří PRESL. *Drogy! 106 otázek a odpovědí*. Praha: Medea Kultur.
- KAUFMANN, Jean – Claude. *Chápající rozhovor*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-80-7419-033-9.
- KUBÁNEK, Vladimír a Lubomír POLÍVKA. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-319-2.
- MARHOUNOVÁ, Jana a Karel NEŠPOR. *Alkoholici, feťáci a gambleři*. Praha: Empatie, 1995. ISBN 80-901618-9-8.
- MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.
- NEŠPOR, K., L. CSÉMY a H. PERNICOVÁ. *Jak předcházet problémům s návykovými látkami na základních a středních školách: příručka pro pedagogy*. Praha: 1996. ISBN 80-260-3877-0.
- PREISS, Marek a Hana Kučerová, ed. *Neuropsychologie v psychiatrii*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1460-4.
- PRESL, Jiří. *Drogová závislost: může být ohroženo i Vaše dítě?* 2. vydání. Praha: Maxdorf, 1995. ISBN 80-85800-25-X.
- RIESEL, Petr. *Lesk a bída drog*. Olomouc: Votobia, 1999. ISBN 80-7198-348-9.
- ROBINSON, Rowan. *Velká kniha o konopí*. 2. vydání. Praha: Volvox Globator, 2000. ISBN 80-7207-339-7.

- STAFFORD, Peter. *Encyklopedie psychedelických látek*. Praha: Volvox Globator, 1997. ISBN 80-7207-057-6.
- ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Aplikovaná sociální psychologie II*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0042-5.
- ZÁBRANSKÝ, Tomáš et al. *Racionální drogová politika*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-032-3.
- ZIMMEROVÁ, Lynn Etta a John P. MORGAN. *Marihuana: mýty a fakta*. Praha: Volvox Globator, 2003. ISBN 80-7207-463-6.

Elektronické dokumenty:

- HUPKOVÁ, Ingrid a Kristína LIBERČANOVÁ. *Drogové závislosti a ich prevencia*. Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2012. ISBN 978-80-8082-563-8. [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: pdf.truni.sk/download?e-skripta/hupkova-libercanova-drogove...pdf
- Je cannabis neškodná droga?* [online] Stockholm, 2003. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: files.rekninedrogam.webnode.cz/200000077.../sbornik_cannabis.pdf
- KALINA Kamil et al. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 2003 [online] [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/pdf/drogy_a_drog_zavislosti_dil1.pdf
- KONOPTIKUM. *Konopí a paměť – 1. díl*. [online]. 2009 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: http://www.konoptikum.cz/articles/2009/02/Konopi_a_pamet_1_dil_k04_s26.php
- NATIONAL INSTITUTE ON DRUG ABUSE. *Drug facts Marijuana*. 2012. [online] [cit. 2013-04-06].
- Problémy s alkoholem v rodině*. [online]. Praha, 2001. ISBN 80-7071-189-2. [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.kratkeintervence.cz/dokumenty/alkoholarodina.pdf>
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychologie pro pomáhající profese*. [online]. Praha, 1999. [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.specialnipedagogika.cz/socius/data/432.pdf>

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky zlínského kraje za rok 2012. Zlín, 2013.

[online] [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/.../vz-rvkpp-2012---zpracovani-final.pdf

Dostupné z: http://www.drugabuse.gov/sites/default/files/marijuana_0.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

R1 Respondent 1

R2 Respondent 2

R3 Respondent 3

R4 Respondent 4

R5 Respondent 5

SEZNAM PŘÍLOH

P1 OTÁZKY K ROZHOVORU

P2 PŘEPISY ROZHOVORŮ

PŘÍLOHA P I: OTÁZKY K ROZHOVORU

Otázky byly v průběhu jednotlivých rozhovorů mírně přizpůsobovány a byly přidávány doplňující otázky dle respondentů, situace a jejich sdílnosti, zejména z důvodu, aby bylo možno dosáhnout potřebných informací.

1. Kolik je vám let? Jakou školu jste absolvoval? Kde jste zaměstnán? Jaká je váš rodinný stav?
2. Co si myslíte o postavení marihuany ve společnosti?
3. Jak hodnotíte postoj majoritní společnosti k uživatelům marihuany?
4. Ví vaše okolí, že užíváte marihuanu?
5. Co obvykle děláte ve volném čase? Jaké máte záliby? Jak nejraději relaxujete?
6. Co vás přivedlo k marihuaně? Co vás motivovalo?
7. Můžete mi popsat první kontakt s marihuanou? Jaké byly účinky při prvním podání?
8. Co pozitivního vidíte na užívání marihuany?
9. Popište mi cyklus užívání marihuany.
10. Popište průběh intoxikace. Kladné a záporné účinky.
11. Jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť?
12. Jaký má podle vás marihuana vliv na učení?
13. Jaký má podle vás užití marihuany vliv na vnímání hudby/umění?
14. Jak marihuana ovlivňuje vaši chuť k jídlu?
15. Jak získáváte marihuanu?
16. Kolik času strávíte získáváním marihuany?
17. Jaký názor mají vaši přátelé na užívání marihuany?
18. Jak ovlivňuje užití marihuany vaši společenskou zábavu?
19. Jak ovlivňuje užití marihuany vaši náladu?
20. Popište vztahy v rodině. Má na ně vliv užívání návykové látky? Pokud se objevují problémy, jaké jsou povahy?

21. Popište atmosféru ve škole, do které jste chodil. Jaký měli postoj k marihuaně vaši spolužáci a učitelé?
22. Jak jste spokojený v práci? Užil jste někdy marihuanu i před výkonem povolání? Jaký to mělo vliv?
23. Převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou, jaký názor na to máte vy?
24. Kouříte cigarety?
25. Žijete v partnerském vztahu? Jaký vliv podle Vás na něj má užívání marihuany?
26. Jaký máte názor na marihuanu jako návykovou látku?
27. Jaký máte názor na stávající legislativu týkající se pěstování a přechovávání marihuany?
28. Měl jste někdy potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany? Popřípadě jaké?
29. Hodláte pokračovat s užíváním? Jaké máte důvody?

PŘÍLOHA P2: PŘEPISY ROZHovorŮ

Kladené otázky výzkumnice jsou označeny kurzívou.

Respondent 1

Tak na začátku našeho rozhovoru bych prosila vypnout mobilní telefony...ehh Chtěla bych Vám oznámit, že eehinf... získané informace budou zúžitkovány anonymní formou. Ehh... Nejsou tedy správné ani špatné odpovědi, a ještě bych Vás chtěla požádat j..ehh o sou o váš souhlas s nahráváním našeho rozhovoru pouze pro účely kvalitativního výzkumu do mé bakalářské práce. Souhlasíte?

Souhlasím, ano.

A podstatou našeho rozhovoru je získání informací o Vašem subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany... (odmlka)

Takže..chtěla bych se zeptat eh kolik je Vám let? Haha

29

Eeah ..Jakou školu jste absolvoval?

Eh... Konkrétně nebo střední... střední a vysoké bakalářské

Jo ano perfektní.

Ukončené, tak.

...mhm děkuji. Eh... kde jste nyní zaměstnán?

...mňmň... Ve firmě pracuju jako vedoucí technik

...ehh.. Jaký je Váš rodinný stav?

Jsem ženatý..a mám dvě děti.

Děkuji. Ehh... Dále co si myslíte o postavení marihuany v naší společnosti?

...mmmmhmm....chmm...Je too...Je to o míře. Je to o míře. Každá droga, stejně jako léky se dá využít, zneužít, nebo použít, to znamená že, mhmm... můj postoj k tomu je více méně,...takový, že nic se nemá přehánět.

Dobře. Ehh... Jak hodnotíte postoj majoritní společnosti k uživatelům marihuany?

...mhhhm ..Majoritní společnost. Na jednu stranu je potřeba samozřejmě mít nějaké pravidla, na druhou stranu jde o množství informací, kteří který při, které vlastně ty ti, eh ta

majorita má, ...*souhlasné ehm*... á mmm taky jde o to, jaké tradice, zvyky prostě je to věc která je, ne nová, protože konopí jako takové je dlouhodobě jako užívané nebo používané jak technicky tak lékařsky, ale je to takový, je to je to spíš komerčně nějak ehh zdemagogizované nebo nějak jak bych to řekl..jo..mhmm... jde o to jak jak jakým způsobem se k té informaci člověk dostane. Jo...*souhlasné ehm*.

Jo, děkuji...další ...Víte vaše okolí že užíváte marihuanu? Rodina, přátelé a tak?

...hmm.....mss....ví ano

Jo? Takže rodina o tom ví a.... jo...

...mhmm.

I třeba prarodiče nebo přátelé?

...mhmm... myslím si, že ano...

...haha

Určitě, určitě.

Jo, jo děkuji.

Mhm..., co obvykle děláte ve volném čase? Jaké máte záliby?

Eeeeehh.....V této době, dneska, nyní.

Ehj... mhm... ano.

Poněvadž teda mám dvě děti, ehm.. malé, tři a jeden rok, dneska má kolik vlastně, dva, dva a půl, necelé tři roky a druhé má tři měsíce tak tak většina volného času je potřeba věnovat domácnosti nějak tím staráním se o ten chod ...*souhlasné mhm*...ááá na koníčky moc času nezbyvá, jenom když je volný čas tak, eh... více méně s rodinou, výlety a takový ten standardní prostě, když je člověk unavený lehne si k televizi, mhm, nemám, nemám čas na nějaké extra koníčky, na nějaké aktivity, sportovní, nemám.

Děkuju. A jak nejraději relaxujete teda?

Mmmmm... ...*chmmmm*....záleží, zase podle nálady, pokavaď je člověk unavený tak nejlíp zrelaxuje tím, že usne u televize ...*chmmmm*..., ale pokavaď je energie a čas, tak určitě aktivně, venku, jo záleží, pokavaď je pěkné počasí rozhodně do jak..., do přírody atd.

Jo. Děkuji. Ehmmm.. Co Vás přivedlo k marihuaně?

Mmmmmmm...Možnáé co, ale spíš kdo. A to už si na rovinu ani nepamatuju. To už, to je dávno, dávná historie, mmm... a škola, kamarádi, joo. ... *ehm*...Mmmm, je to o tom, do jakého kolektivu se člověk dostane. ...*mhmmmm*..... Zkusí to.

Ááá a co Vás motivovalo? K tomu, jako prvnímu užítí?

Ehmmm...

Nějaká motivace byla?

Mmmmmmm... Motivace v té době, kdy člověk je v pubertě tak myslím, že motivace moc nehledá. ...*hah*...Bylo to spíš o nějakém, ehmmm, nevím, zkusit, ehmm, prostě v té době se objevoval alkohol, jo prostě zážitky z alkoholu a ... *Jo*... I ty zážitky z marihuany, v těch prvních letech jsou jiné než třeba teďka, takže motivace asi žádná, spíš prostě, ehmm... *ano*...kolektivní .. *ano*..hmm, nevím jak bych to řekl, kolektivní nějaká záležitost. *Jo, děkuji.*

Mhm, můžete mi popsat teda první kontakt s marihuanou?

Nooo, to bohužel asi nemůžu, to bylo spíš, to bylo spíš, někde od kamaráda, někde se něco dostalo, já jsem ani v době kdy jsem to asi poprvé měl, nevěděl, jak to správně má vypadat. ...*mhm*... nebo takhle, takže to bylo spíš, nevím, nevím, ale určitě to bylo přes nějakého kamaráda. Určitě.

A jaké byly účinky při prvním podání, pokud si pamatujete? Haha...

Haha, tak při prvním podání to si určitě nepamatuju, ale ty prvotní ...*Nebo prvotní ale- spoň?*... ty byly, ehmm... zážitkově i i jako, hmmm emocionálně, jak bych to řekl, silnější než třeba teď, jo že to bylo že *Jo*.., jak se řekne hm, lidově, byl jsem z toho víc vysmátý, jo, prostě. *Aha*. Takový, byla to spíš, silnější zážitky z těch prvních počátků. To rozhodně. *Jo, děkuji.*

Ehh, takže co pozitivního na užívání marihuany?

Teďka siii víceméně, když, když to ehmm užívám dlouhodobě tak.... Pozitivně... je to je to je to pro mě uklidnění, je to pro mě relaxace, je to pro mě hmmm...možná napůl závislost, možná ne, ale, možná styl života, hmmm, prostě o zvyku taky. *Jo, děkuji.*

Ehh, další otázka, popište mi cyklus užívání marihuany.

V současné době? *Ano*. V současné době jednou denně, večer. *Jo*. O víkendech určitě víc, že toho času je víc, ale rozhodně, rozhodně během pracovní doby nebo ráno vůbec ne. *Dobře, takže denně?* Hmmm (souhlasně)... *mhm*

Mhm... byla bych ráda, kdybyste mi mohl popsat průběh intoxikace, chmm?

Ano, průběh intoxikace. *Jako při užití marihuany...* *Jo*, jako až po použití, ne? *No jako když, no....* *Jéé*, jako ten ten proces? *No*, když si zakouříte marihuanu, jestli jakože... *Jasně. Možná víc z toho začátku, jestli to působilo více nebo ...?* *Mmm*, ty začátky nevím, ale, *hmm*.. jako v současné době to na mě působí spíš tak, že, *ehmm*... nekouřím, nekouřím to pro to, abych po tom jak kdyby těžil z toho nějakého návazného stavu, spíš mám rád ten proces, *haha* té intoxikace, že prostě *ehm*, zapálím si, dávám do sebe...*hh*..., prostě pokuřuju si... *jo*, *ano* takže to jsou ty kladné nějaké účinky, nějaké záporné? *Má to nějaké záporné účinky?* *Záporné. Poté, potom zakouření?* *Potom zakouření...* *haha*...záporné to může být v případě *žeeeee*, že to člověk přežene, *ehmm*...*jo*, protože v dnešní době jsou jak se říká silné vzorky, *ááá*, když člověk dostane, něco... jak se říká překouří se, tak to nemusí být příjemné, *ehm* samozřejmě za ty roky člověk už zná svoji míru, *ví*, *ví*, *jo*, co a jak si dovolit, pozná to během, během, během té intoxikace jak to na něho působí, jestli prostě si ještě potáhnout nebo už ne... *Ano*...*aaaae* určité určité *hmm* si myslím, že je to všeobecné pravidlo, není dobré to míchat s alkoholem nebo... *Jo*... v omezené míře. *No* to určitě neudělá nikomu dobře.

A vzpomenete si na nějaké teda jako nějaké špatné zážitky nebo...?

No hm, ...že *Vám to nějak...* radši *nééé*, no radši *nééé*. Špatné zážitky nevzpomínám, ale jak říkám, určitě takové byly, hlavně teda v kombinaci s alkoholem, když má člověk popité a *jo* je nálada tak si zakouří a prostě v tom v tom stavu opojení alkoholu člověk nepozná tu míru tak jak když je, jak to řeknu, *jo* ...*mhm*... střízlivý... *Jo*... bez bez bez *štamprle*...*haha*...

Děkuju. Ehh... a jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť?

Eeee to si myslím, že na tom určitě je něco pravdy, zase... je to je to o tom, jak jak člověk, jaký k tomu má člověk vztah, *jo*? *Pokavaď* někdo to kouří pořád jenom pro pocit, aby byl jak se říká zhulený a vymývá si tím hlavu, což (*Já*: *ehm*) jsem třeba taky určitý čas toho toho mého období takový stav byly, *jo* tak, že že to, prostě člověk má hodně času a když to přehání tak určitě je to jak se říká vymývá mozek, je takový laxnější, *jo*, může působit prostě nevnímavě, že je úplně bokem, že nevnímá okolí nebo omezeně, ale *eeee* teďka

z mého pohledu po těch letech asi eee určitě krátkodobá paměť, nespolehám na ni, všechno si píšu, je to rozhodně lepší protože dnešní doba prostě vyžaduje uskladňování prostě strašného množství informací, takže eeeh i pracovně jo jsem, mám ehm věci, které prostě si musím psát, prostě nemohl bych si zapamatovat myslím i kdybych nekouřil ...*Ano...*, ale eh hh na druhou stranu i prostě v mém nechci říct v pokročilém věku si vzpomínám na zážitky z dětství, takže jak se říká že jak marihuana jak kdyby ničí krátkodobou, ale prohlubuje dlouhodobou ... *mhm*, tak si myslím, že na tom něco pravdy bude. *Jo*.

Takže děkuji za upřímnost. Eh... další. Jaký má podle Vás marihuana vliv na učení?

Ehmmm...

Jestli si třeba vzpomínáte?

To si vzpomínám, zase je to je to o tom, že dřív to v dnešní době už jsou ty, ehm, ty odrůdy nebo ta marihuana se šlechtí, je to o tom, že jsou jsou druhy marihuany, které jo, které člověka jak se říká rozesmějou, víc utlumí, jo nebo ho dostanou do stavu kdy prostě jenom sedí a hledí do blba, ehmmm, ale jsou i takové které jak kdyby ehmm... povzbuzují nebo jo mají účinky takové, že člověk prostě je povzbuzený je takový jak se říká lidově nakoplý, jo má má takovou správnou náladu, jo není moc ovlivněný takovým tím útlumem, že zase v té době kdy já jsem se učil nebo chodil jsem do školy a samozřejmě jsem taky pravidelně kouřil ...*mhm*...tak eeee.. je to o tom, jak si to člověk přebere, jo ...*Ano...*, pokavaď prostě se potřebuje učit, no tak eeee.., určitě jsem soudný natolik, že prostě chci se naučit, chci aspoň nějak projít, anebo jak se říká lidově se na to vykašlu ...*ehhh*...aaaajdu tam někde hulit nebo jo do hospody jo ...*mhm*..., takže je to zase o tom, jak ten člověk má přístup k tomu k tomu učivu, jo ehmm... nějaké jako všeobecné pozitivní účinky na učení bych tomu určitě nepřipisoval.

Takže jako určitě neučilo se Vám třeba líp jako po užití jako marihuany?

Ehmmm

Zkoušel jste?

Zkoušel jsem to, narovinu nepamatuji si to .. *Jo...*, ale je to taky jak je ten mozek natrénovaný, jak ten člověk toho moc vykouří, jo ale určitě si nemyslím, že to má nějakou pozitivní souvislost, jo jako na učení.

Jo, děkuji. Jaký má podle Vás užití marihuany vliv na vnímání hudby nebo umění?

Ehm, to určitě velký, to určitě velký, protože člověk, ehmmm dokáže zase vnímat věci jinak nebo jiné věci pod tím vlivem stejně jak když ehm... člověk je opilý tak, že jo, má jiné vjemy, líbí se mu jiné věci nebo se mu chtějí dělat jiné aktivity než když je střízlivý, tak stejně u té marihuany určitě určitě vztah k hudbě je velice pozitivní, si myslím že ...*mhm*...určitě jo.

Děkuji. Mhm ... Jak marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu?

Hm, dřív ehm..., dříviii asi jsem se tak neovládal jak teď. Ale eee.. to je všeobecně známé. Hodně, že určitě podporuje chuť k jídlu, aaa spíš spíš v dnešní době je to o tom, že ehmm.. se snažím zabránit tomu večernímu přejídání, ehmm, jo když dojdu domů a každý večer si zapálím tak samozřejmě ta chuť je potom podpořena, takže je to zase o silné vůli. *Jo*. Ale určitě určitě dřív jako, ehmm, jo co si pamatuji tak to byl, jak se říká lidově ty žravky, jo že člověk sladké, jo páté přes deváté, a určitě podporuje chuť k jídlu. *Haha, děkuji*.

Eee, teď bych se Vás ráda zeptala, jak získáváte marihuanu? Jestli třeba si pěstujete nebo kupujete?

Pěstuju si, dostávám a kupuju v současné době minimálně spíš vůbec, ale dřív, dřív jsem ji kupoval. Ale v dnešní době je to o tom, že prostě zas ty peníze jsou na jiné věci ...*mhm*..., je rodina a je to o tom, jak se k tomu člověk postaví, jo. Mohl bych za to utrácet peníze, ale nechci...*uhhm*.... Tak tak tak kamarádi a sám si něco pěstuju. *Jo, děkuju*.

Mhm..., kolik času strávíte získáváním marihuany?

Jako tím pěstováním nebo tím sháněním? ...*ano, ano*...Ehmmm...*Tak zhruba*...Ehmmmm během zimy nic neroste, takže to je jasné, to okolo okolo kytěk se neběhá a přes ten přes ten ehhlh produktivní rok nebo přes to období kdy to roste, tak emmm... několik hodin týdně, dejme v průměru hodinu, eee hodinu, no... pět, pět hodin týdně, dejme tomu nějakých deset až dvacet hodin měsíčně. *Jo*, po dobu emmm šesti až osmi měsíců. *Jo*.

Mhm... jaký názor mají Vaši přátelé na užívání marihuany?

Hmmmm...různý. Protože mám mám nemám kamarády jenom kuřáky ... *Ano*...,áááá každý se k tomu postaví jinak, ale samozřejmě nebavím se rozhodně s lidma, kteří mi pořád říkají, že je to špatné, a že na to umřu a že ... *mhm*..., a že to nemám kouřit a tak dále, takže myslím si, že v tomto, v dnešní době... ti ty mladší generace jsou víceméně jako pří-

stupné nebo benevolentnější, jo, že někdo to nekouří, ale bere to tak, že někdo to kouří. Tečka. *Jo, děkuji.*

Mhm..., takže jak ovlivňuje užití marihuany Vaši společenskou zábavu?

Ehmm, určitě si rád zakouřím, když jdu do společnosti, jo i když, hm... nemusím kouřit jako s ostatními, stačí, když jako já. Jo, je to pro mě jak říkám, hmmm prostředek k relaxaci, uvolnění aaa když jdu do společnosti tak samozřejmě člověk se víc rozpovídá, víc se uvolní, jo takové když je s lidma, keré zná, ehmmm tak ten stav prostě jenom povzbuzuje ty emotivní zážitky, že, s těma těmakamarádama. Jo, tak proč ne? *Děkuji.*

Jak ovlivňuje užití marihuany Vaši náladu?

Ehm. krátkodobě...krátkodobě.....(dlouhá odmlka)...nevím. To je těžko. *Jako třeba jestli jí jak kdyby prohloubí dobrou a špatnou náladu....* Jo takhle. *Nebo třeba změni, spíše změni náladu?* Zase je to o tom, že každý člověk má jinou náturu a já jsem třeba člověk, který se, který si rád libuje i v negativních emocích nebo tak, takže prostě když je mi ehm. jednoduše smutno nebo takto a.... zakouřím si, tak třeba prohloubím ten smutek, ale ... *Ano..* vím o tom, jo, vědomě....*Ano...* Dělán to vědomě, jo? ...*mhm...* Samozřejmě, ehmmm....když je zase radost ...*haha...*, když je radost, ale asi bych to nějak jako tomu nedával jako nějaké efekty, že to prostě zdvojnásobí, ztrojnásobí náladu. *Jo,mhm, děkuji.* Jak, jak, jak se k tomu člověk staví... *mhm, jo...* Zase to souvisí s tím proč, proč to člověk užívá. Tak to asi od toho asi čeká a ví, že mu to přinese. Asi tak.

Mhm..., ted' bych se Vás ráda zeptala, jestli byste mi popsali vztahy v rodině, ve Vaší rodině a jestli na ně má nějaký vliv užívání marihuany?

.....myslím si, že tak určitě všechno ovlivňuje, když člověk jenom eeee jenom kouří tak, taky to ovlivní to, že polovina domácnosti nekouří, jsou nekuřáci a vadí jim třeba smrad, jo, když člověk dojde z balkonu a je jo jde za ním jde za ním puch z cigaret, čichat si k němu smrdí jak popelník, takže určitě jako nekuřáci mají výhrady ke kuřákům tak stejně tak nekuřáci marihuany mají výhrady eeee ke kuřákům. Alééé že by to nějak závažně blokovalo nějaké rodinné vztahy nebo že by to nějak ničilo, jo, že bych se nemohl někde ukázat nebo nemohl o tom promluvit, too v rodině určitě, jako blízké *Jo...nehrozí.*

Takžeee pokud se objevují nějaké problémy, tak jaké jsou povahy? Rodinné problémy nějaké?

Emmmm..., spíš povahy popichování, takové jako nadsázkové, joo, srandy aaaahmmm neřekl bych, že je to nic vážného. Zase je to o tom, jak se k tomu člověk postaví, jestliiii.....ví proč to dělá, jo nebo to dělá z toho důvodu, že zkusí a okolí ho ovlivní. Já jsem ve stavu, kdy mě okolí neovlivní, takže ať si říká každý kdo chce co chce. *Jooo... Musíme mě brát takového, jaký jsem. (A položil důrazně sklenici na stůl). Děkuji.*

Jestli byste mi popsali atmosféru ve škole, do které jste chodil? Eeee... např. jaký měli postoj k marihuaně Vaši spolužáci a učitelé?

Eee základní škola tak tam určitě učitelé jako nebyli pro, zase to byly takové ty začátky, takže jenom se spolužákamaaaaa s vybranýma, jo prostě, okolí, okolí pár kamarádů, narovinu si to nepamatuju. Střední škola, střední škola zase je to o tom, jo, že jak se říká vrána k vráně sedá, vždycky si člověk najde někoho, jo, kdo je prostě nakloněný ...*Jo...* podobným věcem, takže říkám jako s lidma, co to odsuzovali nebo se prostě se mnou nechtěli bavit, tak jsem se nebavil ani já s něma, neřešil jsem to, jo. Vždycky jako, říkám, jsem si někoho našel, mezitím se vždycky ti lidi našli.

A učitelé? Měli nějaké výhrady nebo tak?

Eeeee... *Nějaké větší...* Na základní škole já si to narovinu nepamatuju ... *Jo...*, ještě bylo takové jako kárání, takové ty, takové ty nějaké i ty semináře nebo nějaké ty protidrogové kurzy, jo, ale víceméně to v té době bylo bráno s nadsázkou, že? Jsme se tomu spíš zasmáli, protože ty informace co to, co ta odborná, jo ti ti odborníci v uvozovkách, jo tam říkali tak, bylo to spíš jako k pousmání. *Mhm, děkuji.*

Ee..., teď bych se Vás ráda zeptala, jak jste spokojený ve své práci?

.....*Jsem spokojený. Jo, děkuji.*

Jestli jste někdy užil marihuanu i před výkonem povolání?

Eeee, dříve ano. Už minimálně tři čtyři roky ne. ...*mhm...* Je to zase o tom, že jsem si prostě řekl, že nechci, že prostě ta práce mě motivuje v určitých směrech a určitě když jsem si dal třeba před pracovním výkonem, protože pracuji hlavou, kdybych dělal manuálně tak, ehmmm, nemusel se s nikým bavit, zas je to jiné, než když člověk je v terénu, musí se bavit s lidma, jo, musí nějakým způsobem se prezentovat tak samozřejmě, když je člověk ehhh v uvozovkách zkouřený, tak eeehh nemá třeba tak pohotovité reakce, takže říkám beru to spíš jako prostředek k uvolnění, jak se říká po práci legraci. V práci ne. ...*mhm...*, jo.

Eeeeh..., jaký vliv má podle Vás užití marihuany na řízení automobilu?

.....mmmmmm, jak na koho. Mmmmm,...*takže*.....mám mám známé, co prostě jsou kuřáci a nekouřili by před jízdou jo nebo už vůbec ne při ní. *Jo*. Mně to problém nedělá. *Dobře, haha, děkuji*.

No, převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou. A jaký názor na to máte Vy?

Nooo, abych se tak narovno zhodnotil, tak, eeeh říká se, že to není návyková droga, aleemmmmmm chyběla by mi, kdybych ji neměl. Takže jako já osobě tvrdím, že jsem na tom závislý, ale zase když, když prostě je v té hlavě, eee nějaká vize nebo něco prostě co člověk chce, to víc než jo tu drogu, ehheh tak samozřejmě to oželím. Měl jsem, měl jsem i v uvozovkách výpadky, jo, že třeba dva tři týdny jsem si řekl, že nebudu kouřit a nekouřil jsem. ...*hm*.... Eeee, nedělám to. Vědomě. Jako ne.... Nepraktikuji to. Nedávám si takové půsty jako že bych, že bych chtěl. ...*ehm*..., *jo*...

Takže jaký vliv podle Vás má užívání marihuany na Váš partnerský vztah? To už jsme se bavili, to už před tím, ale asi nějak...

Eeeeh, partnerka je nekuřačka, nekouří ani cigarety vlastně ...*hm*..., takže určitě si myslím, že jí ten, že jí ten občasný smrad vadí. ...*hmh*... Samozřejmě nekouřím v bytě nebo v místnostech ...*Ano*..., kouřím na balkoně, tak vždycky prostě ten zápach nějaký poletí, ááááá někdy prostě je to, je to tak, že je to pro ni otrava, no tak já si jdu zakouřit tak, že prostě jsem jsem jinde než s ní, no tak v takovém smyslu to ovlivňuje. Ale to je stejně jako kdyby někdo prostě rád chodil hrát tenis a vypadl z baráku na tři hodiny, tak já vypadnu z baráku na hodinu. ...*haha*...Hmm, nějaký závažný dopad to na ten vztah nemá. *Jo*.

A jaký máte názor na marihuanu jako návykovou látku, to už je podobná otázka jak jsme....

Hmmmm, nic se nemá přehánět. *Ano*. Měl by si to každý přebrat podle sebe. Samozřejmě v tom pubertálním věku, když se ty děcka k tomu dostávají. Já jsem se k tomu zase dostal v době, kdy to bylo takové spíš tabu, jo, že se to neee, neprezentovalo na veřejnosti, dneska ti mladí se tím netají, jo nebo prostě jsou takoví drzejší, aaaa je to zas říkám o tom přístupu. Jak člověk dospěje a urovná si to v hlavě, tak, ehheh, tak ehheh, může fungovat normálně. A jsou lidi kterým to jak jsme se bavili vymastí mozek a prostě už jim to už jim to zůstane. *Jo*, zas je to o tom ...*jo*... jak je ten člověk asi vychovaný, jaké má motivace, z jakého je prostředí. Ale musí si to srovnat každý sám sám pro sebe. *Jo, děkuji*.

Jaký máte názor na stávající legislativu týkající se pěstování a přechovávání marihuany?

Mmmmmmm.....Není žalobce není soudce. Tak bych to asi komentoval. Takže pokavad' člověk eee není nějaký, že se tím nějak chváří nebo to nějak nedává na obdiv nebo prostě si pěstuje těch pár svých kytiček pro vlastní spotřebu a není hamižný, že to někde prodává, aaajooo někomu to nabízí za peníze, tak eee si myslím, že se do problémů nedostane, jo. Jsou lidi, co na tom chtějí zbohatnout, co to berou prostě jiným způsobem...*mhm*..., samozřejmě....Je to těžko no. *Jo. Děkuji.*

Eh..., měl jste někdy potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany?

Ano.

Popřípadě tedy jaké? Haha..., jestli můžete říct?

Měl jsem , eeee.....měl jsem, měl jsem problémy ááááááááá....táhlo se to asi dva roky, ale že bych byl jako nějak obviněn nebo nějak bych nějaké veřejné práce, ne nebylo to nic závažného. Ale, ale byl to přestupek kdy, kdy jak se říká mě načapali, že jsem prostě v autě měl eeeee....takovou tu krásnou takové to množství větší než malé ...*Aha*..., které eee samozřejmě řekli oni, že je to množství větší než malé, pro mě to bylo množství asi na týden, takže, jo, je to tak že , eee snažím se nedávat nic...nikde nic nezveřejňovat, ... *Ano*... ne nene jak se říká nehulit někde na veřejnosti ...*ehm*..., eee v klidu si radši půjdu popůjdu dál, zakouřím si v klidu nebo tam, kde vím že ... mě nikdo nebude kvůli tomu osočovat. Ale rozhodně to nebyl příjemný zážitek, no, aaaa myslím, myslím si že je to že je to přehnané. Nevím nevím jak je situace teď, mě se ta sit... mě se to stalo už je to možná i deset let zpátky, takže teď se to třeba bere jinak, ale nebylo to nic příjemného. *Děkuji.*

A pokud hodláte pokračovat s užíváním, jaké k tomu máte důvody, hehe...?

Mmmmmmm, důvody eeee.....chutná mi to.....uklidňuje mě to.....je to moje droga, jak se říká, jsem na tom, myslím si, závislý. I když jako..... kdybych chtěl tak, jakože nechci, tak by se s tím dalo přestat určitě. Ale říkám, je to pro mne prostředek k uvolnění, k relaxaci aaaa to je pro mě důvod, jo i iii když se řekne, že se sejdeme sejdeme sejdou se sejdeme s přáteli, kteří prostě jo, my si sednem, zapálíme, ten člověk se prostě víc uvolní, dá se bavit o věcech, jo, o různých, jo dá se mluvit o tom pěstování, jo je to zase takový koníček jo je to napůl hobby napůl závislost aa říkám je to o tom osobním postoji. Mně to prostě dělá dobře. ...*haha*...

Jo, tak děkuji za rozhovor.

Není zač.

PŘEPIS ROZHOVORU - RESPONDENT 2

Tak dobrý den, já jsem Karin Černá, studentka UTB ve Zlíně... eee... ráda bych s Vámi... eee... udělala rozhovor pro svou bakalářskou práci.

Takže za prvé, prosila bych Vás... eee... o vypnutí mobilních telefonů (R2: Ano)... eee... informace, které mi poskytnete, budou zůžtkovány pouze anonymní formou, nejsou tady správné ani špatné odpovědi. Chtěla bych se Vás zeptat, jestli souhlasíte s nahráváním našeho rozhovoru, pouze pro účely kvalitativního výzkumu do mé bakalářské práce?

Ano, souhlasím.

Děkuji. Eeee... takže rozhovor bude anonymní a podstatou tohoto rozhovoru je získání informací o Vašem subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany. A náš rozhovor bude mít kolem 30 otázek.

Dobře.

Děkuji. Takže první otázka, kolik je Vám let?

Je mi třicet dva.

Jakou školu jste absolvoval?

Střední průmyslovou strojírenskou v Uh. Hradišti

Děkuji. A jaký je Váš rodinný stav?

[Momentálně rozvedený.] = RODINNÝ STAV

Děkuji. Eee... co si myslíte o postavení marihuany ve společnosti?

[Tak, můj názor je takový, že ... eeee... lidem se ta marihuana začíná jako dostávat do podvědomí, nicméně stále, stále ... fffff... se na to nahlíží jako naaaa... nebo takhle... Hází se to do jednoho pytle všeměs se všemi ... eeh... s veškerou škálou drog, které vlastně lidé užívají a vlastně na to je takový jednotný názor prostě marihuana je prostě droga a tím ty lidi vlastně mají názor na to takový, že prostě je to droga a neřeší vůbec, jestli měkká, tvrdá nebo ... ano... nebo takhle... ehm... děkuji.]

= MERI-ZIKOVÁ

Ehm... jak hodnotíte postoj většinové společnosti k uživatelům marihuany?

[Na to jsem možná víceméně odpověděl před tím ... ano, ano..., ale myslím si, že spousta lidí prostě říkám háže, háže všechny... jo... do jednoho pytle ... takže takhle... a hm ten, ten jejich názor v mých očích je hodně, hodně zkreslený... zkreslený..

"VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ"

Ví Vaše okolí, že užíváte marihuanu?

[Ano ví.] = OKOLÍ

Jo? Takž..., eee... rodiii... rodina.

[Přítelkyně, maminka. ...jo... Otec... a například i prarodiče, jestli máte, jestli to ví... Babička taky ví.] = RODINA
...taky ví? Babička navíc má Alzheimer, takže ta ... eeee..., ji aplikuje. ...jo... Sice ne přímo formou, že by

kouřila, ale vaří si čaj ...hahah... jo takže taky vlastně...Taky, taky víceméně konzument]...hahahaha, jo...

= POZITIVNÍ ÚČINKY

Eh... co obvykle děláte ve volném čase?

[Tak ve volném čase většinou pokud se nevěnuji sportu, což je fotbal, tak nějaké oddechové počítačové hry, třeba knížky, sledování filmů]...jo...

= ZÁJMY

Co Vás přivedlo k marihuaně?

[Eeeee..., víceméně asi, asi kamarádi, kteří, kteří již, již nějak marihuanu užívali ...aaa... člověk, člověk se nechá takhle jako né že zlákat, ale vyzkoušet, prostě co, co to dělá a jaké to má vlastně účinky. Takže, kamarádi.] = POPRVÉ S PŘÁTELI

Takže žádný [další motiv] jste k tomu zkoušení neměl?

[Nee.] = BEZ MOTIVU

Ehhh... a můžete mi popsat Váš první kontakt s marihuanou?

1. S KAMARÁDEM

= POPRVÉ S PŘÁTELI

No, [první kontakt byl...eee... s kamarádem] s kterým jsme hráli paintball... ehm... bylo to v Břeclavi po tréninku paintballovém a ...eeh... [po vlastně zapálení a inhalaci nebo jak jste říkala, jsem měl takový stav, že ...hm.... Když jsem se třeba podíval na ruku (začal mi ukazovat ruku, jak se na ni dívá) a pohl jsem s ní prostě, z... přešel zprava doleva, tak ta ruka vlastně ...ehhh... se mi rozdělila jak kdyby na tisíce kousků, takhle jak kdyby zpomalená (ukazoval mi zpomalený pohyb ruky) a že vlastně ta, to moje to moje vědomí nebo nebo ten můj stav ...pffff... byl takový jako zpomalený a kamarád jelikož viděl, co dělám ...haha... tak se mi začal strašně smát a a vlastně začal jsem se taky chechtat a smát a snad dvacet minut jsme se chechtali, nemoh jsem jít po schodech nahoru. Eee... prostě v to bylo takový ten úplně první, jelikož nejsem ani kuřák, takže to se mnou tak jako docela zamávalo. Ale určitě jako víc v pozitivním než v negativním]...ano, to jsem se chtěla zeptat zrovna...no, že ta nálada byla, že nás tam bylo víc, a můžu to klidně rozdělit do toho, že jsme tam vlastně byli rozdělení na dva stoly, a u jednoho stolu se vlastně jenom popíjelo ...ehm...a u druhého jsme nás sedělo asi čtyři nebo pět, kteří jsme vlastně kouřili marihuanu...aaa... eee..., vedle u stolu byli taková jako veselí, ale jinak než my. My jsme spíš tak jako ...ehm...byli taková, no jiní prostě.

PŘÁTEL
SKÉ VAR

PRVNÍ
ÚČINKY

SDRUŽOVÁNÍ

Jo, takže taková jiná veselost.

ODLIŠNÉ OD ALKOHOLU

[Jiná veselost] Ano, ano, ano.

Ehm.. A můžu se zeptat, jak dlouho užíváte marihuanu?

Eeeee.....no když bych to..... zhruba.....sedm let? ...ehm... sedm let... Ano...jo.. Jako pak záleží, co myslíte užíváním...no, jo, jakože prostě od toho prvního kontaktu, takhle...Ano, ano. Ano, zhruba sedm let.

A jako po prvním kontaktu začal jste nějak už intenzivně nebo...?

[Neee, to ne, to ne. To byly spíš takové víceméně nárazovky...ehm... Jednou za měsíc.... Nevím ...]

A potom se to nějak jako.....?

ZAČÁTKY
PŘÍLEŽITOSTNĚ

Pak se to nějak nějak ...ehhhh ...ehm...po určité, po určité době,ale můžu říct, že je to třeba dva, dva roky zpět nebo tři, kdy ...jo... kdy jsem vlastně začal...Tu marihuanu užívat víc, ale na úkor toho, že třeba míř piju pivo, alkohol...jo... =NÁHRADA ALKOHOLU

Eee..., co pozitivního vidíte na užívání marihuany?

Tak, pozitivní z mého, z mého ...hm..., názoru nebo z nějakého pocitu určitě je to, že...ehhh..., pokud si zapálím, jestli to tak můžu říct...ano můžete...tak eh.....nemusím už nebo takhle, když bych to popsal – jdeme někam do nějaké, na nějakou oslavu, večírek nebo prostě někde se bavit třeba večer, tak pro mě je ...ehm..., lepší si dát toho jointa a pak si dát třeba jedno dvě piva, možná jednoho dva panáky, než vypít deset panáků a prostě takhle... ..ehm...U mě to má spíš te,... eh, nevím, jak bych to popsal. No že radši si dám toho jednoho jointa a vypiju míř alkoholu ...ano, ano... a tím pádem ráno jsem daleko, daleko víc...ehhh..., jak kdyby nechci říct, že svěží, ale oproti kdybych to srovnal s tím, že když si dám jedno dvě tři piva, tak mám takový stav , ne třeba úplně stejný, jak kdybych si dal třeba deset panáků, jo, takže vlastně i pro to moje tělo, i pro to moje tělo... eh... je to můžu říct, že je lepší takhle ten stav a hlavně, hlavně i ten můj stav té myslí, že jsem spíš takový uklidněnější. Ehmm... samozřejmě v rámci, v rámci zábavy a tady... eee... představy lidí, jaká je zábava, a jaká je tohle, tak ten účinek, samozřejmě se i odvíjí od toho, jestli se člověk baví nebo sedí ...ano...a kouká na televizi ...jo... Když budu, budu v klidu ...ehm... ..eeeh... koukat na televizi tak mi to není, mě to utlumuje, až ...ee..., do takového spánku jak kdyby, že, ale pokud se bavím, tak mě to zase v opačném stavu nabudí.

SPOLE-
ČENSKÁ
NÁLADA

VE
SPOLEČNOSTI

DOBŘÁ
NÁLADA

JINÝ STAV NEŽ PO ALKOHOLU

Jo. Takže spíše to zintenzivňuje tu... ano, ano... současnou náladu ...přesně tak... DOBRÁ NÁLADA

Myslíte si tedy, že alkohol je více škodlivý, to jsem pochopila, než užívání marihuany?

Eeee... myslím si, že Nevím, jestli ten určitě. Když bych měl...ee... když bych měl srovnat vlastně ten stav po, po aplikaci marihuany v jakém, v jakém se ocitám a kolik bych toho musel vypít abych měl vlastně stejný stav, tak určitě je pro mě lepší si zakouřit marihuanu ...jo...než vypít deset panáků. ehm, děkuji...

NÁHRADA ALKOHOLU

Eeee... teď bych Vám..... rád, ráda bych Vás poprosila, jestli byste mi popsal... ee... Váš cyklus užívání marihuany? Eee... jak často, tak.... No... k... kolik denně ?

Já ještě jsem se nedostal do té fáze, třeba kamarádi, kteří prostě hulí od patnácti let nebo tak, ale, ale já to mám takhle, že jsem třeba doma sám s přítelkyní, tak prostě si marihuanu nedám, nemám myšlenky na to, že bych si naballl jointa a vykouřil ho, prostě, ale v případě že přijde třeba nějaký kamarád ...aaa... sme, třeba včera jsme smontovali kuchyň, tak jsme si večer uballli jednoho jointa, toho jsme vykouřili a to bylo vlastně jak kdyby za ten večer jediný a jinak takhle když jsem v okolí prostě známých někde, kteří prostě kouří trávu, tak těch těch jointů samozřejmě je třeba víc na rybách nebo takhle, ale že bych, že bych vlastně pravidelně každý den si uballil a kouřil, tak v takové fázi zatím teda ještě nejsem ...ehm... A myslím si, že snad ani nebudu. Nebo takhle... ehmm... nepotřebuji opravdu každý den si zakouřit ...jo... je to spíš tím že někdo přijde...ehm... a místo toho, abychom si dali panáka jako něčeho, tak si uballíme. hmhm, děkuji...

NUVNOST
PŘÍLEŽITOSTI

PŘÁTELI

VLIV
PŘÁTEL

Eee..., takže teď bych Vás chtěla poprosit, jestli byste mi popsal průběh intoxikace? Intoxik.... Intoxikace už teď jak kdyby po delší době, co to užíváte, jakože nějak jestli je to nějaký rozdíl od toho prvního podání, třeba?

No...mmmm... rozdíl, rozdíl je to asi, asi v tom, že když jsem to kouřil úplně poprvé, tak jsem vůbec neměl, neměl představu kolik toho můžu potáhnout, jak říkám, jelikož jsem nekuřák, takže většinou ten, ten joint je smíchaný i s s tabákem ...ehm... takže samozřejmě na mě má i účinek i i jakože klasický tabák... eee... ale, postupem času, kdy, kdy ta aplikace se stala častější, tak samozřejmě už vím, kolik si můžu potáhnout, a že se dostávám stále do takového svého stavu, který mě v ten daný moment vyhovuje, takže víceméně sem se to spíš naučil nebo spíš jsem si otestoval, co si můžu a co si nemůžu dovolit, jako kolik vykouřit, že samozřejmě když vykouřím pět, pět jointů, tak mi asi úplně dobře nebude, ale spíš sem se v tom naučil tak jako ...jo... jak bych to popsal... chodit ...haha..., že prostě mám nějakou svou hladinu určitou, kterou vím, přes přesto nejdu. Takže jako takové stavy, kdy jsem se chechtal, kdy jsem nemohl jít ...hhh... a prostě mi to připadalo směšné, tak to asi bylo tím, že to bylo prvně, takže, takže spíš nějaká.....takzvanájo...

POŽADOVANÝ STAV
VŠEHO HOC ŠKODÍ

ŽÁDANÉ ÚČINKY

A nějaké i záporné účinky se někdy dostavily?

Noo... [Záporné účinky vvv.... když se člověk neuhlídá...aaa eee..., většinou to bývá tak, že vlastně něco vypije nebo vypije toho hodně a pak si zakouří] tak se může stát, že někdy, někdy] prostě tomu [člověku pak samozřejmě dobře není] tak což už jsem se vlastně naučil, že než začnu pít nebo vím, že si mám dát nějaké panáky, tak si před tím radši zakouřím a teprve si dám panáky ... spíš je to o tom, že opravdu pak člověk, když už je hodně opilý a zakouří si, tak pak ten stav může být opravdu zvracení] ...jo... klasika ...děkuji...

NEGATIVA
ALKOHOL + MARIHUANA

A jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť?

[To si myslím, že bude mít něco, něco do sebe] ehmmmm. [ta krátkodobá určitě] eh..., chvílema, [chvílema s... si myslím, že, že to, že to určitě ovlivní]...ta dlouhodobá paměť si myslím, že ta je celkem v pořádku. To můžu potvrdit, že [krátkodobá, zvláště když si člověk zakouří, tak ...ahhm... zeleninku, na to třeba něco dělá, tak zapomeně] kde si... V čem, třeba zrovna včera jsme [nemohli prostě půlhodiny najít plány ...hhha...v místnosti dvakrát čtyři metry]. hhhh... takže si myslím, že ano, určitě to nějaký vliv má, vliv má ...jo, děkuji...

PAMĚŤ
PŘÁTELE ZAPOMÍNÁNÍ
KRÁTKODOBÁ PAMĚŤ

Eh..., jaký má podle Vás marihuana vliv na učení? Nebo jestli jste se někdy i zkusil učit?

Jooo... Na učení je to, já těžko můžu popsat, protože v době, kdy jsem chodil na základku... eee... na základní ...eee... na střední školu, tak jsem neužíval, a navíc já jsem nebyl zrovna vzorný student, který by ležel v knížkách, takže na tohle nemůžu odpovědět, ale myslím si, že spíš, spíš to bude rozrušovat ...ehm... než, než aby to mělo nějaký pozitivní účinek]...děkuji...

SAMOSTUDIUM A MARIHUANA

A jaký má podle Vás užití marihuany vliv na vnímání hudby nebo umění?

To si myslím, že dost podstatný]. n n n... nevím jestli teda přímo, přímo nějaké obrazy a takhle, ale určitě [co se týká hudby, tak z vlastního, z vlastního pocitu určitě tu hudbu vnímám daleko víc a víc ji tak jakože prožívám]. Samozřejmě je s tím spojený, nevím, [tanec a nějaké takové věci] určitě jakože [procitěnější].

VNÍMÁNÍ HUDBY

Aaaa... změni se Vám třeba i nějak jako ...ehmm ...Váš oblíbený styl hudby, rád posloucháte třeba jinou hudbu?

Ne, to určitě ne ...ne?...to určitě zůstávám u toho stejného stylu, který ... ano... který, který anebo žánru, který poslouchám, tak si ...jo... použít, tak, že bych naráz třeba ...hhh, jo děkuji...si přešel na vážnou hudbu.

A jakou hudbu, jestli se můžu zeptat....?

Pop, rock ...jo..., klasika prostě, starší kapely a takové ty ...jo... retro, starší, hodně.

Ehhh... a jak podle Vás [marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu?]

Hahaha... no tak... ee... [velmi, podstatně] .ee... [dlouhou dobu mi trvalo, než, než jsem vlastně nějak ...ee... nějak... ee... se naučil nejst] protože opravdu... eee... to po [po aplikaci marihuany... eee... říkám vždycky, že ty chuťové pohárky se úplně rozevřou do maxima] a jsem schopen sníst ...ee... úplně všechno, [sladké, slané ...ehm... kyselé... ee... takový ten narkohlad] ...hihi... se tomu říká, takže jako určitě [třeba bych doporučil užívání marihuany prostě lidem, kteří nemůžou přibrat a mají problém třeba] ...ehm... [s anorexií nebo něčím takovým]...hahaha... ee...aspoň na mě to teda takhle působí, ale říkám [už jsem se naučil to trošku, trošku korigovat, že už opravdu nesním celou ledničku] (...jo, hahaha... no prostě dám si třeba jabko nebo něco ...haha... [celá tato otázka podbarvená smíchem], ale někdy se neuhládám opravdu, říkám, dám si čokoládu, jsem schopný to zajídat párkem potom, a takhle prostě, [všechny chutě]...jo... Ale je to zase na jednu stranu příjemné, že člověk vlastně si opravdu vychutná tu chuť ...ehm... eee ...toho jídla intenzivněji, je to takové, je to jiné]...jo, děkuji...

PODPORA
CHUŤI
K JIDLU

PŘEJÍDÁNÍ

INTENZIVNÍ CHUŤ

Uh... jak získáváte marihuanu? Jestli si pěstujete....?

Eeee... pěstuju si na zahradě u tatínka každý, každý rok dvě tři kytky a tak.

Jo, takže nekupujete, nepotřebujete....?

Ne, nene ...stačí Vám to?... Já navíc, navíc jako opravdu nejsem nějaký uživatel marihuany, který by zhulil tři gramy za den nebo čtyři ...haha, ano... jak někteří, takže, takže já si vystačím bez problému. ...děkuji...

ZÍSKÁVÁNÍ MAR. BEZ
PROBLÉMU

Takže kolik času věnujete tomu... ee... pěstování?

Tak většinou od toho dubna do.... Od dubna do listopadu ...eeee... formou tím, že se to zalívá, zatrhávají se lístky, hnojí se to.

Každý den se tomu musíte věnovat?

Eeee... tak třikrát do týdnejo, ehm... záleží, jaké je horko, když jsou velké vedra, tak samozřejmě tam je lepší to zalívat i dvakrát denně, ale to většinou přes to léto, ale jinak, jinak je to tak dvakrát až třikrát do týdne, maximálně hodka ...ehm, děkuji...

PĚSTOVÁNÍ ČASOVĚ NEZATĚŽUJE

PĚSTOVÁNÍ ČASOVĚ NEOMEZUJE
VZTAHY

Eee... jaký názor mají Vaši přátelé na užívání marihuany?

Tak samozřejmě ti, co marihuanu užívají, mají podobný názor jako já. Ti co, ti co neužívají, tak, eee... tak většinou jsou ovlivněni vlastně svým okolím, tak jak na to má názor většina lidí, tak tak na to mají i oni. A(dlouhá odmlka)

PROBLÉMY S LIDMI

A vybíráte si třeba nějak přátele podle toho jestli....?

NEOHEZUJE SE KVŮLI OKOLÍ

PRÁTELE UŽIVATELE I NEUŽIVATELE

Ne, to vůbec, to vůbec ...ne...spíš, spíš ...eee ...se to [nesnažím ani nějak skrývat] že bych, že bych třeba jako... eee... když jsem třeba s přítelkyní někde a vím, že tam má známé, kteří, kteří trávu nekouří, tak si s tím nedělám problém, stejně tak jako oni si třeba nedělají problém s tím, že jsem třeba nekuřák ani oni kouří, jo? Takže... ..ehm...asi takhle. [A nemyslím si tím, že tu trávu užívám, že jsem nějaký méněcenný, než ti přátelé] jako takhle. Takže beru to spíš tak aby..... nebo [bojuju za to spíš aby ti lidi aby ti dostali do povědomí, že ...jo... prostě třeba za pět, za deset let to bude normální si ubalit ...eee... jointa, normálně tak, jak si někdo ubalí cigáro, jo a nikdo se nad tím nepozastavuje]. Děkuji.

PODOBA S KURÁČKY

Eee... takže jak ovlivňuje užití marihuany Vaši společenskou zábavu?

PODPORA SPOLÉČNÉ NSKÉ ZÁBAVY

Nooo, tak, eh, [já jsem hodně jakože člověk, který je spíš extrovert, takže...ee já určitě pokud se někde bavíme a užijú marihuanu, tak určitě jeto vede k větší takové.....zábavě. Uvolněnosti? Uvolněnosti, prostě k všem s tím spojených, ať už tanec, zpěv]. Hihi... prostě cokoliv. Děkuji.

POUŽITÍ ZÁBAVA PRO ZÁBAVU

A jak ovlivňuje užití marihuany Vaši náladu?

No, občas se mi stane, že, že ...ee..., že mě vlastně [utlumí] spíš jsem takový, že [se nedokážu třeba soustředit]...což po určité době, hlavně taky [třeba po půl hodině už se ten stav trošku jako změni] a ...emmm... většinou je to spíš dooo...do toho, [že se mi tady prostě zabodnou sirky (ukazoval, jakoby mu sirky držel oční víčka)... eee... a prostě nutí mě to smát se] mám takové, prostě [většinou je to do pozitivnější nálady než negativnější] Samozřejmě stává se, že člověk [někdy] má špatnou náladu a tím ho to ještě víc, víc srazí, [ale jak říkám, vždycky je to o tom, jak se člověk cítí, v jakém stavu tu, prostě tu marihuanu kouří, když se bavím, když, [když jsem šťastný, tak prostě mě to vystřelí ještě nahoru,] ale v opačném smyslu to zase může srazit trošku dolů].

POZITIVNÍ NALADĚNÍ

VHOCNĚNÍ

VESELOSTI PŘI ZÁBAVĚ, UHOCNĚNÍ NALADY, NALADĚNÍ DLE SITUACE

ZMĚNA BĚHEM INTOXIKACE VESELOST PRO POZIT. NALADĚNÍ

SOUSTŘEDĚNÍ

ŠPATNÁ NÁLADA

A stalo se někdy, že Vám to úplně změnilo náladu? Jako na opačný pól?

.....to nemůžu říct, to nevím... jo, hm... To si nejsem tak jistý, to bych, to bych lhal....děkuji...

Haha... eee... popište vztahy v rodině a chtěla bych se Vás zeptat, jestli na ně má vliv užívání návykové látky?

Tak jelikož v rodině kromě marihuany... eee ...a alkoholu, jiná jakože, hlavně droga, jakože není, jakože bysme měli třeba problém s někým, že, že by užíval nějaké tvrdší drogy, takže ...eeeesi myslím, že tam nějaká jako ...nemá to jako nějaký větší vliv?... [Vliv určitě ne, že třeba otec můj si xkrát třeba]...haha... [na zahradě s náma taky dál] takže spíš, spíš, spíš je to takové něco, [že není to úplně nové, ale prostě třeba rodiče, mamka taky zkusila. Jako určitě to nemá negativní, nebo takhle: Určitě se na mě nedívají nějak tak jakože nějak jakože by dělal úplně něco zlého, něco co by bylo za hranou.] A takové nějaké ty věci běžné, že mamka říká, že budu mít hloupé děti a takové.....Tak to může dneska mít člověk z čehokoliv i z alkoholu, že, to není jenom trávou.

ŽÁDNÉ RODINNÉ PROBLÉMY

MARIH. MĚNĚ ŠKODLIVÁ NÁZOR RODINY

A objevily se někdy nějaké problémy, třeba spojené s tím užíváním ...ee ...ve vztazích, v rodině, v rodinných vztazích?

Ne. ...Ne? [(Ne.)] Děkuji.

ŽÁDNÉ VZTAHOVÉ PROBLÉMY

VZTAHY

Ee...teď bych ráda, kdybyste mi popsali atmosféru ve Vaší škole, kam jste chodil. A jaký měli postoj k marihuane Vaši spolužáci a učitelé?

Tak... eee... já když jsem byl na průmyslovce, tak ...eeee... samozřejmě ta marihuana nějak jako v podvědomí, v podvědomí určitě byla, ale snad možná jeden nebo dva spolužáci to byli jakože že tu marihuanu kouřili, ale jinak jako.....nějak, nějak... eee... vliv nebo, nebo atmosféra v té třídě, co se týká těch drog... eee...vlastně co se týká marihuany přímo, nebyla. Takže tam... ..mhm....

Eee... měli jste nějak třeba protidrogové přednášky?

Jo, jo, to jsme, to jsme určitě měli, klasika na střední škole, proti drogám.

A jaký jste měl názor, ohledně marihuany třeba?

Ohledně marihuany jsem to vždycky bral tak jak, jak to bylo prezentováno, že prostě je to měkká droga, která samozřejmě ovlivňuje chování lidí, a prostě, prostě je to droga, ale míň závažná jak samozřejmě chemické drogy a další věci, že, to nám samozřejmě říkali i na těch přednáškách. Děkuji...
*NEBOJÍ SE
MĚNĚ ZÁVAŽNÁ DROGA*

Eee... teď bych se Vás ráda zeptala, jak jste spokojený v práci?

Jsem spokojen ...spokojený...

BEZ PRACOVNÍCH PROBLÉMŮ

SPOKOJENOST V ZAHĚSTNĚNÍ

A jestli jste někdy užil marihuanu i před výkonem povolání?

.....(delší odmlka) No...ehh... to jsem neužil, jelikož v tom mám takový striktní názor i co se týká alkoholu a tady třeba té marihuany, takže, takže určitě ne, jelikož vlastně navíc řídím, většinou, tak tak ani si to dovolit takhle vlastně nemůžu. Takže u mě je to spíš víceméně až, až večerní záležitost...mhm... nebo až po skončení pracovních, pracovních náplní ...eee...nebo náplně práce.
UVOLNĚNÍ PO PRÁCI

Takže nikdy jste to neudělal?

Ne, ne.

A před řízení automobilu tedy jsem pochopila, že taky ne, nepoužíváte vůbec. Ne, ne... A myslíte, že to může mít nějaký vliv na řízení automobilu?

Eeeee... no určitě to nějaký vliv má, zase je to o tom, kolik, kolik té trávy vykouříte a jak rychle po po aplikaci vlastně jedete autem. Takže, takže vliv to určitě má, ale Prostě myslím si, že je to, když to budu srovnávat, i když bych asi třeba neměl, jo, co se týká alkoholu, určitě řídit zkouřený a opilý tam určitě nějaký rozdíl bude. Jo určitě ty smysly jsou nějak, nějak narušeny, ale myslím si, že jako je to menší zlo, než než třeba alkohol nebo jiné chemické drogy...jo, děkuji...
*ZA VOLANTEM MENŠÍ ZLO
MĚNĚ ŠKODLIVÁ NEŽ JINÉ DROGY*

Eeee,... převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou. A jaký názor na to máte Vy?

Tak... eee... myslím si že určitým, určitým způsobem návyková určitě, určitě je. Ale zase je to o osobnosti toho člověka... ee... co od toho čeká, nebo z jakého důvodu to, to bere nebo aplikuje. Znáám prostě spoustu kamarádů, kteří, kteří víceméně kouří každý den, a nevím, jestli by s tím dokázali přestat. Ale když si to srovnám jako u sebe, tak ...eee... za tu dobu, co tu marihuanu užívám, tak jsem se opravdu do fáze, nebo že bych měl chuť, prostě že si musím nabalit, že bez toho nevydržím, tak do
NÁVYKOVÁ

NEMÁ PROBLÉM BÝT BEZ MARIHUANY

PRÁTELE
HEZI
UŽIVATELI

takové fáze jsem se zatím nedostal. A myslím si, že stejně je to hlavně o tom, o tom, o tom... eee... o tom jaký ten člověk je a prostě co od toho očekává, prostě je x lidí, kteří ze dne na den přestanou kouřit i když kouřili padesát za den, takže si myslím, že to je vždycky o té hlavě, než, než o tom....

Eeee... kouříte tedy i cigarety?

Ne, nekouřím...vůbec... jediné, jediné co myslím, že bych jako mohl považovat za to, že kouřím cigarety tak ...eee... vlastně část toho tabáku si dávám do toho jointu...jo...Takže....ale to je čtvrtka cigarety, takže Jinak jako takhle cigarety nekouřím vůbec. Ani jsem nekouřil nikdy.

Takže, co si myslíte, že je více škodlivé zdraví? Eee... marihuana nebo normální cigarety?

No... eeee... nevím, jestli se někdy dělaly nějaké průzkumy, ale myslím si, že určitě víc lidí zemřelo na rakovinu plic z cigaret než z marihuany. Takže asi takhle ...takže určitě cigarety ...děkuji...

MAR. MENĚ ZDRAVÍ ŠKODLIVÁ

Eee... takže žijete v partnerském vztahu, jste říkal...ano... Aaa ...jaký vliv na něj má podle Vás užívání marihuany?

VLIV NA PARTNERSKÝ ŽIVOT VZTAHOVÉ PROBLEMY

Tak přítelkyně v určitých věcech... eee...samozřejmě proti tomu zbrojí protože sama trávu jako nějak nekouří, tak jako samozřejmě zkusila to, jednou za nějakou dobu si třeba taky dá se mnou, ale, ale spíš, spíše, než s tím byla seznámena, trochu jako do hloubky s tou trávou a vlastně s tím, co to se mnou třeba dělá, tak samozřejmě měla taky takový negativní, negativní názor na to. Nicméně, jakmile...v této fázi už to nějak jakože vzala a ví, že, že třeba to konkrétně pro mne je to lepší než třeba opravdu ten alkohol. U mě třeba to má i, i v partnerském vztahu vliv na sexuální život, že jsem spíš takový jako akčnější a eee... ona z toho pak samozřejmě taky těží. Takže na jednu stranu se jí to nelíbí, a na druhou stranu to má i určitě své pozitiva, které nemůže, nemůže jako vyvrátit, takže, takže určitě vliv to má...jo, děkuji....

PARTNERSKÝ VZTAH

SEX PO UŽITÍ NAMÍSTO ALKOHOLU VLIV NA SEX

Eeee... jaký názor máte na marihuanu, jako návykovou látku? Myslíte si, že na.... že se člověk například můžete stát závislým i po prvním použití?

To si určitě nemyslím. V žádném případě.

A myslíte, že tedy, že je to návykové nebo ne?

NÁZOR NA NÁVYKOVOST

To...Jak říkám, je to o té hlavě, jestliže budu chtít kouřit trávu a budu v...takže... budu tak ...individuálně... Individuálně, je to člověk od člověka...ehm... Jako může samozřejmě být někdo závislý, ale nemyslím si, byť sebeslabší povaha, nebo takhle určitě ne po prvním, po první zkoušce, nebo ehm, jo, děkuji...po první zkušenosti, tak.

MOŽNÝ VZNIK ZÁVISLOSTI

Jaký názor máte na stávající legislativu týkající se pěstování a přechovávání marihuany?

NÁZOR NA LEGISLATIVU SOUKROHÉ PĚSTOVÁNÍ BEZPROBLÉMOVĚ

Tak já říkám, že můžeme být rádi, že žijeme v České republice, kde tyta legislativa a tohle jako celkem benevolentní]oproti okolním státům, třeba Slovensko, Polsko a takhle. Takže, mě to více méně vyhovuje, jelikož ...eee... to sice si pěstují na zahradě, ale určitě to nikde neprodávám po kilech jak Vietnamci a myslím si, že tím nikoho, nikoho nijak neohrožuju. Takže.... myslím si, že, že V rámci, v rámci možností v České republice to máme docela na slušné úrovni a benevolentní, že spíš se zabývají chemickými drogami a takhle, že. Ta marihuana sice je v podvědomí, ale pokud to, pokud člov....pokud to člověk to má opravdu pro vlastní použití, tak si myslím, že tam I když určitě

se vyskytly případy, kdy babičky si to pěstovaly a pak za to byly nějak jako to....a myslím si, že od toho už se trošku upustilo, takže je to takové benevolentnější ...děkuji...

Eee... měl jste někdy potíže, potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany, a popřípadě jaké?

ZÁDNÉ POTÍŽE SE ZÁKONEM

[Ne, neměl.] Jak říkám, co se týká řízení, [kdyby mě třeba chytila jakože hlídka a měl bych třeba lízat papírek, tak s tím by asi problémy možná nějaké byly] ale jinak, jako... [nepěstuju jako velkopěstitel, to v žádném případě ...aa eee... ani neprodávám, takže].. jo... MOŽNÉ PROBLÉMY

A nikdy Vás to třeba neovlivnilo k nějakému přestupku nebo?

[Hm...neee].. jo, děkuji...

A poslední otázka: Hodláte pokračovat s užíváním? A jestli ano, tak jaké k tomu máte důvody?

Tak... eh... určitě [určitě pokračovat budu, a ty důvody jsou hlavně to, co mi to přináší, a hlavně mi to víc dává než bere a.... prostě, jak říkám, pro mě, jak jsem říkal na začátku [jednodušší vlastně si zakouřit, dát si jedno, dvě piva a bavit se, než si nezakouřit a ...eee... řešit tady nějakou [pozitivní náladu] alkoholem.] A.....z mého subjektivního náz.... ee... pohledu je to prostě pro mě určitě lepší než než alkohol, nebo jak ...eee... cokoliv, cokoliv jiného spojené vlastně s navozením nějaké jako atmosféry. Eh...Jak ve večírku, na oslavách, prostě zábavy.]

VÍCE
MU TO
"DÁVÁ, NEŽ
BERE"

SPOLEČENSKÁ
NÁLADA

ZLEPŠENÍ
NÁLADY
PO UŽITÍ

CO MARIHUANA
PŘINÁŠÍ

Takže nemáte zatím důvod jako ukončit....?

[Ne, nemám, nemám, ne.]

Tak jo. Děkuji za rozhovor.

Pro lepší přehlednost bylo původní zpracování kódování druhého rozhovoru přepracováno barevně, podle vzniklých kategorií.

Kategorie 1 - Jsem uživatelem marihuany a mám pro to své důvody

Kódy: poprvé s přáteli, bez motivu, začátky příležitostně, náhrada alkoholu, dobrá nálada, vliv přátel, požadovaný stav, pro zábavu, pro pozitivní naladění, nebojí se, uvolnění po práci, méně škodlivá než jiné drogy, vliv na sex, co marihuana přináší

Kategorie 2 - Požitky, prožitky a další přímé účinky po podání marihuany

Kódy: první účinky, odlišné od alkoholu, jiný stav než po alkoholu, požadované účinky, alkohol + marihuana, krátkodobá paměť, vnímání hudby, intenzivní chutě, po užití zábava, změna během intoxikace, veselost, umocnění nálady, pozitivní naladění, vliv na soustředění, sex po užití, zlepšení nálady po užití

Kategorie 3 - Společenský život v oparu marihuany

Kódy: rodinný stav, okolí, rodina, zájmy, poprvé s kamarádem, přátelské vazby, sdružování, ve společnosti, společenská nálada, přátelé, pěstování časově neomezuje vztahy, neomezuje se kvůli okolí, přátelé uživatelé i neuživatelé, podpora společenské zábavy, umocnění veselosti při zábavě, naladění dle situace, názor rodiny, vztahy, spokojenost v zaměstnání, přátelé mezi uživateli, vliv na partnerský život, partnerský vztah

Kategorie 4 - Problémy vdechované společně s marihuanou

Kódy: nutnost příležitosti, všeho moc škodí, negativa, zapomínání, přejídání, získávání marihuany bez problému, pěstování časově nezatěžuje, problémy s lidmi, soustředění, špatná nálada, žádné vztahové problémy, bez pracovních problémů, nemá problém být bez marihuany, vztahové problémy, možný vznik závislosti, soukromé

pěstování bezproblémové, žádné potíže se zákonem, možné problémy, více mu to „dává, než bere“

Kategorie 5 - Marihuana v zorném úhlu uživatelů

Kódy: neriziková, veřejné mínění, pozitivní účinky, paměť, samostudium a marihuana, podpora chuti k jídlu, podoba s kuřáky, marihuana méně škodlivá, méně závažná droga, za volantem menší zlo, návyková, marihuana méně zdraví škodlivá, názor na návykovost, názor na legislativu

Respondent 3

Tak dobrý den, já jsem Karin Černá, studentka UTB ve Zlíně... eee... poprosila bych Vás o vypnutí mobilního telefonu...eh... informace budou zůžítkovány anonymní formou, a nejsou tedy správné ani špatné odpovědi. Dále bych se Vás ráda zeptala, jestli souhlasíte s nahráváním našeho rozhovoru pouze pro účely kvalitativního výzkumu do mé bakalářské práce.

Ano.

A tento rozhovor bude anonymní. Podstatou rozhovoru je získání informací o Vašem subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany. A rozhovor bude mít kolem třiceti otázek.

Kolik je Vám let?

33

Jakou školu jste absolvoval?

Obchodní akademie Uherské Hradiště.

Kde jste nyní zaměstnán?

Barum Otrokovice.

A jaký je Váš rodinný stav?

Svobodný.

Děkuji. Co si myslíte o postavení marihuany ve společnosti?

....jak..... No, myslím si, že lidé už si zvykli. To není jak to bývalo dřív...mhm, děkuji...

Jak hodnotíte postoj většinové společnosti k uživatelům marihuany?

No jak jsem říkal, tak..... většinová, většinová společnost už je zvyklá, už se to bere jinak, než bývalo dřív. Dřív, dřív většina lidí měla záporný názor na tady tohle.

Takže myslíte si, že se to tedy zlepšilo?

Eeeee... zlepšilo..... hahaha..... Změnilo...hahaha, změnilo, dobře...změnilo...mhm, děkuji...

Eeee... ví Vaše okolí, že užíváte marihuanu?

Ano. ...ehm, takže rodina ví například i ...Ano ...dobře...

Co obvykle děláte ve volném čase? Jaké máte záliby?

Ve volném čase, no.....sport, rybaření.....mhm....

A jak nejradě... nejraději relaxujete?

Spánek. Haha... ...haha, ano, dobře děkuji....

Co Vás přivedlo k marihuaně? Nebo co Vás motivovalo?

Zvědavost.

Takže pouze zvědavost?

Pouze zvědavost...mhm...

Můžete mi popsat první kontakt s marihuanou?

První? No, to bylo asi v patnácti letech, když kamarád přinesl marihuanu.....ten už kouřil delší dobu ...ehm... tak jsme to chtěli zkusit prostě. A zvědavost...mhm...

A jaké byly účinky při prvním podání, pokud si pamatujete?

Určitě, na to se nezapomíná. (Respondent i tazatel smích.....). Příjemné, příjemné byly... mhm... a bylo to jiné no, než.... ...bylo to....? ... než je to třeba teď.

Bylo to třeba intenzivnější než nyní?

Bylo to, bylo to hlavně nové... mhm,dobře děkuji....

Co pozitivního vidíte na užívání marihuany?

Tak tam zase záleží, jestli se užívá kouřením, nebo v jídle...mhm... kouřením to samozřejmě zdravé není,ale, v jídle to zdravé je...mhm...

A přináší Vám to nějaké ...eeh...něco pozitivního do Vašeho života?

No jelikož, jako zdravotně?Jelikož já to...no jako,nemusí být jenom zdravotně,ale jakože celkově.... Ale ano...samozřejmě, když to kouřím tak ne, ale myslím si, že přináší, přináší...mhm,děkuji...

Popište mi cyklus užívání marihuany, tedy jak často například užíváte?

Jak často...asi tak...dvakrát, třikrát týdně...mhm,a pouze kouřením,nebo...? I jinými způsoby? Pouze kouřením,výjimečně si upečeme koláčky...mhm, haha...Takže...jako i jídlo.. děkuji...

Eh... teď bych se Vás ráda zeptala, pop.. jestli byste mi popsali průběh intoxikace?

To znamená...*když si zapálíte..nebo..* Průběh...*mhm....* tak většinou, první příznaky se dostaví do pěti minut...*je to takový tlak..tlak v hlavě....* postupně vysmátost...*mhm.....* no a ke konci hlad... *haha... mhm,j.....* ke konci hlad a...*téměř pokaždé?...* a dobře, dobře se spí..*hlad? dycky..(oba dva smích)...* hlad je vždycky ...*mhm...*

Takže ty záporné účinky nějak další?

Eh... stane se, stane se někdy to nesedne ...*mhm...* člověk měl před tím špatnou náladu tak, někdy to nesedne a není to příjemné, ale to je vyj...*výjimečně jako...mhm,jo děkuji...*

Jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť?

Hihi... Myslím si že na tom něco bude..*mmmhihi..* ale spíš ta krátkodobá ...*mhm...* spíš tu krátkodobou.

Jaký má podle Vás marihuana vliv na učení? Pokud si pamatujete?

Eeh... no mě to nešlo moc...*mmm...* mě to teda, špatně se mi učilo... *mhm takže zkoušel jste eeh...* jistě, jistě. Zkoušel jsem se učit, ale ...*nešlo to do hlavy...haha.... mhm...* učení ne... (*Já i R3: ...hihi...*)...*dobře děkuji...*

Jaký má podle Vás užití marihuany vliv na vnímání hudby nebo umění?

Tak, hudba určitě, určitě vliv jo. Ale, to umění teda to nevím.

Například obraz ,vnímání obrazů?.

Tak ono to má celkově ...*mhm...* vliv na vnímání takže, všechno hudba, určitě aj to umění, prostě na všechno to má vliv.

...mhm ...a změní se Vám třeba i ...mmm... oblíbený žánr? Posloucháte třeba, jinou hudbu když...?

Taky se to stává, že normálně se ..*mě to třeba...nelíbí, nebo ne nelíbí ale nezajímá,...* po marihuaně ano.*začne mě to zajímat třeba, jo, jo. ...jo,děkuji...*

Jak marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu?

Moc...*haha...moc,* po marihuaně je vždycky hlad...*a i třeba zintenzivňuje chuť jídla? ...mhm...* určitě na sladké...*jo...* a vůbec na jídlo prostě...*děkuji...*

Jak získáváte marihuanu?

Pěstuju si sám...*takže nekupujete?*...Ne,to ne...*pouze pěstujete*....Pouze si pěstuju.

...*mhm...děkuji. A kolik času věnujete získávání, tedy pěstování marihuany?*

No, v podstatě celý rok...*haha*.... Na jaro se zasadí, na podzim se sklídí...*mhm*... No a pak se užívá přes zimu...*haha*...

A v tom produktivním období tedy každý den, nebo...? ...se věnujete rostlinám?

...*eeh,co pěstuju?* No, tak určitě musí se zalévat ...*mhm*... takže v podstatě, každý den.

...*mhm,děkuji. Jaký názor mají vaši přátelé na užívání marihuany?*

Nooovětšina,většina kladný...*mhm*...Málo,málo lidí má záporný názor na marihuanu.

A rodina?

Eeh... naši, ze začátku brblali, byli proti tomu, ale..postupně si taky zvykli. Můj taťka už to se mnou i zkoušel...*haha*... *haha,dobře,děkuji*...

Já: Jak ovlivňuje užití marihuany Vaši společenskou zábavu?

Ovlivňuje. No, určitě. No tak, je to společenská droga, takže ...*mhm*... určitě, to ovlivňuje, no. Člověk je takový družnější, je to něco podobné jak po alkoholu.

Takže spíše pozitivně?

Určitě. Určitě pozitivně...*mhm, jo tak třeba, více otevřený?*... Ano. Říkám, něco podobného jak alkohol. No, člověk je víc otevřený ...*mhm, jo?*..., prostě jak alkohol...*děkuji*...

Já: Jak ovlivňuje užití marihuany Vaši náladu?

Dalo by se říct, že jsem na to odpověděl ...*mhm*... v minulé otázce... *hihi*...

A...může i například změnit ...ee... úplně náladu?

Tož to si nemyslím. Těžko říct.

Stalo se Vám někdy....?

Jako že by....

Že by změnila na opačný pól?

Na opačný.....může se stát, ale ani si nevzpomínám, že by....asi je to výjimka.... *mhm, takže není to obvyklé?*... Není to obvyklé...*děkuji*...

Ted' bych se ...eh ...Vás ráda zeptala, jestli byste mi popsal vztahy ve Vaší rodině a jestli na ně má vliv užívání návykové látky?

Vztahy v naší rodině jsou bych řekl perfektní a jak už jsem se zmiňoval tak naši ze začátku byli proti tomu, v současné době už je to úplně v pohodě... *mhm....*Není problém...*jo, děkuji...*

Popište mi, prosím, atmosféru ve škole, do které jste chodil? Jaký měli postoj k marihuaně Vaši spolužáci a učitelé?

No tak to už je dávno...haha... ale no tehdy moc moc ještě spolužáků nekouřilo marihuanu, spíš, spíš dá se říct možná tehdy ve třídě nikdo...heh... Když jsem byl snad tehdy ve třídě možná jediný...*jo, takhle...Haha...hahaha...* kdo kouřil.

A teda učitelé, jaký k tomu měli....?

Učitelé, učitelé o tom ani nevěděli...*mhm...*Si myslím, u nás učitelé nevěděli...*áááá...* Tehdy to začínalo, tehdy to bylataková móda, tehdy to začínalo, tehdy ještě... málo lidí kouřilo.

Dobře. A jaký jste měl názor na protidrogové přednášky, pokud jste se nějakých účastnil?

No ty právě tehdy ještě ani nebyly...*nebyly, mhm...*ty tehdy nebyly ještě.

Děkuji .Eee... jak jste spokojený ve svém nyní, nyníším povolání? Ve své nyní, nyníší práci?

Jsem, jsem moc spokojený.

Mhm... a užil jste někdy marihuanu i před výkonem povolání?

Nikdy...*nikdy, dobře...nik,* nikdy ne těsně před...*hahaha... mhm a myslíte, že....,* ale den před ano.

A myslíte, že by to nějak mohlo ovlivnit, pokud byste užil?

Říkám, pokud je to den dopředu, tak ne, ale pokud by to bylo pár hodin, tak ano...*mhm...*

A jaký má podle Vás vliv užití marihuany na řízení automobilu? Samozřejmě před řízením.

No, tak to sem, to sem jednou zažil, a prostě mě osobně práce, řízení auta a prostě takové činnosti, hm, nejde to spolu dohromady ...*mhm...* marihuana a tady tohle.

Dobře. Děkuji. Eeeh... převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou, a jaký názor na to máte Vy?

Já osobně si myslím, že to není pravda...*že to není pravda, mhm...* Kouřím už asi 18 let, ale, že bych nějak přidával.... Spíš kouřím míň, než jsem kouřival.

A myslíte si, že byste dokázal přestat, kdybyste měl nějaký dův... velký důvod?

Asi jo... *mhm...* Asi jo, určitě. Podle mne horší přestat kouřit normální cigarety...*mhm, děkuji...*

Takže kouříte cigarety?

Ano, haha...*kouříte...*

A co je podle Vás více škodlivé zdraví?

No rozhodně cigarety, protože marihuanu, jak jsem říkal, kouřím 2x, 3x do týdne, kdežto cigaretu každý den, a několik... *mhm, jo, děkuji...*

Já: Eee... žijete v partnerské vztahu?

Emmm... ne, jsem svobodný.

Tak dobře, děkuji. A... mmm... například na nějaký minulý partnerský vztah mělo vliv užívání marihuany?

No, marihuana určitě nebyla důvodem rozchodu nebo něčeho takového.

Takže ne, nedělalo to.....

Rozhodně ne marihuana.

Problémy a tak.....

Hm... ne...*mhm, děkuji...*

Jaký... eee... máte názor na marihuanu jako návykovou látku? A myslíte si, že člověk se může stát závislým i po prvním užití?

Jak jsem říkal, toto si nemyslím...*mhm, dobře...Určitě ne...děkuji...*

Jaký názor máte na stávající legislativu týkající se pěstování a přechovávání marihuany?

Ffff... je to lepší, než to bývalo, no..... *mhm .. už to není tak tvrdé, ale já bych byl úplně pro úplnou legalizaci...mhm, děkuji...*

Měl jste někdy potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany? Popřípadě tedy jaké?

Ano, ale byl jsem jenom svědek...*mhm... a můžu se zeptat, co....* Jasně. Eee...jeden můj kamarád vlastně pěstoval a vlastně policajti mu zabavili marihuanu, a já jsem byl jako svědek u soudu v tomto případě...*mhm, jo, děkuji...*

A hodláte pokračovat s užíváním?

Rozhodně nemíním přestat.

Dobře, a ty důvody jsou tedy... jaké? Např...?

Mmmmm... nic mě k tomu nenutí, přestat ...*mmm...nebo....* Pro mě je to příjemná droga...*haha...společenská, bezproblémová...dobře...Není důvod přestat.*

Mhm... děkuji a poslední otázka, byl jste v průběhu našeho rozhovoru pod vlivem marihuany?

Ne, ale hned potom půjdu... *hahahaha...*

Tak děkuji za rozhovor, nashledanou.

Nashledanou, *haha....*

Respondent 4

Tak dobrý den.....

Dobrý den.

Já jsem Karin Černá, studentka UTB ve Zlíně, před začátkem našeho rozhovoru bych Vás poprosila o vypnutí Vašich...eee... mobilních, Vašeho mobilního telefonu.

Jo.

Děkuji. Informace budou zůžitkovány anonymní formou, nejsou zde správné ani špatné odpovědi, a ráda bych se Vás zeptala, jestli souhlasíte s nahráváním našeho rozhovoru pouze pro účely kvalitativního výzkumu do mé bakalářské práce?

Ano, souhlasím.

Děkuji, rozhovor tedy bude anonymní. ...mhm...

Podstatou rozhovoru je získání informací o Vašem subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany. Rozhovor bude mít kolem třiceti otázek.

Dobře.

Takže první otázka, kolik je Vám let?

Třicet pět.

Já: Jakou školu jste absolvoval?

Střední školu se zaměřením na...eee... techniku a ...ee,...strojírenství.

Děkuji. Kde jste nyní zaměstnán?

Nyní pracuji, mám ...ee... obchod jako podnikatel.

A jaký je Váš rodinný stav?

Jsem rozvedený...děkuji...

Co si myslíte o postavení marihuany ve společnosti?

Eee... myslím si, momentálně v naší společnosti, že marihuana je... ee...přeceňovaná a hlavně zbytečně zakazovaná ...mhm, děkuji...

Jak hodnotíte postoj většinové společnosti k uživatelům marihuany?

Většinový postoj, většinou negativní, protože o tom lidí hrozně málo ví.

Hmh... děkuji, takže myslíte, že by byla dobrá větší informovanost....?

Určitě...společnosti...

Ví Vaše okolí, že užíváte marihuanu?

Jo, většinou jo.

Takže rodina o tom ví?

Ano, taky.

Mhm... a všichni přátelé?

Téměř všichni...téměř všichni... mhm

Ee..., co obvykle děláte ve volném čase, čase?

Čase.... Ve volném čase většinou čtu a ...mhmmm...sem tam si zasportuju.

A jaké záliby teda, čtení sport a ještě něco?

A hudba.(Já: ...mhm, děkuji...).

A jak nejrady relaxujete?

Mmmmm... nejrady relaxuji v leže, v přírodě...děkuji....

Co Vás přivedlo k marihuaně? Nebo co Vás motivovalo?

Mmmm...Nejprve jsempoprvé jsem se s tím setkal díky kamarádům, díky, hm, tomu, že jsem se....., že vlastně kvůli hudbě, protože jsem se pohyboval mezi muzikantama, tam jsem s tím poprvé setkal ...děkuji...

Můžete mi tedy popsat první kontakt s marihuanou? Jaké byly účinky při prvním podání?

První účinky.....byly když jsem dostal poprvé marihuanu od kamaráda nabídnutou ...aaahmmm... byly vesměs hodně negativní...mhm...mhm. Byly z důvodu negativní hlavně z toho, že... mmm... eee... za ...eee marihuana se vždycky používá, záleží v jaké náladě ji zrovna použijete, a ten moment jsem nebyl zrovna v té nejlepší...mhm, děkuji...

A jak dlouho užíváte?

Jak dlouho.....15 let ...děkuji...

Co pozitivního vidíte na užívání marihuany?

Eee... pozitivníhm... užívání marihuany je především st... psychický stav...*mhm*...eee, to znamená, že by mě to mělo... eh...pozitivně naladit, většinou, samozřejmě na to musím mít správnou náladu, no a co se mě na tom dalšího...tak tak ...eee...velmi mě to inspiruje. I k tvoření...*mhm, děkuji*....

Eee... popište mi, prosím, cyklus užívání marihuany, tedy jak často užíváte?

Tak 4x, 5x týdně ...*děkuji*...

Popište průběh intoxikace a její kladné a záporné účinky.

Eff... kouřím to většinou normálně v cigaretě... ee... je to no asi nejlepší způsob použití. Nevím, co k tomu víc....

Mhm...a jak to na Vás, teda působí, když si zakouříte?

Když si zakouřím, mm, většinou dostanu dobrou náladu... aae... energii, hodně... aaa... taky to velmi dobře působí v sexu.

Mh... a nějaké záporné účinky?

Záporné účinky v poslední době nemů.. nemůžu vůbec popsat, nemám, vzhledem k tomu, že vím, kdy si marihuanu zakouřit.

Mhm....A jak se liší nynější účinky od prvního užití?

Eee... velmi, velmi. Protože ta zkušenost... ee... kdy při po prvním... eeee.. ochutnání marihuany jsem si myslel, že už to nikdy příště neudělám, a pak se to zkusilo znovu, ten zážitek byl úplně jiný, takže to znamená, že se to změnilo a zjistil jsem postupně, kdy je to vhodné si zakouřit...*mhm, děkuji*...

A jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť?

Hmmm... to určitě má nějaký vliv, já bych řekl, že krátkodobou určitě ovlivňuje, dlouhodobou částečně určitě taky, záleží opravdu na tom, jak často to berete. ...*mhm, děkuji*....

A jaký má podle Vás marihuana vliv na učení, pokud si pamatujete, jestli jste někdy zkoušel?

No, tak můžu to říct z toho, že neustále vlastně se člověk zdokonaluje v něčem a učí se i čtením, takže bych řekl, že velmi dobrý. Musíte ..ee..samozřejmě v ten moment kdy ..e...se pustíte do učení nebo do čtení, tak ..ee..v ten moment musíte být soustředěný pouze na to, a v tom to pomáhá určitě.

Takže na to soustředění?

Na to soustředění to pomáhá...*mhm, děkuji...*

A jaký má podle Vás užití marihuany vliv na vnímání hudby nebo umění?

Tak to můžu posoudit přesně jako muzikant...*ee..* to má velmi dobrý a pozitivní. Opět pokud je to spojeno s tím, aby přitom byla i pozitivní nálada, okolí, prostě všechno co se...co se kolem vás děje, takže to je velmi důležité.

Mhm... A může to třeba i změnit nějaký Vás jako oblíbený žánr, když si zakouříte?

Hm... to většinou ne, ale dokážu se naopak do žánru, které .. hm...*který obvykle neposloucháte?...*neposlouchám, tak většinou se do toho dokážu tak zaposlouchat... *jo?...* *mhm...jako díky té marihuaně?ano, přesně tak ...děkuji...*

Jak marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu?

Velmi. Marihuana velmi ovlivňuje chuť k jídlu. Nevím, jestli je to toto je úplně dobré, protože člověk ..*eee..* často po použití marihuany se přejídá... *mhm... hodně ...haha, děkuji...*

Jak získáváte marihuanu? Jestli si pěstujete, kupujete, dostáváte?

Hm... občas ..*ee..* si nějakou rostlinku vypěstuju, ale v ...jenom minim...nemám moc možností, takže jenom minimálně jednu dvě...*mhm...* a většinou od kamarádů dostávám...*mhm, jo...* Takže prostě dostanu se do společnosti, kde se marihuana zrovna podává. Takže, takže spíš přes přátele. ...*děkuji...*

Em...e.. kolik času tedy věnujete tomu získávání marihuany, tomu pěstování?

Hmm.tak pokud..*ee..* mě baví třeba ..*ee..*rostlinky sadit, a to už nemusí být ani marihuana, může to být třeba nějaké koření nebo něco podobného, takže mám tu práci rád, tak když si to vezmu na marihuanu, tak jenom...já nevím, ročně nebo v měsíci nebo ...*no jako třeba kolikrát týdně?..kolikrát týdně se věnuju....* Tak třikrát maximálně...*děkuji...*

Ee... jaký názor mají Vaši přátelé na užívání marihuany?

Tak...*ee..ee..*já si myslím, že každý má na to svůj pohled, ale ..*mh..*v tomto se nikoho ..*ee..*nikoho nějak neobviňuju, protože každý má názor svůj a ..*ee..*setkávám se s kladnými i zápornými pohledy.

A Vaše rodina?

Eee... no, vesměšmmmm.... já bych řekl, že nemůže mět k tomu nějaký negativní, protože ..ee..podle mého názoru nemůžou mět ze mne pocit, že bych jim nějakým způsobem ...jo...*mhm, takže...nějak ubližoval, že prostě to nezpůsobuje v rodině žádné problémy...problémy, mhm..*

Jak ovlivňuje užití marihuany Vaši společenskou zábavu?

Eem... pozitivně. Určitě pozitivně, protože ..e..když opravdu jak sem říkal předem, když použiju marihuanu, tak vždycky vím, že to je pro dobro, jinak bych to ani ..mm..nezkoušel...*mhm, děkuji...*

Jak ovlivňuje užití marihuany Vaši náladu?

Hm... to jsem teďka myslim, že řekl, ne?

Á, jestli může i změ...změnit třeba na opačný pól?

Eee..jako ..ne nenene. To ne.

Takže spíše jenom zintenzivní?

Ano, spíš jenom ano.. přesně tak, zintenzivní pocity...*mhm, děkuji...*

Ee...má užívání marihuany..ee..vliv na vztahy v rodině?

Tohle si myslím, že určitě má, ale to je pouze můj názor..ee..osobně s tím nemám žádné problémy. ...*mhm, děkuji...*

Eee... jestli si vzpomenete, jaká byla atmosféra ve škole, do které jste chodil, a mohl, jestli byste mi mohl říct, jaký měli postoj k marihuaně Vaši spolužáci a učitelé?

Tak eh... Vzhledem k tomu, že už je to docela dlouhá doba, tak ..ee..si něco si vzpomínám. Tenkrát to bylo víceméně v začátcích, jo, nebylo to, ne... ta, ta marihuana ...*mhm...tak často se nevyskytovala, ale hm, samozřejmě spíš jsme si z toho dělali srandu a byla to taková směšná záležitost. Tenkrát jsem nebyl, nikdo ještě, velkým uživatelem...mhm, děkuji...*

A jaký jste měl názor na protidrogové přednášky, pokud jste se něj..nějakých účastnil?

Ehhhh..hm..nezúčastnil jsem se protidrogové přednášky žádné, ale některé jsem v médiích zaslechl nebo sledoval ..ee..poslouchal..ee..myslím si, že je to dobře, informovanost je dobrá věc.

Mhm, a jakože..ee..na to, jaký tam mají názor na marihuanu?

Mhm... jak kdo. Já jsem se setkal s více názorama, já si myslím, že ..emh..hodně těch, kteří přednášejí mají ee spíš kladnější názor...*dobře. Děkuji.*

Ee... jak jste spokojený v práci?

Velmi.

A užil jste někdy marihuanu před výkonem povolání?

Mhmmm... ne.

Dobře. A myslíte, že by to mělo, mohlo mít nějaký vliv, kdybyste užil?

Eee..myslím si, že..hm..mohlo, určitě by to mohlo mít vliv, ale z jistých důvodů to ani nezkouším, nemám potřebu...*děkuji...*

A jaký má podle Vás vliv užití marihuany na řízení automobilu?

Hmmmmmm..to nemůžu posoudit, protože jsem to nikdy nezkusil..ee..myslím si, v každém případě to musí ovlivňovat.. *mh..řidiče nějakým způsobem. Záleží ..ee..taky musíme vzít, že každý vlastně, že každá osobnost je jiná a na každého člověka působí marihuana jinak. Takže ..ee..kdybych to bral ze svého hlediska, neposoudím, nejel jsem pod vlivem al...marihuany, zbytek každý si musí sám, podle sebe...*mhm, děkuji...**

Jaký názor máte na to, že převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou? Souhlasíte?

Nesouhlasím, absolutně.

Mhm... takže myslíte, že není náv..návyková?

Není návyková.

Mhm... kouříte i cigarety?

Ano.

A myslíte, že.. ee..co z toho je více škodlivé zdraví? Marihuana nebo cigarety?

Cigarety určitě...*cigarety. Děkuji.*

Eee... žij..žijete teď v partnerském vztahu?

Částečně ano.

Mh..., a má na něj podle Vás nějaký, jaký vliv podle Vás na něj má užívání marihuany.

...mmm..v mém případě ..mm...kladný a pozitivní..mm..protože záleží na osobnosti, jak k tomu přistupuje..mm..nemusí to být vždycky takto....*mhm, dobře, takže spíše kladný...pro mě v každém případě kladný...děkuji...*

E..., takže jaký máte názor na marihuanu jako návykovou látku? Myslíte si, že se člověk může stát závislým i po prvním užití?

V žádném případě...v žádném případě...

Jaký názor máte na stávající legislativu týkající se pěstování a přechovávání marihuany?

Tak v tomto si myslím, že ..ee..se trošku ledy pohnuly a momentálně..ee.. je to celkem přijatelné. No tak ..eee...tam je ..těžko říct ..ee..něco je povoleno, že, ale každý ať si to přebere po svém, já nechci v tomto nějak...*mhm...jo* myslím, že je to pozitivní, dobré, že prostě stát se začíná stavět k tomu celkem rozumně. Že chápe a ..a hlavně by se měla v lékařství povolit, protože to je velmi léčivá rostlina...*jo, děkuji...*

Ee... měl jste někdy potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany?

Ne, neměl...*děkuji...*

A hodláte pokračovat s užíváním?

Emm..určitě jo. Příležitostně.

A jaké, jaké k tomu máte důvody?

Tak..ee..jak jsem říkal, protože to přináší takovou pozitivní náladu, jo, zlepšuje mě to psychický stav a pokud člověk bývá ..ee..leckdy ze společnosti vystresovaný, ee..dneska je to opravdu ..ee..každý ví, že prostě to není jednoduché...takže marihuana pomáhá v tomto směru určitě. Navíc inspiruje a pokud..ee..dobře se mě s tím tvoří. Hudebně...*jo, děkuji...*

A poslední otázka, byl jste v průběhu našeho rozhovoru pod vlivem marihuany?

Ano, částečně ano, ale velmi málo.

Mhm... tak jo, děkuji za rozhovor. Nashledanou.

Mhm... nashledanou.

Respondent 5

Tak dobrý den, na začátku našeho rozhovoru bych Vás požádala o vypnutí mobilních, mobilního telefonu, děkuji. Ehm... informace v tomto rozhovoru budou zůžítkovány anonymní formou a nejsou zde správné ani špatné odpovědi. Eee... souhlasíte s nahráváním našeho rozhovoru pouze pro účely kvalitativního výzkumu do mé bakalářské práce?

Ano.

Děkuji. A rozhovor bude anonymní. Podstatou tohoto rozhovoru je získání informací o Vašem subjektivním hodnocení důsledků užívání marihuany. A rozhovor bude mít kolem třiceti otázek. A ještě jsem se Vám zapoměla představit, jsem Karin Černá, ...ee... studentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Těší mě.

Takže, kolik je Vám let.

27.

Děkuji. Jakou školu jste absolvoval?

Střední univerzitu na Štěrkači, na Štěrkošti, přesně nevím, jak se to jmenuje, myslím... ne, neřeknu to... haha...dobře, děkuji....

Kde jste nyní zaměstnán?

Dělám na živnost bytové jádra, rekonstrukce koupelny.

Ehm... děkuji, a jaký je Váš rodinný stav?

Momentálně svobodný.

Děkuji. Takže dále, co si myslíte o postavení marihuany ve společnosti?

To je ta druhá otázka ...ano... takže, no myslím si, že je velice špatně hodnoceno, protože ze všeobecného hlediska není nikde zaznamenáno, že by uživatel marihuany způsobil nějakou vážnější autonehodu, u které by někoho zranil či zabil. Nikdy nebyl případ, že by násilně napadnul nějakou stařenku kvůli penězům nebo se snažil někoho vydírat či udělal výtržnosti, že by rozbil výlohu a z tama něco bral. Vždycky to byl alkohol, ne marihuana. Naopak marihuana se dřív využívala na lana, byla hodně hojná, pěstovala se skoro v celé Severní Americe...mhm... využívala se jak pro armádu, tak do lékařských účelů na masti, do teďka je pou.. podávána lidem, který prostě mají horší paměť, ztrátu paměti, Alzheimer-

ra, tím pádem prodlužuje to jejich vědomí, vnímají lépe oživuje to jejich buňky, které umírají...*mhm*.... Takže to, že marihuana škodí ano, může škodit, při špatném užívání, při zneužívání určitým způsobem.

Mhm.... Takže myslíte si, že zbytečně někteří lidé mají negativní postoj k tomu?

Správně, kdyby tomu dali lepší průbojnost...*mhm*... nebo lepší informovanost....dala by se využít úplně všude.

Jo, děkuji. Jak hodnotíte postoj většinové společnosti k uživatelům marihuany?

Většinou ze své zkušenosti kladně ...*ano*... pro mě, ale všeobecné je známo, že mají negativní postoj k tomu, většina lidí jsou tak naočkovaní státem, nějakou tou normou, co prostě potřebují využívat...*mhm*..

Děkuji. Ví Vaše okolí, že užíváte marihuanu?

Já jsem veřejně tím vyhlášený, vůbec se za to nestydím.

Takže i třeba rodina?

Ano...*jo*... Před mamkou jsem několikrát konzumoval marihuanu, která sama koukala na mě a sledovala, co to se mnou dělá a jak se to užívá a sama se vyptávala na spousto věcí.

Jo. Děkuji. Ee... co obvykle děláte ve volném čase?

Většinou sportuji...*mhm*....bouling hraju, ping-pong s přáteli, kde si dáme nějaký to pivo, sem tam samozřejmě si do toho dám toho jointa...*mh*...nebo sedím doma u počítače a hraju počítačové hry.

Takže to je Vaše záliba, třeba počítačové hry a...Tak..Mhm... A jak nejraději relaxujete?

Většinou právě že u toho počítače, když se člověk odreaguje... *mhm* ... nebo se natáhnou či procházkou pěknou po lese... *mhm*...prostě takové všeobecně různé věci.

Děkuji. A co Vás přivedlo k marihuaně?

Osobní problémy, v rodině, tak nějak zjištění, že nevlastní otec dělá věci, který neměl. *mhm*... pak hodně velká břemena padly na mou hlavu v mladých letech, přesněji ve třinácti...*mhm*...takže jsem se k tomu i tak nějak dostal, protože to okolí už taky mělo k tomu lepší průbojnost, že se ta marihuana k nám nějak dostala a tak jsme začli...

A myslíte si tedy, že Vám to i nějak pomůže, vyrovnat se?

Ono to uklidnilo...*mhm*...člověk přemýšlel nad jin..jinýmavěcma a začínal to rozvádět jiným způsobem, že ten mozek ze začátku fungoval úplně jinak...*mhm*... ze začátku.

Děkuji. A můžete mi, prosím popsat první kontakt s marihuanou? Jak, nebo jaké byly první účinky?

První kontakt byl respektive ve dvanácti v říjnu začátkem roku,když se přelomil podzim..*mhm*...a to se mě kamarádi snažili prostě, jak se říká zhulit...*mhm*...no, nějak se jim to nedařilo, tak sem, tak do mě nacpali co do mě nacpali at' toho bylo kilo nebo dvě, mě to nic nedělalo strašně dlouhou dobu, protože jsem dřív plavával závodně a hrál vodní polo čtyři roky předtím, tak ten chlor asi vyfiltroval ty plíce natolik, že potřebovaly trošku znečistit, no a po třech měsících tady těch zkoušek a tady toho všeho co mi to furt nic nedělalo, tak se rozhodli, že teda za mnou přijdou s větším kalibrem, tak už se do toho opřeli i kámoši jinak tak, když jsem jim toho jednoho jointa skoro celého vykouril... *haha*... a dal jsem jim tak se mi divili, a po hodině přišel ...*haha*... účinek, při kterým jsem se i já divil pak.

Aha, a co to bylo, co se dělo?

No, padaly listy, tak člověk se smál, už jenom tomu, že padá list nebo že tráva se ohýbá větrem, strašně směšné přišlo úplně všechno, měl jsem strašně kladný postoj ke všem lidem, nikdo mi nevadil, i když jsem měl dřív averzi třeba k jiným národnostem...*mhm*...pře jsme bydleli v Plzni, tam je to taková trochu jinačí, tak v tej době, kdy jsem je potkal, tak ..ahoj.. normálně jsem je pozdravil, bylo mi to úplně jedno... *mhm* ... v tu chvíli prostě člověk byl takový... *pozitivně naladěný*?...bez zábran, ale pozitivně naladěný, nikdy jsem nepřemýšlel, že bych něco špatného udělal. Vydrželo mi to sedm hodin, když jsem jel autobusem domů, těch dvanáct kilometrů do vesnice a měl jsem úsměv od ucha až k uchu s tím svým nejlepším kamarádem, který měl taky úsměv od ucha až k uchu, a měli jsme mrňavý očička, tak se nám ten autobus celej jako zdál takovejdivnej, protože se všichni mračili... *haha*...a všichni měli takový negativní pohled a my jsme byli takový rozjaření, úplně veselí, prostě to byla fakt paráda... osm hodin mi to vydrželo, z jednoho jointu.

Takže dýl, déle než třeba ted'?

Mnohem, několikanásobně, řekněme tak osmkrát déle...*mhm*..

Jo, děkuji. A co pozitivního tedy vidíte na užívání marihuany?

Když se to dává fakt jednou měsíčně, třeba když si člověk zahulí nebo když má ten stres...*mhm*...nebo je opravdu nervák, tak si vyběhne na střechu třeba a tam si ...tak je to velice dobré, rozvíjí to ten mozek, rozvíjí to to myšlení, uklidní to člověka, protože ten stres jde bokem. Člověk je i víc komunikativnější, nestydí se tolik, nemá ty zábrany před těma lidma nebo tak, takže si myslí, že je to dobré.

Takže třeba i na otevření toho člověka?

Ano, vůči kontaktu k lidem... *an*... a když řeknu tak k drogám, já třeba osobně tvrdý drogy jsem zkusil, neříkám, že ne... *mhm*...ale nebylo to z hlediska toho, že bych hulil marihuanu, bylo to z hlediska toho, že jsem prostě byl na tejpárty a tam to užívali všichni...*ano*... a sám jsem si udělal zase můj názor a vím, že je to špatné. Ale většina z těch uživatelů nikdy třeba marihuanu ani nehulila. Takže rovnou přešli na tvrdý drogy... *rov-nou přešli...jo...mhm*..

Jo, děkuji. Ráda bych se zeptala...ee... jaký je cyklus, Váš cyklus užívání marihuany, tedy...eee..jak často užíváte?

Když to vezmu všeho všudy, když záleží, je víkend a jdu do práce, protože když chodím do práce, tak ráno si nedám, to nehulím celej den, až přijdu potom z práce taksi dám...*mhm*...navečer, většinou jednoho dva, záleží, jak dlouho jsem vzhůru. No a když jsem o víkendu doma, tak je to co dvě hodiny. Ráno vstanu a dám si prvního...*haha*...pak každý dvě hodiny to doplňuju, abych nebyl celej den takovejuzývanej a unavenej.

Jo, děkuji...eee...prosím, mohl byste mi popsat průběh intoxikace? Eee...nyní... jako po..po už delší co už užíváte? Třeba kladné a záporné účinky?

No, někdy se zapomínám...*mhm*... řekněme, že člověk třeba má rozjednaných víc věcí.....*mhm*... a na tu první ne že by zapomněl, ale vypustí...*ano*... protože je taková míň důležitá, než ty ostatní. Udělá ty ostatní, mezitím se vyskytnou třeba další dvě, ale už ta první jak kdyby zaniká. Protože ten mozek nedokáže zvládnout třeba deset věcí naráz...*mhm*...a tu jednu jak kdyby co byla před tím nepodstatná, tak už je nepodstatná absolutně a vyřadí ji. A někdy tím člověk ublíží i lidem, kterým by nechtěl, jo, že by ...že si to potom i vyčítá... *mhm*... když mám deprese tak už je to takový spíš špatný...*mhm*...ale zase nemůžu říct, že pořád je to tak, že když si dám pěkný a jdu mezi lidi a jsem s těma lidma, tak nějaká deprese jde absolutně bokem a naopak, před něma dokážu tímto i dobře skrýt, že si nevšimnou, že mám špatnou náladu, a že se nevyptávají zbytečně...*jo...jo*, dokáže to dát takovou dobrou masku, svým způsobem...

Takže Vám to může i trošku změnit, jak kdyby naladění?

Ano, ano...Změní tu náladu, prakticky nemusím být naštvaný, no.

Mhm...takže jak se díváte na tvrzení, že marihuana ovlivňuje paměť? To jste vlastně řekl, že teda ano a takže spíše krátkodobou, si myslíte?

Spíše krátkodobou, dlouhodobou paměť určitě ne, protože si pamatuju doteďka prostě detaily ze sedmi let, ze šesti let prostě jsi úplně v pohodě, dokázal bych popisovat prostě různé věci, které se odehrály před rokem, v jakou dobu, i v jakéj čas, a jak jsem Vám řekl, že jsem si před čtrnácti lety zahulil poprvý, tak bylo to přesně dvacátýho října.

Jo, děkuji. A jaký má podle Vás marihuana vliv na učení?

Já jsem se učil velice dobře, když jsem byl zhuřej. Protože se člověk jak kdyby soustředil líp. Já jsem si zahulil...*mhm...* odevřel jsem tu knížku, a prostě se do ní začel ...*mhm* ...a jel, a jel jsem stránku po stránce a dělal jsem si rukou prostě zápisky, takový výtažky, jak se říká, a z těch výtažků jsem si potom poskládal potom určitou svoji látku, přiložil jsem to k tomu, co mi nadiktovali ve škole, a když jsem zjistil, že to mám skoro stejně, tak jsem si výtažky dělal sám. Protože to člověka bavilo, měl jsem k tomu lepší zájem. Ale to se dalo pak, když jsem byl ve škole a měl jsem poslouchat ty učitele, tak to bylo zase špatné...*mhm.....*jo, takže na učení doma velice dobře doporučuju, to je velice dobrá věc.

Jo, takže neměl jste s tím jako problém...Ne, ne...mhm...děkuji. Eee.jaký má podle Vás užití marihuany vliv na vnímání hudby nebo třeba umění?

Velice kladný...*mhm...* pokaždý to zní stejně, ten ton, se nemůže změnit podle toho když jsem zhuřej nebo ne, ale člověk slyší a vnímá i ty podzvuky, to co tam není slyšet jak kdyby normálně, to vnímá jak kdyby šum, tak ten šum vydává najednou nějaký zvuk, dokáže se do toho fakt zaposlouchat...*ano...*já mám spolubydliciho, kterej hraje na housle, a vždycky, když hraje na housle, tak já běžím na balkon. Protože to je paráda, on hraje velice dobře, tak každej ten, tu strunu úplně člověk vidí, jak se chvěje...*ano...* a vydává ten ton.

Takže líp to vnímáte jak kdyby? No, jak kdyby.... A může se třeba i stát, že eee...když s i zakouříte, tak ...ee...máte chuť na jinou hudbu, jinou, jiný druh hudby?

Já můžu...já můžu říct, že třeba nemám specifický styl, právě díky tomuto, že už od mala pobáfvám a můj otec nevlastní byl rocker, poslouchal hlavně rock a takový různý bigbity jsem s ním objížděl, já sám jsem chodíval však na diskotéky, pak když byly už Systémy

tak jsem jezdil na technoparty, a takhle, teďka si pustím i dechovku, jo, folklor, úplně cokoliv, šel bych si i na Tublatanku zatančit, vůbec by mi to nedělalo problém, jo prostě, babi když zpívá, zpívá ty lidovky, tak já si s ní zazpívám taky, protože to je fakt ...jo...jo, každá hudba má do sebe něco. A když to člověk vnímá, tak jak to vnímat má, a nemusí být ani zhulenej, ale to hulení tomu pomůže...*mhm...že to víc procítíte, třeba?*...ano, ano...*jo,děkuji...*

Jak marihuana ovlivňuje Vaši chuť k jídlu?

Hodně.... Opravdu hodně... *haha.....*kolikrát člověk, když třeba je unavený z práce, tak já nemám ani pomyslení, že bych si šel nahoru udělat nějaký jídlo. Jo, po pravdě mám sto chutí sebou plácnu do postele a jít spát... *mhm...*a v tu chvíli, než se z té koupelny člověk dostane nahoru, do toho pokoje, po těch schodech, protože jsem zhulenej...*haha..jo....*začne kručet v břichu a.....*takže...* říkám si, chutě se začnou sbíhat, že, co si uvařím, co dům dal, co člověk vidí...*mhm...* tak chytnu, nahážu to do toho, nevypadá to jídlo, ale chutná to výborně, prostě. Takže tam člověk dá, to co ví, že tam dá...*ano ...a že to chutná tak, jak to má chutnat...nevím...takže podporuje to...*podporuje to jezení, hodně...*haha, jo...* A taky to rychle spaluje, to jídlo, takže vlastně člověk jí jak kdyby víc....*aha...*ačkoli třeba paradoxně já vážím sedmdesát kilo i s botama...*hahah...*a nepřiberu ani kilo už deset let prostě. Prostě držím nastejno, jím třikrát tolik než jindy a ne, ne-leze to nahoru...*jo, děkuji...*

A můžu se zeptat, jak získáváte marihuanu, jestli si pěstujete nebo....?

Většinou si pěstuji... *Mhm...*darem, nekupuji, nedělám, nepodporuju ty dealery, co prodávají za peníze. To to se mi nelíbí, protože... *mh...*když jsem začínal, tak se člověk stavil za kámošem a od toho dostal krabici plnou konopí: „ná, tady si to prosím tě vem, já bych ani nevěděl, kam bych to měl dát“, jo, to samý prostě potom když on potřeboval slivovici nebo něco dostal pětilitrový něčeho slivovice, ná tobě došla na svícu, tak tady máš na svícu, ať máš co pít, no, to bylo normální, to si může pěstovat každěj, semínka, prostě není problém, to už se dneska legálně ale dá koupit, všichni legálně prodávají, všichni to vědí a rozhážeš to doma na poli, tak to vyroste. Prostě, cokoliv...*hhm..*

Takže kolik času věnujete získávání, tedy třeba pěstováním marihuany?

Když pěstuju, tak je to vod března až do listopadu...*jo, ale...*a je to třeba, když mám někde bokem, když to nemám na zahradě, jakože většinou ne, protože tam se to ztrácí rádo by, často chodí ti mladí a kradou to, protože si nedokážou sehnat prostě semínka, jo, ale radši

ať to kradou, než aby to kupovali...*mhm*...když to řeknu zase tak blbě...*haha*...*jo*...*jo*, nevím, dvakrát tejdně ze začátku, postupem času potom už třeba jednou týdně, a dycky ten jeden den tomu člověk prostě musí obětovat...*mhm*...a ke konci naopak zase skoro každě-jdruhej den...*mhm*..., *jo děkuji*...

A jaký názor mají Vaši přátelé na užívání marihuany?

Polovina z nich kladnej, řekněme i ti, co neužívaj majíkladnej, najdou se tam tací, kteří jsou furt skeptičtí vůči tomu užívání...*mhm*...konkrétně tedy vůči mému užívání, že bych to měl trochu omezit a tak...*aha*... svádí na to hodně věcí, který se odehrávají třeba v mém životě na to...*jo*...)*...*přitom to je úplně třeba kvůli něčemu jinému, ale ta to oni nemůžou vědět, že...*jo*...

A rodina?

Rodina...tak ta už se s tím smířila, mamka se s tím smířila ve třinácti letech, když se mě zeptala: „Mám Tě za to trestat nebo se na to mám vykašlat?“, říkám, akorát si budeš dělat nervy...*mhm*...tak se na to vyprdla, sestra užívá taktéž ...*mhm*...mladší sestru to ani učít nechci, od tý do držím nějak stranou, protože ta se k tomu dohrabe svejmarokama, matčín přítel ten to nikdy nijak neřešil, on ví, že když si spíš zahulím, než když se opiju, tak jsem příjemnej...*ano*...a hodně dobrej společník, když jsem opilej, tak už je to potom horší,co asi většina z nás... *mhm*...*děkuji*...

A jak ovlivňuje užití marihuany Vaši společenskou zábavu?

Řekněme, že k lepšímu. Dokážu víc rozveselit lidi kolem sebe....

Dokážete se třeba bavit....?

Místní šašek... *jo*, *aha*...*takže takhle*...doslova. Jo, že dělám tu srandu pro ostatní, ať ne-ní... *mhm*...nuda.

Takže pomáhá to, vlastně podporuje...

Tak, tak...

Jo, děkuji. A jak ovlivňuje užití marihuany Vaši náladu? Jestli třeba zintenzivní...?

Ono...to ani né..to je spíš na mě, to je spíš na tom...*mhm*...jak se ten den cejtím, jo, že vlastně člověk už po čase zjistí jak s tím má manipulovat...*mhm*, *jo*...*a může to i třeba změnit...? Jako na opačný pól, když jste třeba veselý*...*může*, *může* to někdy udělat i tady toto, že se člověk zarmoutí jak kdyby ...*aha*...ani ne, naštve, to ne, to jako doslova takhle

úplně opačně, to né... *takže stalo se Vám někdy... ..ale už se stane, že třeba člověk...hm...přeletí nějaká špatná vlna a je v ouzkých prostě, a prostě ta úzkost se mu prohloubí dál, že prostě ho to ničí ještě, víc...mhm, jo děkuji...*

Ted' bych se ráda zeptala, jestli má vliv užívání návykové látky na vztahy v rodině?

Řek bych, že ne, protože když je člověk doma, tak je to hlavně v něm, jo, když to nepřenáší na ty druhé, s kterými žije, tak s něma v pohodě vyjít může. Úplně v klidu se dají do kupy, jo a ono čas..časem si uvědomí ten člověk, že by to tam asi nemělo být a nepatří to tam, tak to přestane dělat tak často třeba, omezí to, takže i pro něj to bude mít kladnej dopad, takže tam že by přestal, asi ne. To by ho změnilo úplně...*mhm...Já sám jsem, mám děťátko malinké a bejvalá mě bohužel taky poslala do háje, ale nebylo to skrz marihuanu, ona věděla že užívám a i ona sama užívala před tím, než byla těhotná...ano...takže proti tomu neměla, nemohla mít špatný názor...nebylo...akorát jsem to nedělal před dcerou, nekouřil jsem doma, nikde jsem to tam neměl poházené, nikde to nebylo vidět, měl jsem to pěkně schované ve sklepě, aby to dcera nemohla najít, aby se k tomu nijak nedostala..jo, děkuji...*

Popište mi prosím atmosféru ve škole, do které jste chodil, a jako, jaký měli postoj k marihuaně Vaši spolužáci a učitelé například?

Spolužákům to nevadilo, tos..., těm jsem jak říkám připadal takovej ten šašek, co jsem je vždycky pobavil a dělal srandu, učitelé už to byli horší, ale když jsem párkrát seděl u výchovný poradkyně a ta se mě ptala jako jestli nechci na léčebnu a takhle a že kvůli tomu sklouznu špatně, že začnu fetovat a kdesi cosi, no a já jsem na ni tak hleděl a podíval sem se na mamku, která tam seděla, a na ty tři mistry před sebou, třídní učitel, vedle tý mojí mamky, a ten tak kejvaltý učitelce, i výchovný poradkyni odkejval úplně všechno, jakože jí dával za pravdu...*mhm... protože mě chytnul, že prodávám jakože marihuanu, přitom jsem jí na škole nikdy neprodával, to se roznesla nějaká kravina...ano...to kluci na mě ušili boudu svým způsobem, protože potom mi řekli, že prostě udělali ten oheň, a když jsem z tama odcházel, že když mě čouhala ta fajka z tý kapsy, tak na mě hleděli, jestli si z nich dělám srandu nebo ne, jako...haha...tak, takže jsem je tím štvál...jo...doslova já jsem toho využíval, že jsem, že naši věděli, že hulím a oni měli svázaný ruce, tak mamka to neřešila...aha, tak to je super...*

A jaký jste měl názor na protidrogové přednášky, pokud jste se nějakých účastnil?

Účastnil, velice dobrá věc, to bych jako apeloval na všechny školy, aby to měly tak třikrát, čtyřikrát do roka. A každou drogu zvlášť pěkně, jo, třeba aby dvě hodiny tam mluvil o marihuaně a na dalším sedání prostě o alkoholu, na dalším o cigaretách, na dalším o těch tvrdějších drogách.

A líbilo se Vám třeba, co říkali tam o marihuaně? Souhlasil jste s tím?

Eeehh...z padesáti procent jo. Z padesáti ne. Oni to totiž vždycky tak nějak přetáhnou, že mnohdy podají i takový falešný informace, což si myslím, že je hloupost, protože při dnešních možnostech internetu, a to dítě není blbý, i když to uslyší ve škole, najde si to na internetu...*mhm*...a tam je třeba vlastně hodinovej rozhovor, kdy americká vláda zkoumala proč je marihuana jako nelegální, a proč alkohol je legální, a bylo tam, byl tam jeden člověk, který nehulí nebo nehulil už v tej době, ale zkusil několikrát a pomohlo mu to hrozně. Říkal, že i přesto, že prostě nehulí, tak sem tam když kamarádi jeho zapálí, tak si potáhne jednou a tomu stačí... *jo*...a měl to pěkně vysvětlené, pěkně obhájené...*ano*... i politici na to nemají co říct. A vzhledem k tomu, že z alkoholu jsou daně. ...*haha, jo, tak děkuji*....

Dále bych se Vás ráda zeptala, o, jak jste spokojený v práci a jestli jste někdy užil marihuanu i...i před výkonem povolání?

V práci teďka jsem spokojenej velice dobře, pře mám dobrého partáka, ano, jooo, i to se podaří, že si člověk po dobrým obědě prostě zahulí nebo takhle když je ta práce méně na přemýšlení nebo spíš...*mm*...méně zodpovědná, dejme tomu když tahám omítku, kde jenom jezdím filcem nahoru a dolů a kroužím, kroužím, kroužím, kroužím, tak já u toho kouřím, kdybych měl lahváče, dám si i toho lahváče, když to řeknu takhle špatně...*mhm*...nemělo by se třeba, ale neomezí mě to v té práci, práci nijak, když jsme dělali koberce, tak prostě musel jsem naopak hulit každý ráno, když jsem tam šel, protože když bych si nezahulil, tak bych tam někoho zabil...

Takže nemělo to nějaký dopad na...?

Na výkonnost vůbec...*mhm*....naopak jsem byl výkonnější ještě...*mhm*...*jo, tak děkuji*...

A jaký má podle Vás vliv užití marihuany na řízení automobilu?

Tak určitě to nebude, tak jak teďka zahlásili, že ti co hulí marihuanu, že nevidí červenou barvu, to je strašná hloupost. To by byl člověk barvoslepej na červenou, to by ji asi neviděl tím pádem nikde, že...a jeee...ooo....vono je to jak u koho. Já mám třeba kamaráda, který vod tý doby, co má řidičák, tak prostě furt hulil. Prostě pořád. A nikdy neměl žádnou ne-

hodu. A jezdil rychle. Zkoušel to, jako takový ty myšky, jak bych to...ale nikdy, nikdy neměl nehodu, takže by on do někoho napálil.

A Vy jste to zkoušel někdy?

Já nemám řidičák, takže...*jo, mhm, nemáte s tím zkušenosti...* já tady vůbec tak. Ale na kole jo. Když to řeknu takhle motorově, když člověk jede po cestě, tak jo, ale záleží, za volantem bych asi...*a v pořádku?*...asi neriskoval, protože mají ty lízátka a tady toto, člověk kdyby přišel o řidičák kvůli tomu, že si zahulil, tak je hloupost...*mhmm...jo, děkuji...*

E... převážná část společnosti považuje marihuanu za návykovou. A jaký názor na to máte Vy?

Návyková není. Jakože by na ní člověk mohbejtzávislej...*mhmm...jo*, návyková látka je ta, na které jste závislý. Alkohol. Alkoholiků máme plnou republiku. Cigarety. To samý. Na marihuaně se vytváří „takzvaná“ závislost. A to je jako že v tom mozku...*mhmm...ta* psychická jo, ne fyzická...*ano...není fyzická...* jako taková. Jo, že já nic se nebudu klepat někde v rohu, když si nedám dva, tři, pět dní, šest, tejdén, měsíc nezahulím. Jo, je to tak, že člověk ze dne na den, jeden den si může zahulit a druhý den odjede třeba jako kamarád do Německa na měsíc. To byl měsíc, a měsíc si nezahulil. Vrátil se zpátky, a zase si zahulil. Jo...*takže mu to nechybělo...nechybělo*, jo, řek si, on si vzpomněl, teď bych si dalprda...*mhmm, ale ten měsíc mu to nechybělo...*jo, ale neřeší to jak kdyby. To tělo si to nevynucuje tu látku...*ano...nepotřebuje ji*. Nijak. Ta látka se v tom tělu neu...neuchytí, tak, aby prostě člověk měl deprese z toho, že si nezahulí ...*mhmm...ta látka funguje tak, že naopak pomůže a při takovém menším množství naopak nabudí na strašně dobrou náladu...mhmm..děkuji..*

Ech, můžu se zeptat, jestli kouříte i cigarety?

Ano.

A co je podle Vás více škodlivé zdraví?

Rozhodně cigarety. Je tam víc škodlivejch látek, je tam kyanid, že jo, to je jed na krysy, určitý další věci tam jsou, prostě v těch cigaretech, což já vím, přesto i tak je kouřím, protože ten tabák je vysloveně fakt závislost, a to už člověk musí být hodně silná povaha a nátura, aby ze dne na den vzal tu krabičku a zam...zamuchlal ji a už si nikdy žádnou nekoupil...*mhmm...já jsem přešel na tabák s tím, že jsem si říkal, že když si budu balit, že mě to bude víc štvát, protože ...jo...si jako v dešti, větru neubalím, jo, jenže já si ubalím i za*

chůze, v dešti, ve větru, mě to nedělá problém, haha, to je ten problém, člověk, když si balí ty jointy, tak už s tím má zkušenost, no, a kouřil jsem ještě víc. Takže jsem se vrátil k cigaretám, teďka jak to zdražilo, tak už si člověk řekne jako, jestli mám osmdesát dva korun vyhodit z vokna nebo si jít za osmdesát dva korun koupit jídlo, tak si radši koupím jídlo a cigaretu si někde vyptám. Když to tak řeknu...*mhm...jo, jo, děkuji...*

Takže teď, nyní, nežijete v partnerském vztahu. A ...mmm...na nějaký třeba minulý partnerský vztah...ee..jaký vliv podle Vás na něj mělo užívání marihuany?

Mhm...tak to musím hodně zapřemejšlet, teďka jestli byl nějaký, kterej měl špatný vliv...*no, například...*protože vesměs to byly pozitivní...*ano..*protože slečny byly třeba takový domácí puťky, zažil jsem i jednu, která měla červenej koberec, černý zdi a zatažený rolety furt, a nevylejzala pomalu na procházky, no a asi po třech měsících se mnou, tak si obešla pomalu půlku Plzně, po vyhlídkách pěšky, s kocourem za vodítko a furt se chlámala a pořád se smála a byla strašně ráda, pořád nevěděla, jak se má chovat, protože nikdy jí před tím žádný partner na procházky nebral, já jsem aspoň tady tím způsobem ji jako ukázel, jakože to jde i jinak. Jí to nevadilo jakože...*mhm...*kouřím, že já jsem si moh zahulit i u ní v bytě, když jsem chtěl...*mhm...*Ona kouřila jednu za druhou,no ale jako mělo to jeden jedinej dopad, to mělo snad v tom, že potom mi řekla, že jí připadám moc jakoby hrr..., že jak jsem byl rozjařenej z toho jak jsem byl zhulenej...*jo...*tak člověk byl takovej moc aktivní a to se jí nelíbilo, no...

Ano, ale jinak teda nějaké problémy to nikdy nezpůsobovalo?

Ne, ne. Veliké ne, takové malinké a to jsou prakticky klasické běžné problémy, který bysme měli i bez toho...*mm...děkuji...*

Ee... takže, jaký názor máte na marihuanu jako na návykovou látku? To jsme vlastně si říkali, že si myslíte že ne, a takže po prvním použití se určitě podle Vás nemůže stát nikdo závislý?

Ne, ani po dvacátým, ani postým, ani potisícím...*mhm...*to prostě...*myslíte, že opravdu nikdy?...nikdy.* To nejde, to není reálné...*mhm...*protože kdyby návykovou látku házeli v armádě vojákům za I. světový, tak by to asi bylo špatný, jo, kdyby potom půlka národa běhala a potřebovali si sehnat dávku, a oni to potom dali, jakože nelegální, a zastavili to-tálně výrobu...*jo, mhm, děkuji...*

Jaký máte názor na stávající legislativu, týkající se přechovávání a pěstování marihuany?

Myslíte jako nelegální zboží a bráno jakože je to droga s těžkým kalibrem, a zátahy a nabíhají na trávu, no to se mi moc nelíbí, po pravdě...*mhm*...byly tady určitý coffeshopy, který nic neměly, měly jenom semínka, hnojiva, tam člověk sehnal jo tohlensto...*mhm*...a různé rady...*ano*...a hlavně spíš od těch pěstitelů, tam chodili i starý babičky s dědečkama se ptát, jako jestli to marihuanový pomůže i na ibišky a takový ty věci..*ano*. ...a on řek: „Jasně, to je, to co je na trávu, tak je na všechno. Tak si tam chodili i důchodci, a né my mladí, vykupovat tu trávu, jak si myslej všichni, policajti, a celej stát....*jo*, *mhm*...tak prostě to je špatně. Jako neřeknu, když je to velká pěstírna, a je tam dva tisíce kytek, tak to je jasný, že ten člověk to má na výdělek, že jo...*ano*...jo a když prostě má člověk jen jednu skříň doma, má v ní pět kyticek, někde, že to má pro své užívání na celej rok a pro pár svých kamarádů..*ano*...a není to pro tisíce lidí, je to pro deset lidí kolem sebe, kterým dá každému jednu větev a zbyde mu z toho houby prd..*mhm*..*jo*, *děkuji*...

A měl jste někdy potíže se zákonem spojené s užíváním marihuany?

Ne, nikdy. To prakticky, jednou to na mě vybalili, teda když jsem svědčil jako svědek autonehody, tak to na mě jako vybalili, že už tam maj na mě pěkněj spis, kde jsou určitý věci, ale tam toho bylo víc, ale marihuana tam byla tak za jedno procento.Takže...*takže*...*takže* úplně absolutně bez šance...*jo*, potkal mě policajt, a viděl, že kouřím špeka, tak řek: „Nikomu to nedávej a běž dál“ ...*mhm*...vůbec žádněj problém ...*takže*...seděli jsme v partě v parku, hulilo nás tam pět, přišel, pomalu vypadal, že si dá taky....*takže*, *žádná*, *jakože?* ...*ne*...*mhm*...*děkuji*...

A hodláte pokračovat s užíváním?

Rozhodně dokad' to půjde, minimálně tak do padesáti, jak jsem si říkal, jak tady budu, tak to zvládnou. Takhle...*jo*...a pak přestanu, teda než moje dcera vyroste, až bude trochu starší, tak si dám pauzičku, aby mě v určitých situacích neviděla. Aby na to nepřišla z okoukání a ze zjištění...*mhm*...jakože: tat'ka hulí, budu hulit taky. To bych nerad. ..*jo*, *dobře*, *děkuji*...

A poslední otázka, byl jste v průběhu našeho rozhovoru pod vlivem marihuany?

Ano, celou dobu. Pěkně jsem si před tím zahulil, at' se mi líp povídá.

Jo, tak děkuji za rozhovor, nashledanou.

Nashledanou, asi to bylo delší.

